

Рајко Латиновић

КОЛУНИЋ

СЕЛО ГЛАГОЉИЦЕ

Рајко Латиновић
КОЛУНИЋ
СЕЛО ГЛАГОЉИЦЕ

Рајко Латиновић
КОЛУНИЋ
СЕЛО ГЛАГОЉИЦЕ

Издавач:
Графид д. о. о.
Бања Лука

За издавача:
Срђан Иванковић

Рецензенти:
Проф. др Аранђел Смиљанић
Проф. др Бошко Бранковић

Лектор:
Игор Симановић

Припрема за штампу и штампа:
Графид д. о. о.
Бања Лука

За штампарију:
Бранислав Иванковић

Тираж
500

Рајко Латиновић

КОЛУНИЋ

СЕЛО ГЛАГОЉИЦЕ

Бања Лука, 2022.

НАСЛОВНА СТРАНА

Насловну страну краси стећак са глаголицом који је деценијама био заборављен, јер се мислило како је давно нестало.

Марљивим радом, чистећи околину остатака цркве „Панађур“ и неком интуицијом због које је уложио више пажње, протопрезвитер-ставрофор Здравко Богојевић, овдашњи парох и секретар Епархије бихаћко-петровачке, пронашао је споменик и на њему глагољски натпис.

Кад је контактирао др Горана Комара из Херцег-Новог, познаваоца српске споменичке средњовјековне баштине, а који је ранијих година посјеђивао овај локалитет, добио је одговор: „Као и низ других натписа и овај се у науци сматрао изгубљеним“. На овај споменик указао је у своје вријеме учитељ Петар Мирковић. Скицу је обезбиједио Котарски суд у Петровцу, а о садржају се први изјаснио др Ђиро Трухелка (Старобосански писмени споменици, Гласник Земаљског музеја БиХ, Сарајево, VI, 1894, 773-775). Он је пружио шематски цртеж. И епиграфичар Марко Вего натпис је сматрао изгубљеним, а пренио је исту скицу којом се до јуче оперисало (Зборник средњовјековних натписа БиХ, Сарајево, 1970, 80-81). Шефик Бешлагих у свом прегледу стећака Југославије (1971-, 102) не помиње

натпис. Б. Фучић је донио читање натписа: „Остаја, Остоја“ (Глагољски натпис, Сарајево, 1982, 215). Натпис је у свој зборник уградио и Љ. Стојановић (Стари српски записи и натписи, књ. 3, бр. 4794). Натпис, по својој типологији, припада уставној глагољици, вјероватно 15. вијека и њиме се два пута исписује лично име Остоја. Као што је уобичајено у БиХ, православне цркве и гробља на много мјеста почивају на некрополама стећака, које су се у народу називале „Грчким гробљима“.

ПОСВЕТА

Књигу посвећујем мојој упокојеној супрузи Ради која је неизмјерно вољела Колунић, иако у њему није рођена. Ходала је његовим ливадама и брдима и фотографисала га из разних углова. Фотографије предивног села и сад висе по зидовима. Започела је писати са мном ову књигу, хранила ме подацима и бодрила да издржим. Да није било ње, ова књига не би ни настала.

Гајила је цвијеће, разне биљке и поврће. Често је изговарала ријечи које је на неком мјесту изговорила плумица Срна: *„Рад у врџу је непоирешив бијећ од стварности и једино ту си недодирљив свим злима овој свијети“*.

Гајила је љубав преме мени које је тешко било бити достојан. И сад у мом телефону стоји порука написана 27. маја 2018. године: „**Хвала ти што си мој и што имам срећу да будем твоја**“. И ја сам био пун среће која се прекину и све се промијени и потону на Божић 2022. године.

Често је понављала да се у Колунићу најљепше осјећа и одмара. Писала је са мном ову књигу и мазила Пупија, најљепшег и најпааметнијег пса који је био у нашем окружењу. Био нам је привржен и сваки пут би отплакао (лајао испред аута) кад бисмо одлазили.

Због љубави према Колунићу одлучио сам да њен вјечни починак буде управо Колунић.

Љубави моја, никад те нећу заборавити. Почивај у миру и чекај ме. Опет ћемо, једног дана, бити заједно.

ЗАХВАЛНОСТ

Захваљујем се сарадницима који су ме „хранили“ подацима и старим фотографијама. Посебно онима који су вриједно састављали спискове о становништву за посматране године (1980, 1994. и 2022).

Списак сарадника и помагача није мали, али су посебно вриједни пажње: Богица Петровић, Владимир Марић, Жарко Шикман, Никола Ракић, Брана Латиновић, Душко Латиновић.

Захваљујем се и проти Здравку Богојевићу на уступљеном тексту и проналаску стећка чија слика краси насловну страну ове књиге. Такође, захваљујем се и Хаџи Радету Латиновићу који је изрекао прегршт лијепих ријечи о Колунићу.

На крају се захваљујем и свима онима који су на било који начин допринијели да моја идеја о писању ове књиге буде остварена.

Ако сам кога заборавио, молим га да опрости овој сиједој глави у 74. години живота.

ПРЕДГОВОР

Пред сам крај деветнаестог вијека, учитељ Петар Мирковић је описао своје село Колунић под насловом: „Наше село Колунић у Котару петровачком“.

Из Котарског...
Наше село Колунић у Котару петровачком.

Такође, давне 1924. године, свештеник и етнограф Петар Рађеновић је кратко описао Колунић и сачинио попис домаћинстава са назнаком одакле и кад су доселили.

Ми то чинимо поново након више од 120 година последије Петровог писања. Можемо почети истим насловом јер је Колунић остао село, а Петровац „округ“, односно општина којој наше село припада. То двоје је непромијењено, а остало је много другачије.

Написати нешто, значи оставити генерацијама да читају, баш онако како ми сад читамо текстове Петра Мирковића и Петра Рађеновића, који су писали и бројали. А ми, који данас пишемо и бројимо, остављамо генерацијама да, након слједећих 100 година, читају и броје. А како ће бити тада? Хоће ли неког бити

да поново пише и броји становнике села за некога из следећег вијека који ће то читати?

Некаква нелагода прати мисли, јер се око нас све мијења неком „турбо брзином“. Зебња на помисао да ће људи бити све мање и мање, а село без становника је само простор а не село. Промјене су неминовне и стално је било тако кроз историју. Само старији пате за својом младости јер, како би рекли, баш та је била најљепша. Данас дјеца на селу имају друге игре, сасвим другачије од наших, а поготово од оних из дјетињства Петра Мирковића. Да ли је напредак или зло времена што дијете данас научи руковати мобилним телефоном прије него научи слова просудите сами?!

Петар је писао: *„Чувала је овце на једном пропланку, џлела чараше и слушала пшичији пој, којеј је само донекле ремећмо хук вјетра са џланине. Млада чобаница је с времена на вријеме бацала пољед на друћу сџрану, жељно очекујући да некој види. А знала је и коћа, јер тако је било и јуче“ ...*

И моја генерација је чувала овце на пропланку изнад села. Звали смо га Дочак и завршавао се са Буцаком који се мало завлачио у шуму. Био је веома травнат са којом смреквом на којој су биле прелијепе плаве бобице за чај. Били смо уредили и једну удолицу – Грабљиште, као одбојкашко игралиште за мјешовиту мушко-женску одбојку омладине моје генерације

Нема пропланка. Нема оваца, а нема и оне наше младости. Шума је прекрила све. Шта ће бити даље? Хоће ли шума отети све што је људска рука некад стварала? Присјетих се једне „уи tube“ приче са снимком направљеним у једном личком селу, под насловом: „Шума

прогутала село“. Путује човјек, још увијек проходним сеоским путем и камером снима зидине кућа како вире између стабала шуме која је „прогутала село“. Становника нема. Тужно! Баш тужно!

На сјеверној страни је Градина са које „пуца“ поглед на читаво село, од Ракића долине до Калабине стране, па улијево на Бујаднице.

Шума се спустила до ограда воћњака изнад самих кућа. Сад је то шума црногорице које раније није било. Прогутала је пашњаке и веома агресивно наставља своје ширење. Видимо то сад, а питамо се како је то било прије 100 година и како ће тек изгледати, рецимо, 2122. године. Хоће ли неко написати: „Било је то једно лијепо село које је прогутала шума“.

Е, шумо и планино, лијепа ли си, али те се плашимо!

Гледајмо позитивно, и вјерујмо да неће бити баш тако. У то нас увјеравају средње и младе генерације које обнављају куће и све више бораве у свом селу.

Ево шта изјави Хаџи Раде Латиновић који није рођен у Колунићу на питање – зашто воли ово село?

„Био сам деџе, не могу се тога сећати, касније су ми причали одрасли да сам за летињих боравака у Колунићу, и тако мали, обећао своме деди Марку да ћу када будем велики ”наплавити себи куцицу уз његову, да будемо близу“ и да ће бити мала јер дедо је велики и његова камена кућа мора бити већа од моје.

И, још су ми причали да је дедо био поносан на унукову жељу и да је ситарац са малишаном у крилу веровао у дечји сан тако су ми причали.

Године су пролазиле, животи са њима. Онда је умро мој дедо и убрзо се пробудио рат. Зао рат и зли људи.

Руше се снови. Ја сам свој и дегин сан и даље снιο. И одјаћао. Време је увек брже, али сам стирљиво чекао. Требало је да прођу хиљаде дана и ноћи да никне мала брвнара. Личила ми је на бакин и декин кућарак тачно на месту где смо је нас двојица у мислима видели.

Ја, давно већ рођен у Београду, нисам осећао неку везаност за тај град. Гужва никада није била мој амбијент. Одлазећи и враћајући се родном граду нисам осећао ону радост и спокој као долазећи у брвнару крај дегине камене куће итра крви, немирни тени, зов предака или тејсаж заувек остао осликан у дејјим очима ?

А на крајко питање, грајо ми, аутора ове књије: зашто волим Колунић? - крајко ћу и одговорити- зашто што Колунић воли мене!

*Радетићова брвнара поред дегиног отмишћа
у кући од „љушћор“ камена.*

ШТА ЈЕ ПИСАО ПЕТАР МИРКОВИЋ

Вјероватно је мало људи који могу прочитати опис свог села написан прије 120 година. Захваљујући првом учитељу из Колунића, Петру Мирковићу, мјештани нашег села имају то задовољство. Петар је, те 1900. године написао „Наше село Колунић у котару петровачком“. Због тога ће и ова књига почети текстом из пера Петра Мирковића.

1. Копир рукописа
бр. 53-5

Мр. Ујажинице.

Ваше село Колунџа у Копању изабављено.

Томе Бугарској на Копа је савлада
Пешован - Пешан. Буга се као ратна
визованс дужа је саван, а изабављено сав а
које дла саван. То саван ми ко визованс
визованс са јуж саван Овјеренице са
мешан Овјеренице и Пешански Копању, сав саван
које визованс Пешанс дужа је са саван
Пешованска дужа. Копа саван саван
саванска је са саван и неколико саван.
саван, које Пешан Пешован.

Пешан и Пешане рејонско саван. Копа
које саван саван, у саван. Копа саван саван
саван, које саван ми саван.

Копа саван саван саван саван саван
саван саван саван саван саван саван
саван саван саван саван саван саван
саван саван саван саван саван саван

Копа саван саван саван је. Копа саван
саван саван саван саван саван саван
саван саван саван саван саван саван
саван саван саван саван саван саван
саван саван саван саван саван саван

Копа саван саван саван саван саван саван
саван саван саван саван саван саван
саван саван саван саван саван саван

Ем. 30.

бр. 53-5-1

Овим рукописом Пећар је започео причу о Колунџи

Наше село Колунић у котару Петровачком (дио текста)

Поље Бјелајско на ком је сазидан Петровац – Новосел, пружа се као једна висораван дуга 7 сати, а широка сат а гдје два сата. То поље или ту висораван окружује са југа планина Осјеченица, са истока Срнетица и Козилски кланац са сјевера обронци Грмечких брда, а са запада Рисовачка брда. Испод тих планина наредала су се шеснаест села и неколико заселака, као и град Петровац.

Пољем протиче неколико потока. И сви ти потоци пониру у земљу. Оно мјесто гдје пониру зове се понор или унор. У најљепшем дјелу поља бјелајског са јужне стране испод планине Осјеченице простире се село Колунић, о коме сам рад неколико позабавити се.

Име села спахијско је. Долази од безимена стоца српске племићке породице Куленовић. Прије се је звало „Куленић” то јест Куленовића добро – посјед – племенито.

Куленовићи су и сада господари Колунића. Село Колунић старо је. Стари људи приповиједају, да је у њему некада у стара времена било само четири породице: Бијелића, Мирковића, Репија и Латиновића. Бијелића породица слабо се је разродила. Из те породица били су и попови. Из Латиновића породице има сада преко петнаест домова. Из Мирковића преко тридесет домова. Очигледно је то, да у овој породици увјек су знали читати и писати, али у школу нијесу ишли; него је отац научио сина – и тако је прелазило с кољена на кољено. Почетак се незна. У старија вре-

мена нијесу они учили из Буквара; него дотични отац или тај кућни или породични учитељ; отесао је букову дашчицу и на њој написао азбуку, па је дјете са ње учило. Слова су урезата била у дашчици. Такова једна названа „Буквица” научила је по три до четири кољена. С једне стране била су у Буквици написана слова, а са друге стране тако звана „Бекавица”. Кад је дијете свјештило Бекавицу онда је почело часловац. У тој пресретној и благословеној школи мојих праотаца и мој почетак бијаше, на оној старој „Буквици” која је доживјела преко триста година. Из Репина куће родило се само шест домова.

Друге породице, које су сада настаните у Колунићу досељеницу су. Има их преко шесдесет кућа. Село се простира испод планина, и редају се куће као низ, стојећи свака на свом цијепцу, који поље пара у правој линији, на ком се простиру уврати (њиве). Старотосједиоци су закућили уз врело, *ших* планине; тамо, гдје се поље састаје са падином планина. Земља ораница као што рекох иде у цијепцу уз поље заградита међом од по метра широком. Поље бјелајско, које се дјели на више поља: Колунићко, Петровачко, Медено, Бјелајско, Дринићко – досиже висину 705 метара над морем. Колунићким пољем протиче поток светиња, те унире код врела Клисине у три понора – унора. Кад зими букну врела и дође силна вода, понори је не могу прогутати те се онда вода разлије. Љети тако пресуши, те се сију различити усјеви.

У Колунићу има три врела: Клисина, Љесковац и Стубао. Они никада не пресушују. Вода им је врло здрава. Бунареве свијет не прави осим у планинама

и кошаницама, куда нема врела. А такови се праве и копају, гдје има какав пиштавац. Зиме су врло гадне. Зима почима св. Луком. Вели тамо народ: Св. Лука зиму довука. Св. Лука у каблаве лупа. Снијег може бити велики дебео до два метра. Ђурђев дан их сасма очисти. У селу може бит јак вјетар јужни и сјеверни. Кишу и јужно вријеме донаша тако звани „Кривчина”. Исти вјетар пуше од јужно западне стране. Он је тамо и најхладнији вјетар.

Шума се простира одмах изнад села, већином јелова и смрчова; а има и букава и јавора. Народ од шума има грађу – јапију за домове и дрво за ложити. Другу корист од шуме нема народ. Испаше има село врло мало: Бујаднице, Гајеве, Сјенокосе и планину.

Као што сам казао, село је спахилук – читлук Куленовића. Сви су сељани кмети и мало који од тога има који комадић земље. Сељаци бегу плаћају трећину а цару десетину. Куленовићи су добри и честити бези. Свога кмета воле и чувају. Знам више примјера гдје је бег убио кога скиталицу који је нападо његову кметију. Дивна је то стара српска породица бези Куленовићи. У Колунићком пољу земља роди прилично добро. Највише се сије: јечам, шеница, раж, куруз, пир, зоб, проса, хељда и кумпјер. Буде помало и шљиве. Купус изврстан па лан и конопља. Премда роди жито ипак села цијелог бјеласког поља као и Колунић не би могли живјети о пољодјелству да не продају блага. Додуше једна задруга треба да има сто дунума земље уз то по сто оваца, деведесет коза, 20 говеда, 30 крмака, по 6 волова које у плуг хвата, 10 коња – те да може прилично да живи и свакоме свачије да подмири. Жито је

питомо и слатко зато тамо народ и пјева ове стихове који праву истину засвједочују:

„Колунићу мекан сомунућу
Буковачо пито и погачо
а Дринићу масни тигањићу
Ведро пољу кокошиње воље . . . ”

Ведро поље, Буковача и Дринић јесу села близу Колунића. У Дринићу и по другијем селима поља бјеласкога разграната је стара породица Кеџмани, која се и у повијести спомиње.

Куће у селу простиру се скоро у правој линији испод планине раздалеко једна од друге по десет метара. Испод кућа иде селски пут, а са тога пута опет кући кратки пут. Од куће до куће имају ногоступи којима су куће спојене. Оне до западне стране села зову „Доњани” а оне до источне стране „Горњани”.

Прије окупације за Турске владавине, благословена та села бијаху јер у њима бијаху велике задруге и то такве задруге које ријетко бијаше наћи. Мало се могао наћи самац. Изван у случају ако је обамрла породица. А оно све бијаху благословени оцаковићи. У сваке скоро породице изгледала је кућа са другима стајама као мала воденица. Ту је толико било зграда (клијети) колико је било ожењених чланова. Ту су кошаре, наслани, појате, јањењаци, јарењаци, крмењаци, амбари, курузане (салаши), сијенара, коњушнице и др. Ракића кућа имала је 1874 године задругу од 85 чељади. По тридесет косаца на коњима излазило је из ње, а по толико жеталаца. Затим је долазила задруга Николе Мирковића од 60 чељади. У Дринићу кућа попа Пере Кеџмана бројила је 55 чељади; а то је све од њега сама и

његове *паше* намножило се и народило за његова живота. Девет синова као у Југ Богдана. Па да и не спомињем задруге: Рунића, Гагића, Латиновића и стотину других у Бјеласком пољу.

Какови бијаху торови у тих оцаковића? Велики као поља, а у њима хрчало силно стадо оваца, јата говеда, ргела коња. Амбари и кеса пуна, одијело и седланици као у спахија. А силне те породице мирне и блажене. Радило се је тамо као у кошници. Све је упрло очи као у сунце на самога старјешину свога који зором рани на посао, а мраком сједа. А данас?! Данас се је све измјенило, па куд се макнеш све човјек и жена – а боме и сиротиња; јер престала је бука виторових волова, и златоруних оваца, И хрзање виловитих коња. Не чује се она весела пјесма: жетелица, водарица, музарица, копачица. А и ко ће? Зар човјек и жена?

Куће – двор нијесу израђене ничим. Све зграде стоје унаоколо куће. Башкалука нема, нема за старе у породици. За ђеда и бабу. Куће се праве као и друге стаје од брвана тесаних или облич. Брвна се спајају у осјек на хошету. Тај начин грађе чини ми се доста је стар. Ако се кућа прави при при страни онда призиђују пордум – изба.

У кући су главни одјели; прочеље, перда, огњиште, водница, наћвиште (киљер). Над прочељем стоје полице – радне, долап и таван. Прочеље је најљепши дио куће, стоји на челу огњишта. Перда је најодличније мјесто. Пријатељи и најодличнији људи као и старјешина сједају више перда. Водница стоји до сваких врата и тамо стоји вода и други суди кућни. Наћвиште и *жличњак* стоје до великих врата у оном углу. Тамо је и

брашно, сланина и друго. Уз пријеклад, до малих врата стоји пањ за пресецање – чега. Изнад pročеља на по-лици, стоје лонци поредани и други суди. Изнад полице под забатом стоји различит алат: пила, тесла, скобла, кесер, брадве, сврдлови већи и мањи – по брвнима стоје куке (чивилуци) на којима стоје – висе хаљине – хајмови, ужета, конопци, *мушарби*, вреће, торбе итд.

На тавану стоје пољски алати: виле, грабље, моти-ке – косе висе на пантама; а покрај њих посјек. Над огњиштем о греди висе вериге.

Кровови кућни су ниски, да киша и шкропац не за-плускују и да капница не оскакује на брвна. На крову има бађа (димњак) и по двије ћорбаће. У кући имају двоја врата, тако звана велика и мала врата. Велика врата гледају на пут (лице), а мала су окренута стаја-ма и дрвљанику. Обично, на та врата улазе и излазе женске и дјеца јер им је и праг тамо нижи. Ако у кући има соба (од новијег времена је то) онда тамо имају и мали прозори, који су у старија времена били подапети са *ланбором* (*бујак* овчији). На мјестима хартијом; а у новије вријеме стаклом – срчком. Куће се не поде него их набију са иловачом, а собе даскама у *изван једним сличајевима међу* благо у кућу на пример у зими от-елиту краву или теле. У кући нико не спава осим на-именика или кога момка. Свака породица иде у своју ложницу у клијети или зграду направиту. Тамо нема собе, нити се ватра ложи, ни зими ни лети. Ако се зими породи жена, онда само у сачу или неки донесу жара и код бабиње метну у згради да се грије. У кућу пре-нијети тако болесну жену сматрају највећом срамо-том, особито млађе снаше. Какав стид имају нека овај

случај разјасни: из дјетињства памтим што сам својима очима гледао. Преко тридесет женскиња и мушких копали су курузе у Луци. Једна виловита снаша копала је такођер курузе. Оде у међу и тамо роди сина, али ником не каза. Замота дјете у прегачу и однесе га кући и свекрви покаже.

Куће у мухамеданаца наших разликују се тим што они праве куће на чардак. Под чардаком стоји увјек подрум у ком обично крупна марва пребива. У кући на горњем боју праве собе. Према *вјерскијем* приликама, мора у кући бити толико соба, колико има оженитих у породици. Има огњиште једно. Уз то има једна соба гдје се странци примају. Мусафијска соба.

Ако је кућа у шумовиту предјелу, онда до куће има и наслан за козе и овце, ако ли је поље те превлађују усјеви, онда се наслан обично прави гдје су кошанице – сјенокоси.

Колунићани имају обично своје наслане у Меденом Пољу, Басташком Долу и Бравску. Кокошињак и крмењак такођер праве. Постоји и дрвљаник, али га не покривају. Хљебну пећ не праве. Хљеб (крув) пеку у лугу, под сачем (пеком) или *даџаром цријејљом* на кућњем огњишту. Квасни хљеб пеку под сачем, а погачу и други "прешки" хљеб на огњишту у лугу и жару.

Подаље од куће стоји арман (гувно) а уз њега појата у коју се слама и сијено меће за зимску храну марви.

Љети на одређеним њивама, гдје у близини има испаше изнесу се шатори (обори) а покрај њих извезу се и станови – колибе, мљекаре. Станара је подјељена на три дјела. У једном дјелу стоји смок: млијеко кисело, млијеко слатко, сир, кајмак (скоруп), масло – У једном

дјелу ложи се ватра и ту се спрема јело за чобане; ту се и вареника узварује. У трећем дјелу стоји постеља од планинке. Планинку – стопаницу бира породица, већином по умјешности то јест онакву особу, која добро разумије се у посао па умије добро урадити смук.

Торови се помјерају, да сваке године дођу на друго мјесто, како би ненагнојита земља погнојила се и на-торила. Торови се премјећу сваког понедељка на чисто мјесто. Колибе се праве од платица – треница – пиланица гдје се метну око Ђурђева дана, ту остану до Лучина. Уз тор има торна колибица обично направита на колицима да се лако премиче за тором. Она служи чобану да се заклони од кише.

Као што у љето изнашају торове, тако зими ситну стоку јаве у планину тамо гдје су кошанице. За зимовање блага ту су направити наслани и уз њих колибе. Наслани се увјек праве у какову заклону на врху долине; тако, како ће бити увјек суво стоки, јер у долину слијева се вода и блато.

Женидба и удадба. Између много обичаја нашао сам за најкорисније забиљежити овај обичај. У мом крају жене се удају од петнаест до двадесет пет година. Ако пређу двадесет пет година онда кажу: стар момак и стара дјевојка. Поспрдно: вјечити младожења, стара дјевојка. Ова је удала их и оженила стотину. Сто година дјевовала, сто година удавача била.

Кад родитељи траже дјевојку, да ожене сина, код исте гледају ове врлине. Но прије него ћу побројити те врлине наспоменућу: ту скоро читам у подлистку неког листа једну доктореву расправу у којој описује да су многе болести наслиједне и прелазе са кољена

на кољено, па и наш народ у овима крајевима то врло добро зна јер ево какова питања стављају отац и мати кад хоће да жене сина и нађу снаху:

1. Је ли јој добар сој?
2. Је су ли у тој породици паметни, признати, при-
звати у збору и договору? Је су ли радини јуна-
ци поштењаковићи . . ? Велим сој па сироту него
оцак па срамоту – вели народ.
3. Је ли јој мајка увјек здрава?
4. Боли ли јој мајку често глава?
5. Има ли јој мати све зубе?
6. Боли ли јој матер и оца зуби и јесу ли који изва-
дили?
7. Рађа ли јој мати лако дјецу?
8. Доји ли јој мати добро дјецу?
9. Колико јој је мати дјеце подхранила?
10. Колико јој је баба година живјела?
11. Је ли јој фамилија и с материне и с очеве стра-
не здрава? Да ли има у роду падавицу или врто-
главицу?
12. Да јој у роду није ко вранцљив или са мушке или
са женске стране?
13. Је ли јој у мајке коса велика и опада ли јој?
14. Је су ли јој у мајке прса велика?
15. Је ли јој у материну или очеву роду има суве бо-
лести?
16. Је ли јој у материну или очеву роду има псова-
ча, пјаница, лупежа, лажаца, скиталица, лењива-
ца, лајаваца?
17. Какове су јој ћуди браћа и сестре?

18. Је ли јој отац или мати, браћа или род инације,
прзнице?
19. Је ли јој браћа краду?
20. Је су ли били када у апсу?
21. Је ли јој ђеду и баби рано коса (перчин) посједи?
Је су ли оћелавили?
22. Је ли јој мајка рађа мушку или женску дјецу?

Кад се је на питања отприлике одговорило овако:

Прави је то сој, који свијетли пуно и пуно година. Поштени инсани, који никому зла не мисле, ни колико муха на перу понијети може. Ради ни као мрави, јуначки сој: ено што учини ђед јој: бога ми други Косанчић.

Мајка јој здрава, као дреновина, а са главом би јој разбијао кладе.

Зуби јој као у лавице ћускију би прегризла а сви здрави, бијеле се као бисер.

Мајка јој дјецу рађа, па их сама повије и пупак заведе. Не зна се ни кад их роди ни кад одхрани; а Бога ми петеро их може дојити. Ено их има дванаестеро, а не зна се које је од кога пуније или здравије. Као да су од бријега одвалити. Материна јој је мати записала у греду стоту годину па сви су они скоро стољетници и стољетнице; тако са мушке тако са женске стране.

Коса – власи као гора а велика у вила. Прса су јој као вучија – више шира него дужа; руке златне а уста медена тако јој је мајка а тако и друга породица. Они осјечци и црвена јабука не мирише никаковим болести; а о сушици или враници каквој – нипомисли, Боже сачувај! У тој породици нема псовача они куд се год окрећу Бога спомињу зато им и даје. Лаж, пијанство, лупеж-

лук, скитање, маност није се примила у њиховој породици, јер дјеца раде што виде од оца. Браћа и сестре не могу бити бољи.

Мајка јој све синове рађа скоро ће намирити Југовића број: прва ћерка потоњи синови – Кад су сви одговори повољни; онда родитељи воде таквој дјевојци свога сина на заглед. Отац и син опрема се као што се каже „назаглед”. Најбоље одјело обуку и појашу коње и иду кући дјевојачкој. Увјек се удеси да се у сутон дође. Момка воде да види дјевојку, да се и са те стране удовољи; премда обоје имају толико стида да често пута буде, да се не удостоји једно на друго ни један поглед бацити. Могуће да дјевојка подкрад из прикрајка и мрака и по који поглед баци, али момак – не! Ако су загледачи повољни дјевојци и њеној родбини и дјевојка рече „хоћу” што се дочује кроз девета уста, а и момак исто; онда загледачи добију обиљежје; пешкир или кошуљу. Загледачи пак уздарје дају у новцу. Послије тога иде се на *облазу* и то женске. Оне иду да виде рухо дјевојачко и са својом мудрости виде и процјене дјевојку са сваке стране.

Послије тога иду просци. Тима је задаћа да испитају кад ће цуру водити и колико ће сватова повести? Колико „мора” донијети. Мир то је неки стари обичај, који се сачувао до данашњега дана. Мора тад момак платити толико дуката колико затражи отац дјевојачки. Та вјеридба удешава се увјек према руху дјевојачком, ако је рухо боље и више га има онда је помирба већа. У одређено вријеме води се дјевојка.

Обичаји који се чине, мање више су познати из различитих описа. Мени је остало да поменем нека са-тања – врачања.

Кад сватови изведу дјевојку да је воде, па кад хоће да сједе на кола или да узјаши на коња, стане оцу на кољено и онда укораци на коња или кола.

Кад дођу момковој кући даду дјевојки мушко дјете у крило – она га дарива, то се чини да рађа мушку дје-цу. Још док дјевојка стоји на коњу или колима даду јој решето и у њему жито те она га уреди и преко себе са житом баци; то раде да снашом род и срећа дође. Иза тога дадну јој гвоздену машину а она с њом замахне и баци је преко куће. Тим јој кушају снагу.

Затим је уведу у кућу и проведу је три пута око огњишта.

У цркви при вјенчању женске гледају да причепе момкову ногу, па ће јој увјек подлежан бити. Код *кума прави вјенац вјенчани*, забада у њега башлију да буду мушка дјеца а нека иглу да буду женска дјеца. Кад сна-шу посипају житом или новцем, гледају друге дјевојке не би ли на глави снашиној видле које зрно да је остало; оно узму, те га држе уза себе; мислећи да ће се и оне те године вјенчати. Млада увлачи учкур – свитњак са сувим миродухом у гаће које ће први пут обући човјек што му их она донесе ради т.д. је више воли и милује.

Вјенчана свјећа, ако се пребије – мисле да ће једно од младожења те године умријети.

Ако је киша кад је пир – реку несретна снаша. Дру-ги веле: много котлова гребла. Ако се какова несрећа у сватовима догоди говоре да је то због несрећне снаше.

Успомене: Премда је од Косовске битке већ прохујало 500 година. И народ Српски у овом крају кроз то вријеме на иљадама патња, мука и чемери наилазило; ипак у својој неизмјерној жилавости и бујној машти сачувао је до овога часа живе успомене на некадашњу велику српску заједницу и величину, славу и царевање. У овим крајевима српски наш народ зна приповиједати о боју косовском, као да се је јуче догодило. Пред очима његовијем то је видно у памети свијетло и јасно. Цара Лазара познају као оца. Милоша, Југовића, Страхинића, Топлицу, Косанчића, Марка Краљевића и друге као да су с њима били и пили. Сваки у овима крајевима у својој бујној памети представља широко Косово као да га у мапи гледа; види Лаб, Ситницу, Звечан, Вучитрн, Призрен – као да су им родна мјеста. Знају приповиједати о издајнику Бранковића Вуку.

Мајке милујући синове говоре: „Ово ће мајкин Милош бити!“ „Овај ће Косово осветити!“ – „Мили мајчин Страхинићу“, „Ево мајчина Марка Краљевића“ – „Слатки Бошко, слатки Југовићу“.

Знају приповиједати о цару Душану силном, Урошу младом, Милутину, Стефану Дечанском, о Стефану мироточивом Немањи. Знају добро о Косари и Владириру. Сјећа се и приповиједат народ у том мјесту као и по цјелој земљи Кулина бана. Па веле: „Када ће доћи златно доба Кулина бана?“ О другима босанскијем владарима нема народ ни спомена. А о каковима Звонимирима и Крешимирима нема народ ни ријечи, ни помисли премда у ова дваестину година извјесни неки људи потплаћене душе надуване шовинисте хрватске, хоће то на силу да протуре у народ па и саме плани-

не и брда, зидине и кулине хоће да натјерају да прогугућу Свињимире и Свачиће. Тако на силу Бога нагоне, да и пјесма народна пропјева онога и опјева онога кога народ не познаје. Који и народу нашем српском нема никакова успомена, који народу никакова добра учинио није.

То узгред напомену укратко. На другом мјесту биће више говора о том. Светог Саву Немањића познају као највећег светитеља, заштитника, помоћника у сваком злу. Народ у том крају моли се Богу ујутро, вече и у подне. Недјељом и празником иду у цркву. У подне највише се моле тежаци на њивама. Ево молитве коју моле: *почем рече, као увод: „Придигије и припадам Христу цареви и Богу нашему”*. – Крстећи се и до земље сагибајући, па затим 40 пута „Господи помилу” – почне: „Боже ме не обезуми, Боже ме не облијени, Боже не дај зла живота, Боже не дај смрти без покајања, Боже не дај непријатељу силе и власти! – Боже милостиви и могући подај ми и своје превелике и простране *азне* здравља и весеља: Мени и мојој дјечи, мојој кући – роду и племену. Боже милостиви и вишњи узвиши ми и намножи род и пород подај могуће Боже изобиље у роду, у малу и ћару. Свети Саво српски просветитељу, српски учитељу, научи ме Бога молити, истину говорити, зло не творити, српски мислити и говорити и добро радити. Св. Саво српски заштитниче, заштити моћним штитом, српски народ, просвјети му ум и срце утврди му вјеру православну и буди му помоћник код господина Бога на вјекове вјекова – амин”.

У Колунићу су житељи као и другијем околним селима сами Срби православне вјере, а у граду Петровцу

има мухамеданаца. Народ је кријепак крупан и здрав. Говоре чисто јужним наријечјем и правилно. Јуначни су и слободни. Мирахни, побожни и непокварени. Радо се потпомажу. Најдража им је пјесма уз гусле јуначка пјесма! Гусле има свака кућа. Велику им важност дају: јер вјерују да су гусле од анђела свецима дате. Дјевојке и момци пјевају старинске пјесме...

Вјерују у врачања и чарања. Вјерују у виле, ђаволе, вукодлаке, вјештице и тмуре. О њима приповиједају много приповиједака.

Играју два кола брза и свако коло без икоје свирке. Свирају у свирале – двојнице, дипле, у свиралу самицу и ћурлику. На њих изводе неке старинске мелодије – доста умиљасте.

Мајка безмјерно воли дјецу своју и за њих ће све жртвовати, за добру мајку приповиједају ову приповијетку:

Један момак хтио се женити, па запроси једну цуру. Она му обећа да ће поћи за њ, само прво мора матер убити и донијети срце њено, да се дјевојка освједочи је ли је убио. Тежак посао, али за љубав цуре учини то. Понесе мајчино срце тој својој дјевојци да га види. У путу момак падне и убије се добро. Срце мајчино у тај час проговори: „Јадној мајци, ала ми се уби дјете”. То се зове љубав мајчина.

А дјеца како воле мајку показује народ у Колунићу са овом приповијетком. Да то окушају: Они су неком дјетету мајку прикрили. Иста да је била врло ружна и стара. Кад је почело плакати доводили су лијепих снаша дјетету и питали га: „Је ли ово твоја мајка?” Дјете намрштито на те лијепе снаше одговорило је: „Није то

моја лијепа мајка”. Тако је дјете сваки пут учинило кад су му коју љепотицу довели. А кад му изведоше његову мајку ону крмелаву, кужлаву и погурену баку дјете је полетјело и објема ручицама загрлило, вичући у драгости и смијеху: „Ово је моја мила мајка!”

Мајкама је идеал „Јевросима мајка” у одгоју и васпитавању дјеце. Матере дјецу повијају и добро стежу, да не би остало кривих ногу или руку – тако мисле. У нејдељу и празник не купају дјеце па их неће ни да умију, веле: „Анђели их умивају”. Дјеца су чиста као и анђели. Мајка свјетује дјете:

- Не иди близу воде, јер ће ти жаба зубе избројати, па ће ти отац и мати умријети.

- Не туци животиње умријеће ти родитељи.

- Ходи мајки да те очешља и обиште, јер ће ти уши (ваши) од коса оплести ужа и одвући те у најдубљу јаму.

- Немој говорити јер ће ти поп језик одрезати.

- Не говори ружне рјечи Бог се *каје*.

Уз колијевку или бешику пјевају различите пјесмице, ево једне:

Мајка љуља у колијевци сина

Спавај сине мајка те родила,

У горици под јелом зеленом,

Пчелице те медом задојиле,

Бјела вила теби баба била,

У липов те листак повијала,

Купиница шарен повој била,

Спавај роде ти се наспавао. -

Вјерују: Ко на св. Марка убије 40 зелембаћа, кућа ће му се посветити. Народ вјерује да су зелембаћи отровни.

На св. Лазара прије изласка сунчаног, узме једно чељаде таву, тигањ, па обилазећи око стаје и куће лупа у таву и виче: Бјеште змије лазарице ето св. Лазарице (Лазара). То чине да змије не долазе кући.

Кад зелембаћ уједе, неће пустити док му се не дадне варенике од девет бијели кобила. Кад змија пређе преко пута, посао за којим си пошао биће сретан. Ако кога змија у сну уједе па боли, онда ће му непријатељ велико зло учинити.

Ако змија у кући станује – предсказује срећу у кући. Ако би је убио у кући – неко ће умријети. Треба је полако протјерати. Ако у бешици код дјетета нађу змију, то ће дијете сретно бити. Ту змију убити неће народ. Са димом ће је истјерати. Ако је човјек болестан, па не може да се излијечи, онда мора ухватити змију и провући јој конац кроз оба ока па је онда пустити. Онај конац болесник око себе опаше биће му боље. Лијек од змијина уједа је: стучен босијок, стучен чичак и змијина трава. Кад нађеш сплет змија (више их заједно) онда, баци на њих своју хаљину, пак сјутра дођи и ако на хаљини нађеш какову траву, том травом моћи ћеш отворити сваку браву.

Кад видиш да змија једе рибу, отми је од змије и остави је то ти је сигуран лијек од грознице.

Ко жели добру косу (власе), тај мора ухватити и распорити живу змију и из ње извадити сало, па тим салом мазати косу и коса ће му до пета нарасти.

На благовјести не смије женско узети иглу и њом што шити, јер ако то учини онда ће те године у тој кући некога ујести змија. Кад носећа жена убије змију или

види да је ко убије, дјете које роди имаће пјеге и биље-ге као и она змија.

Кад змија уједе, треба је убити и главу јој стући и привити на рану, одмах ће проћи боља. Ко има сушицу нека кроз змијску кошуљу пије воду проћи ће га болест.

У мухамеданаца су вјеровања у којекакве врачарије, чарања једнако иста као и у православних срба и пјес-ме, загонетке, пословице, приповјетке, овичаји, све је то једнако као да је из једног калупа изашло, штавише срби мухамеданци рачунају вријеме по православним празницима (по старом календару) а никад ништа по католичкијем годовима. Кад се који газда мухамеданац погађа са слугом уговарају до српског Ђурђев-дана до српског Лучин-дана, српског Божића, ускрса итд. А тако исто и католици. Само у новијег времена дошље и пропагандисте хоће да одврате католицизам од тога старог обичаја и установе; па кроз то дође и до туж-бе између газда и слуга католика. Један пут сам био при расправи 1890 г гдје тужи један мухамеданац бег свог слугу римо-католика што му није послужио оних 12 дана разлике између једног и другог Ђурђевдана. Суд досуди да слуга мора домирити оних 12 дана. Ори-гинално је оно из парнице кад но бег рече: „Какав ти мени свој Ђурђев сад спомињеш? Кажи ти мени онај Ђурђевдан, кога цијели свијет слави и познаје, до кога се погађа. Који увјек једнако долази. Ви „Маџари“ [На-помена писца: Тамо у Крајини Босанској сами католи-ци зову себе „Маџари”. Реку они: „питај моје Маџари-це”, „питај мога Маџара” – кад човјек и жена говоре] једни славите, прије а једни послје дан. А то је нама сумњиво, јер ни сами нијесте на чисто.”

Сваки мухамеданац на Ђурђевдан и мушко и женско обуче нове хаљине и иду на теферич на какво брдо са цијелом породицом. Тамо наложе ватру, па пеку јање, кафу – пјевају и веселе се цијел дан. У очи Ђурђева доносе воду са омаје или са ког источника па се купају. Иду у ријеку или који поток, па се шмуре у воду прије сунца. У очи Ђурђева сврћу трубе па трубе и разгоне вјештице. Ако би побројао оне силне обичаје и чарања дјевојачка – уопће женска, што се у очи и на Ђурђевдан учине?! Могоа би човјек цијелу књигу написати.

У очи или на дана српског изиђу наши мухамеданци на највећи врхунац које планине па тамо наложе ватру и преноће. Тефериче тамо и клањају. Има много мјеста у Босни па се мухамеданци купе на зборове на св. Илију. Изиђу тамо и мушки и женски па цијел дан коло игра и веселе се. На такима зборовима закоље се по двјеста живе марве. За тезборове спремају се цијеле године. Па ако немају добра овна овцу, они ће је за тај дан купити и дохранити.

Ко би желио видјети један таки збор од згодних мухамеданаца нека дође на Ластавицу у зеничком котару па ће видети што никада у свом животу видио није.

На српски Божић, у јутро рано иду дјеца мухамеданска од кућа до кућа, мехамеданских породица. Кућани их дочекују и даривају их: орасима, јабукама, љешницима, колачима, сувим воћем, сувим месом – та се дјеца зову полазници.

Старији мухамеданци долазе увече на бадњи дан и на Божић један другом па гатају по времену какова ће година бити, а на Божић кувају и спремају особита јела; а између тих мора бити масленица.

Све што треба за породицу, то се у кући ради. Народ умије ткати добро платно и сукно од кога праве добру и укусну одјећу. Женске умију различите везове па исте међу на одјећу, да буде љепша. У новије вријеме види се, да народ често купује одјећу у дућану те стара ношња нагло губи свој стари тип: љепоту, *даркости* доброту. Гласовити су петровачки и бјелајски ћилими.

Највише има кршњака: (крсни имена) Никољштака, Јованштака, Ђурђевштака. Званице и пријатељи као и намјерници, долазе уочи крсног имена, па се ту слави и вечера. Из даља званице ноћивају, а из близине иду кући. У јутро сви се скупе и иду у цркву. Из службе иду кући те ручају и цијел дан не диже се софра. Пију и наздрављају у име Бога и Крсне славе.

Ова и друге двије Петрове приче у овој књизи су преузете из „Сабрани радови“ Петра Мирковића у издању Удружење историчара Републике Српске „Милорад Екмечић“, 2021, а приредили Бошко Бранковић и Чедо Мирковић.

Вјерујем да би сви вољели знати како је изгледала свадба у Колунићу прије 130 година. Помогао нам је наш Петар Мирковић. Ево његове приче:

Српски сватови у Крајини – На селу –

Момак и дјевојка удају се од петнаесте до двадесете године. Мало која дочека двадесту годину, а да се не уда или ожени. Ако пређе двадесету годину, каже им се „стари момак” или „стара дјевојка”. Чим је сину петнаест година, родитељи му гледају дјевојку али он сам, Боже сачувај. Момак је са свим невин и стидан пред старијим, а својој женидби неће проговорити, па макар се никад ни оженио. Ако му кућани наспомену шта о женидби, сав поцрвени од стида, и хоће у земљу да пропадне. Ако су му ту родитељи, побјећи ће на поље. И дјевојка је иста така. Ако је момак самац радије ће отићи, коншији или коме од рода, да му гледа дјевојку; него ли он сам. Кад родитељи за сина гледају дјевојку, највише пазе на род – племе – сој. Код родитеља дјевојачких траже и испитују највише пак ова својства: Доји ли добро дјевојчина мајка своју дјецу? – Да ли јој дјете прије године прохода? – Јесу ли јој дјеца мрла? – Јесу ли у дјетињству поболијевала? – Да ли је боли глава често? – Да ли трпи од зубобоље? – Јесу ли зуби здрави и бијели? Има ли јој ко у роду падавицу? (горску болест) – Има ли јој мати или који род кокову приљепчиву болест? (Вранцу – сифилистичку болест) Има ли јој ко у роду сушицу? Јесу ли јој баба и шукунбаба биле здраве? – Да ли јој мати мучно рађа дјецу? – У опште, има ли та породица дуг вијек? – Је ли јој мати врачара и пањкалица? – Да ли умије своје кућне послове? – Умије ли кући дочекати: кума, попа, пријатеља, намјерника? – Зна ли своје женске посло-

ве: ткати, прести, шити, гребенати, вести? ... Јесу ли јој отац, браћа, рођаци: лупежи, крадљивци, иначеје, псовачи, катили итд.

Када се дозна кроз девета уста за све и одговори на горе наведена питања: „јест, нема, није, нијесу итд” онда се приступа „загледавању”.

Прво виђење момка и дјевојке буде на збору или пиру. Увати се момак у коло до ове дјевојке, коју су већ испипали и који су намјерни узети. Када се пусте из кола момак одведе дјевојку, те је са њезином родбином почасти са ракијом, коју у плоски у свом племеначу носи; или им узме какаова воћа или милоште. За тим обично у јесен – иде се на загледи тј. да се виде и по други пут; да види дјевојачка фамилија момка а он њих. Загледање иде овако: спреми се момак и отац му и обуку се што љепше. Ако немају у себе хаљина позајме у комшилуку. У вече, када се сутон ухвати; појашу коње а понесу са собом плоску ракије, иду управо у кућу дјевојачку. У кући их дочекају, спреме им вечеру и то обично цицвару. Када се постави трпеза (софра, столица) загледачи изваде ракију и чаше дјевојачког оца и матер па и другу кућну чељад.

Код трпезе држи дјевојка луч – свјетли им. Момак је сасвим смјеран, стидљив и ништа не проговори цијелу вече. Све му је то: ако кад који слатки поглед испод обрва баци на дјевојку – иначе је анђела. Често пута буде, да је и не види сиромах. По вечери посједе загледачи мало, а затим појашу коње и оду кући. Послије неколико дана дође момков отац опет кући дјевојачкој и понесе са собом плоску ракије. Ови га дочекају, спреме му ручак или вечеру, а он извади ракију и по-

нуди родитељима дјевојачкијем. Ако ови почну пити? То је знак да ће дати дјевојку и знак да је дјевојка каил поћи. – Ако ли не? него врати ракију; изговором, да им дјевојка није за удају; онда нити је даду, нити дјевојка има вољу за истог. Када је сретно и попије се ракија, као што рекох: отац момков се весео враћа кући и спрема се за „прошњу”. На коња му привеже дјевојка један пешкир, као знак да је добро загледање прошло. – А он њу дарује.

За прошњу испече се добра јалова овца, просачки крув, колачи, пите, сирац и повећа мјешина ракије. За дјевојку пак обашка спреми се јело. На прошњу пођу по двоје од мушкиња и једно женско. Мушко иде уз спремљена јела и пића, да добро подворе дјевојачку родбину, а женско иде да превиди рухо дјевојачко. – Када се просци код куће дјевојачке почасте враћају се кући. При поласку испитају новог пријатеља колико ће сватова повести и колико „мира” – откупнине – свадбарине понијети и у који ће дан доћи по дјевојку. Кад пођу просци, сваком просачком коњу привеже дјевојка по један пешкир за узду. Мир – свадбарина, то је у народу укоријењен а јако рђав обичај. Кад дотични дође по дјевојку, мора се донијети дјевојачком оцу десет дуката или већ за колико су се погодили да плати дјевојку, иначе му је неће дати. –

За уречено вријеме водње спремају се обје странке. Који жени сина купи сватове. Старјешина или чауш, који ће бити у сватовима; узима плоску ракије и иде од куће до куће, из које је намјеран звати у сватове, те нуди ракијом и каже за сто. Онај ако попије ракију,

знак је да ће у сватове ићи. Ако ли не попије, то одбија позив.

Кад сватови у уречено вријеме долазе сакупљају се пред кућу онога што се жени; долазак свој јави сваки са пуцњем из пушке. Кад су сви сватови на окупу: ноћу појашу коње и иду кући дјевојачкој. Чим дођу, одјашу коње и уђу у кућу. Сватови поставе трпезу и на њу метну јабуку и у њу убоду жути дукат и прстен. Сад дође отац дјевојачки и каже пријатељу: „вади откуп – мир, јер дјевојку нећете добити, док је не откупите.” Ту настане велика погодба, ма и ако су погодили рецимо десет дуката; јер отац момков извади пет дуката, па пружи пријатељу новом, а овај неће ни да их погледа – одбаци их. – Овај даје седам, а овај опет неће. На пошљетку извади девет дуката и једва га сад приморају да узме. Кад прими новац за дјевојку, пријатељи се сад помире и пољубе.

Сад изведе брат дјевојачки дјевојку и доведе је трпези; назвавши сватовима Бога. Они сви устану на ноге и отприме Бога. Онда ће брат дјевојачки гласно учинити: „Ко се прима сестре моје, до воље и до невоље.” Отац момков приђе му и рече: „Примам ја и Бог, до воље и до невоље.” Онда брат дјевојачки рече: „Ево ти мила моја сестра, а ти мени дар дај.” Момков отац прими дјевојку за руку и дарује јој брата. –

Сад јој покаже прстен на трпези и проговори јој: „Ако је добра воља и нијеси се другом обећала, узми овај прстен и јабуку.” Сад дјевојка приђе оцу и пољуби га у руку а тако и будућем своме „ћаћи”, куму, саром свату, матери и другима старијим. Затим прикло-ни скуте, сагне се и узме јабуку и метне у њедра, а сва-

тови викну: „ж и в и л а!” При извођењу дјевојке на прстен, ако нема брата то га може замијенити: стричевић, млад стриц, сестрић и т.д.

Иза тога приђе дјевер дјевојци, огрнут црвеном кабаницом и прими дјевојку, па ју огрне са кабаницом и ступи међу сватове. Сватови сад поваде јело и пиће, што су донијели са собом, и постве сами, па почну пити и јести. То се зове: с в а т о в с к а в е ч е р а. Сад сватови гледају да опију кога од кућне чељади или од познатих. Пије се и једе, пјева, пуца из пушака све до зоре. Пред зору дигну сватови своју трпезу (софу) а дјевојачки отац сад постави другу и посједа сватове, па навали са својим различитим јелима и пићем. —

Сад гледају на сваки начин да опију сватове. Навале на њих меденом ракијом, али се ови дакако чувају. Нијесам казао: кад се води дјевојка, и ђувегија пође у сватове. У сватовима је кум све, што он заповједи мора се слушати. Његов највећи слуга јест „с в а т о в с к и ч а у ш.” Тај се увјек бира као најдосјетљивији, као најбољи шаљивчина. Он је увјек на пољу, чува коње, да им ко репове не почупа или не одсијече. Особито одијело има на себи, а у руци буздован, с којим се брани и лупа по крововима зграда и куће као громом. Кад кум чаушу шапне да је вријеме путовати; он почне лупати и викати: „азурала, кићени сватови, спремте коње, притежете колане, да водимо лијепу дјевојку; да ранимо да не одоцнимо, кратки данци а врлетни кланци, а нами су далеки конаци.” —

Скочи све на ноге. Сватови траже што да понесу; као кокош, жлицу (кашику) лонац или ма коју другу ствар. То објесе коњу о ункашу, дјевојке, другарице ис-

прошене, вежу сватовима на капе вјешала од кукуруза, радише, шљивове, љешникове, орахове и т.д. Коњима вежу пешкире за узде а сватови их дарују. Када је све готово, кад је рухо (рухо дјевојачко када се почне износити сједе на сандук један дјечко, и док се не дарује неће саћи са руха) дјевојачко натоварено и комора предата чаушу; изводе дјевер дјевојку на велика врата из куће, кућна јој чељад говоре: „Сретно, сретно!” Сад стану пред кућу код коња, на коме ће јахати дјевојка; а тога часа дође јој отац, па преклопи кољено у десне ноге, дјевојка приђе му и пољуби га у руку и иште благослов. Он је благослови и опрости јој све, ако га је у чему увриједила. Стане му на кољено и баца се на коња, а огрну је црвеном кабаницом, па запуцају пушке и појуре коње. Мало их отац дјевојачки испрати са својијем пријатељима и врате се. Сватови одјуре преко поља играјући коње, пјевајући пјесму на сав глас и пуцајући. У путу, ако сватови кога сретну, напоје га. Из по пута одлети један кући и јави да иду сватови. Тај се зове муштулукција. Муштулукција добије кошуљу од матере младожењине – ређе пешкир. Кад се сватови прикуче кући на једно 50-100 корачаји; неколицина њих који имају добре коње, потеку. Који утече добије кошуљу. Кад сватови дођу пред кућу, барјактар запријечи врата баријаком, и не да ником у кућу, док му се не да дар. Док барјактар држи врата запрта; дјевојци донесу пуно решето жита и на коњу још сједећи, почне редити, а кад је неколико пута окренула жито у решету, баца га преко главе и удари чауша, који се већ кастиле поставио тамо, само да изведе већи смијех.

Онда јој донесу машу (ожег) и дјевојка замане њом и врндаљи је преко куће. Сад јој донесу мушко дијете од три до четири године и метну га у крило дјевојци на коња. Она га загрли и пољуби, па га дарује обично са малијем чарапицама пуним ораха, љешника и јабука. У том се врата отворе и дјевојка сјаше са коња, приђу прагу са дјевојком: она се прекрсти и поклони, па корачи десном ногом у кућу. У кући обиђе око огњишта три пута пред сунце и више ватре у прочељу, метне три метеније и пољуби огњиште. Ако које јело код ватре има, дође му и промијеша га, па узме мало и окуси. За тим дође дјевер, па изиђу на мала врата и оду у зграду (клијет). Тамо је около домаћа чељад, и сад се с њима упознаје.

Прије но што сватови дођу, скуп се цијело село на пир, а и из других села такођер дођу. Ухвате народно коло, те играју, пјевају, пуцају, вриште, скачу, бацају се камена с рамена и т.д.

Дјевер изведе дјевојку прекриту са црвеном каба-ницом, па ју води по пиру. Кога год сретне поклони му се до црне земље, па ако је младо женско, пољубе се у образ, а затим се опет поклони и иду даље. Ако је старије пољуби га у руку, и то иде тако цијел дан.

Дјевојка је више обучена као жена: зими има црну хаљину, зубум врло умјетно извезен; тканицу и прегачу. На глави има бијелу мараму (бошчу) а по њој капу и по том се познаје да је још дјевојка т. ј. да је невјенчата. Сватови обично ходају тамо амо, и поје свијет ракијом из свијих плосака, што су их донијели од новог пријатеља. Сватови замећу шалу, играју, пјевају, пуцају и т.д. Када су се мало одморили, изнесу трку за пјеша-

ке. На трку се меће обична кошуља или добар пешкир. Момци, који могу полећети, свуку све до гаћа и изађу за једну двије уврати и потеку; који дотрчи први до биљега, добије већ што је метнуто. Не само да је момак, што је утекао весео, него се и мјесто из кога је, весели и дичи. Тако се трка поставља и за женскиње. Обично се за њих меће на трку прегача, тканица или што друго. То је лијепо гледати, а и смијешно је. Иза тога постави се на један мањи пушкотмет на даску, пешено бравље плеће са месом – разумије се. Сад који су добре нишанције пуцају у плеће. Први пукне ђувегија (младожења) – а за тим остали. Када су од владе пушке покупљене, онда нишане са каменицама. Ко уциља плеће, његово је. Иза тога поставља се сватовски сто. У зачељу стола, сједне поп; до попа с десне стране кум, а с лијеве стари сват; до кума младожења, а до старог свата барјактар, па за тим редом сви сватови по старини. За сватовски сто мало ко други сједне осим сватова. Сватови тако посједају и нареде се за празним столом. Сад зађе дјевер са дјевојком испред сватова: дјевојка носи пехар (букару, жбањ) пун воде и жлицу (кашику); а дјевер леђен и пољевак (пешкир којим се утире), па дођу првом попу те му полију воде на руке да се умије, по том мора даривати; бацити дар у леђен. За тим иду куму, ђувегији, старом свату, барјактару и другим сватовима редом. Сваки мора у леђен нешто бацити новца. Обично кум и ђувегија дају по жутдукат. То се зове „п о љ е в а ч и н а”.

Иза пољевачине раздаје се сватовима и кућној чељадии дар дјевојачки. Оде дјевојка са дјевером и на маши (ожегу) донесу велику рпу дарова, па стану више кума.

Чауш сад уђе у круг столу сватовском и пружа најприје; дар младожењи, а чауш га праметне неколико пута и са врло смијешним говором окити и баца ђувегији око врата говорећи му: „Плати, ако не’ш, а ти врати!” Тако се приказују дарови и свим другијем, који ће их добити. Сад дође дјевер са дјевојком међу сватове са издубљеним хљебом на средини и купе откуп од сватова за дарове. Новци се бацају на хљеб, да сваки види колико је ко дао. Чауш благосиља и хвали поједине, а поједине поштено и изружи, да ни пси с масломне не би полокали, - али му то одбију на шалу. Иза овог поставља се сватовско јело на сто, али домаћиново ништа. Ту се само постављају сватовске „буклије”, и то на ови начин:

Уђе чауш међу сватове и стане код стола, па му даду најприје кумову буклију (кумова буклија је печена јалова овца на ражњу, уз то хљеб врло велики, сирац, пита, колачићи и велика плоска ракије. Таке су буклије и у других сватова). Он ју окити што љепше говором и прикаже сватовима и народу, што околу стоји, са најљепшим изразима, па цијелу наварду метну пред попа. Особито су лијепи прикази и сватовске здравице; али би ме далеко одвело када би их свију описао (У „Српском Забавнику” загребачком од године 1885. У приповијетци “Љубица” моћи ће штовани читалац наћи и сватовске здравице, приказе, аи и т. д.). За тим додају му буклију старог свата, барјактарову, па онда редом свију других сватова. Уза сваку, као што споменух, чауш рече по коју. Када су све буклије приказате поп устане и благослови сто, а сад почну јести и пити и уза сваку чашу и здравицу говоре. Дјевојка се

увјек поклони када се која здравица рече, ма било за кога. Пије се једе, здрави и пјева све до ноћи. Коло игра увјек и пушка пуца. Пред ноћ узме кум и дјевер момка и дјевојку и зовну попа па иду у зграду и вјенчају их. Снаша по кумовој заповједи изује младожењу, а он њу; тако исто распашу једно друго. Снаша пољуби младожењу у руку, а он њу у чело и то све у присуству кума и дјевера. За тим их сведу у ложницу. Кум их покрије а дјевер пукне из пушке преко њих – И сад затворе зграду (клијет).

Сватови се цијелу ноћ у кући веселе изамаћу различите народне шале. – Сјутра дан, када дође младожења из ложнице, увате га и свежу са дјевером а то чине за то, што су им снашу украли. Они се откупе меденом ракијом, и пуште их. Сватови тога дана ручају, а за тим разилазе се кућама. Кад који пође опали из пушке а снаша га испрати, пољуби га, а он је дарује и савјетује је, да буде добра и послушна. –

Ово је оригинална свадба, но буде кад-кад по који изузетак, али ријетко бива: кријући одвући дјевојку, отети је, украсти и т.д.

Снаша прве године честито служи: устаје најраније а лијеже најкасније. У вече изује старије, њихову обућу уреди и осуши, опанке навеже, чарапе, ако су гдје подерате, окрпи. Трпезу поставља, диже, свијетли, пересуде, намирује стоку, направља ложнице, запретава ватру. . . У јутро наложи ватру, почисти, успреми, донесе воде, опере суде и т.д.

Снаша је скромна и послушна, кад-год изиђе и уђе у кућу, поклони се. Кад који старији пође из куће на рад снаша га испрати и пољуби у руку, а кад долази т.

ј. враћа се кући, изиђе пред њих и дочека их. На путу, на врелу, код цркве, с ким се год сретне, поклони се и пољуби га у руку

Младожењу млада не зове именом него: „он, њега, онај – “. А тако исто и он замјењује њезино име са: „она, ње, њу – “. Оца младожењина – свекра – зове: „ћаћом, ћајом“, а свекрву: „мајом, мајком“. Младожењина брата зове, ако је мањи „браџика“, ако је већи „брале“, ако је при годинама „брајан, брајенко, брајо, брајко – “. Заове зове: „сејом, секом, сестром“. Свекрвиног брата: „стрицом, стриком“ а жену му: „стрином, стриком“. –

Њу сва кућна чељад зову: снашом, снајком, снашицом«. У дубокој старости почну она и човјек јој звати се именом.

Кад пошље годину дана зачује се код снаше писка и кмека сина или шћери, та врева младу скучи – и умањи се у кући она лијепа услуга. Од тог часа она постане „редуша“ у кући. Ту почне тонуту име „снаша“, јер почну је сад неки прозивати „мајком“ а неки „стриком“. Па ја од те дреке пометох се, и морадох престати.

У Бишћу, 1887.

Петар је приповиједао и писао. Из тих приповјетки и краћих написа дознајемо какви су били живот и обичаји у селу. Читајући приповијетку „Дјетињство“ враћамо се на тренутке нашег дјетињства кад смо боконоги трчкарали прашњавом цестом и прогонима Колунића. Ево једне, мало скраћене, од тих прича:

Дјетињство

Мом покојном ђеду Давиду – Бог му души мило-
стив био – бијаше преко сто година. Тада сам ја био
вантић у шестој години своје младости. Сјећам се као
кроз сјену: бијаше му сиједа брада преко паса, у руци
једној увијек носио је шљаку на коју се обачао, а у дру-
гој свој стари часловац и наочаре.

Стари људи са старости својом потпуно ступају у
дјетињи живот у свему скоро, па онда траже и друштво
таково. Ми дјечаци и дјевојчице, па и они из комши-
лука бијасмо ђедови најповољнији другови: и љети, и
зими; у пољу и у кући; на њиви и ливади. Љети, када
је лијеп дан узме ђед шљаку и часловац, скупи нас дје-
цу око себе и пошао би доље низ прогон бунару, а ми
колико нас је год, усукали као ждралови за њим: ми
би неки плакали, једни пјевали, други се љутили што
нас ђед не аи за руку, па би остали насред прогона. Он
би нас призивао и дозивао. Једни би се с ђедом раз-
говарали и питали би га којешта: Која оно тица пје-
ва? – На ти ђедо цвијетак! –Ено челице ђедо! Види
бумбара! Гледни, како је онај куруз узраст'о. Види му
ђедо браде као „тоја”. Ђед би сваком одговорио и за-
довољио нас . . .

Мали Обрад и он би пужући пошао за нама, па када
стићи не може, а он би почео плакати. Ђед би чуо, па
би вратио малу Милицу, да га укрки и понесе.

Она би почела се кмезити и врати се, да га узме и
понесе; али јој трава запне, па би пала заједно са њим
у траву. Оставила би га плачући, а она би полетила за
нама. Он би све плачући допузао до по прогона, па

уморен легне и заспи. Кад би се ми повратили, увијек би га нашли, а он спава; но и стари гаров вјерно псе-то придружило би се маломе Обраду, па би и он све – четири покрај Обре изврнуо и чувао га.

Прогон тај је водио управо врелу, ту би и ми нај-прије дошли. Изнад врела сад би посједали, по зеле-ној ледини и гакали у глас као гуске: „Ђедо, ја сам „зе-дан”. – Други: „И ја сам” – „Ђедо, ја би воде”. – „Мени ће ђедо вала првом дати” – „Неће „ваја” него мени”. – Код нас бијаше као код јањаца: једно блеји, сви би лизали.

Ђед би склопио своје велике прегршти, па би за-грабио воде из врела, те би нас једног по једног на-пајао. Ту би се сви искупили и сустигли, па и они што су цвијеће брали, лептирове тјерали – дошли би. Ота-лен би пошли „зидини” („Зидина” је развалина једног старог манастира), али истим редом као и низ прогон. Кад дођемо зидини, ушли би у олтар сви и скинули капе. Ђед узме часловац и почне читати, „Молбен бо-городичан”. Прије него што почне ђед читати; скупи нас око себе и окрене нас истоку, намјести нам руке и тројицу, како ћемо стати и крстити се.

Дуга је ђедова молитва била. Нас би дјецу ноге за-бољеле стојећи, па би нас који сио, неки би се насло-нили на зид, неки клекао на кољена или сио у траву, па узео пиљака те се забављао. Почео би који и пјева-ти што: други би који дирнуо кога, а тај би развезао плакати. Мала Ружа би плачама одмах пјесму пјевала: „*Пос „ваје”, њод брдом ти соли дали, на брду те одерали*”.

Ђед би спустио свој часловац на траву, па би нас ми-рио и опомињао на молитву, направио нам опет руке и тројицу, окренуо нас истоку и почео читати молитву.

Опет би нас који рекао: „Ђедо, ја би сио, боле ме ноје”. Други би крстећи се и по примјеру ђедову спуштајући тројицу земљи, убрао цвијетак, па би га показивао ђеду: „Види, види ђедо цвијетак”. Мала Анђа: „Види ђедо баучка”. – Ђурађ виче: „Дира ме „Тоја”. – „Нисам ђедо „дуте” ми”. Један развезао пјевајући: „Не дирај ме, боме ћу ја ђеди казати”. – Друго: „Мени ће мама из Паложа донијети јадода (јагода), па ти нећу дати”. – „И мени ће Вајо донијети толача (колача) е”.

Опет би ђед спустио свој часловац на траву, па би нас поправљао како треба стати, руке и тројицу намјешћао би нам, учио нас крстити се и давао би нам поуку.

- Унуци! Дете погледајте на жарко сунце, како оно мирно стоји Богу на служби од искона, па ће тако до конца. Оно се није уморило никада, не забавља се, не бере цвијећа, не игра се пиљака. Устаните, не руж’те се, ено га гледи на вас.

Ми скочимо и у ред станемо, а он почне читати. У најусхићенијим молитвама и мислима ђедовијем, прекинућу ће га мали Марко: „О ђедо! Сунце је „вејико” па не може „сутати”.

- Немојте се разговарати, немојте Бога срдити, молите му се, јер чујте, како сунце ништа не говори: него се само Богу моли и њему једном служи.

Опет ће мала Милица: „Ђедо, о ђедо! Ено сунце сје-ло, не виде му се ноне”.

- Немојте се разговарати на молитви, јер ће поп од-резати језик!

Опет се који наслони на зид или шта друго поче који радити. Он би угледао испод својих великих обрва, па би нас опет намјестио и тројицу направио.

Кад би ђед свршио молитву, сιο би у лад крај зидина, а ми дјеца око њега. Он би сада извадио иза паса букове дашчице на којима је ђед написао био са чађи или барутом, или пак била су урезана слова у таблицу, па би нас почео учити: „аз, буке, вједи, глагољ и т.д. ” Кад не би који пантио код учења, ђед би био јако строг. Често би пута прекидао учење са којом занимљивом приповијетком из наше околине. Приповједао би: о цвијећу, тицама, животињама, брдима, доловима, врелима, ријекама, планинама; о небу, сунцу итд.

Када би се уморили и постали нестрпљиви за учење и слушање, пустио би нас да се играмо. Послије игре, ако је већ подне дао би нам сваком по комадић хљеба, кога би увијек ђед понио за пасом од куће.

И мој је то почетак био; али се сјећам, да ми је учење ђедово јако мучно ишло у памет. Особито бијаше мучна она друга таблица на којој је била написана бекавица, за коју је ђед Давид говорио: „Ако дјете добро у бекавици не искрши језик у чаславцу мучно ће ићи, тамо ни бекнути неће моћи”.

Почетак бекавице бијаше овако: Буказба-ба-буказба-ба(баба), букузбу-бу-буказба-ба(буба) итд.

Без хвале, ја бијах најбољи ђедов ђак; он је мене зато и најволио.

Пред вече, када осјен од планине падне на Понор, па дође скоро до кућа; узео би нас ђед сваку вече и изишао горе под страну Крстовима. Дошао би оном највећем крсту, метнуо би часловац на крст, и нас би окупио око себе, па би почео метанисати. И ми би се прекибали за њим као и код зидине. Кад би свршио

метанисање, узео би часловац, натакао наочаре и почео читати коју молитву.

За тим би клекнуо на кољена И пољубио земљу и крст и уздисајима рекао би: „Бог ти души милостив био, Бог ти душу сачатао са Исаком и Аврамом и са праведнијем Лазаром”. И ми смо то по примјеру ђедову чинили. Сад би се помакао мало ниже, те би ту код једног крста учинио молитву и метеније као и код првог. Плакао би више пута код крста и сузе ронио. Питали би га ми: „Што плачеш ђедо?” – Па би и ми почели плакати. Он не би нам одговорио ништа. Са његових усана могло се читати: *„Кад дорасћеш, кад размислиш, каиће ти се само”*.

Увијек би ђед што понио од куће, или хљеба или новца, па кад би свршили молитву метнуо би ђед то на гробницу. Ми би га питали: „За што то ђеде?” А он би одговорио: „За покој душе наших старих и за сиромаше”. За то кад би гођ ми дошли у гробље са ђедом, дошао би и стари сиромашни Ђуро Бједов из своје колибе и узео са гробова хљеб или што друго и отишао благосиљајући.

Отален би отишли у Врањкову долину и ту би чинили код оног биљега, као у Крстовима.

Тако смо чинили љети редовно сваки дан, само ако је лијепо било. Зими пак чинили смо то код куће. Зими нам је ђед највише приповиједао о јунацима, царевима и краљевима српскијем; пјевао нам је пјесме уз гусле. То нам је најрадије било слушати, те смо скоро сваку ђедову пјесму знали. Најрадије је ђед пјевао косовску пјесну и приповиједао бој тако живо, као да је он сам то све својим очима видео.

Учио би нас како треба поштовати и поздрављати старије; па не само да је он нас то учио, него је и сам то строго чинио и нама зар давао примјер. Чим би ко прошао покрај нас и назвао нам Бога, скочили би и од-примили поздрав; али и сам би ђед то учинио.

Један пут сједили смо горе под великом липом крај пута. Ето ти однекуда старог Митра. Ми сви скочисмо, али ђед не уста, јер он нити је видио Митра, нити пак чуо глас његов. Али ће почети мала Милка: „Боме ђедо то не „ваја”. – Јово мали: „Ђедо, о ђедо! Бог ће покарати нијеси устао”. – Симо: „Чекај ђедо боме ће ти попо језик одрезати”. Други би бранили ђеда, па би се од-говорили и рекли: „Ајмо се молити Богу за ђеда да га не покара”. Ми би устали и почели се молити Богу за свога ђеда; па молећи се и заборавили на молитву и преобратили то у најљепшу своју игру. А ђед би Давид и Митар почели разговарати.

- Шта радиш Давиде? Учиниће стари Митар.

- Баш ништа, банам се са овом дјецом и кад-кад одем горе у Поточњак па обиђем она жита.

- Лијепо су занијела хвала Богу.

- Добро је добро, боже род и берићет а нама здравље и весеље.

- Не питам те Давиде, како сте код куће сви?

- Добро смо док је божије милости. Како је оно твоје дјече Митре?

- Добро смо, здрави смо; особито се са снахама – могу хвалити: Лијепе су, добре су: Кад у колу на збору изгледају као виле; кад су на пољу и у кући – као свиње ...

- Ма да, не питам те Митре, куда вас оно повлачише јуче у град, дај ми казуј.

- Вала немаш зашто питати: Све горе иза горега. Сад дошла некакова „Емернама” од цара, да се пореже на народ некакав порез, па нас питаше: хоће ли бити то народу тешко? Ето питају тавничара хоће ли му агве бити тешке. Види посла! Упиташе и мене: „Шта ти Митре милсиш на те ријечи?” Рекох им: „Брашнаву врећу, која стоји о клину кад-год ударите штапом пашће по која шкрама брашна из ње; али од тога нећете колача скувати, па зато бар врећу чувајте, јер ће вам требати”. Кажу ми душе ти, је ли овако, или није?

- Добро си им рекао, као да си мене питао. Ма чујеш, мени се чини, да управо код цара један ничице лежи и увијек измишља шта ће на народ навалити. Ето десетина, ето трећина, ето аскерија, крварина, траварина, . . . И Бог те питај, шта још не! То без великога мишљења не може се измислити . . .

- С Богом Давиде! Идем тамо мало код Лазине куће. Чуо сам да му је Илија болестан па га идем обићи.

- Јесте, врло је болестан, дјеца су ми казивала и ишла тамо.

- С Богом! Идем, јер ето неких Турака кроз село сад ће ме за врат.

- Па немој ићи, знаш да ће те тражити као кнеза; а и ја волим да си ту.

- Не ћу него идем. С Богом!

- У добри-час пошао!

Ко ће бити? – Бези, њих десетак на коњима добењгираше. Питају старог Давида: „Ко оно оде тамо испод села, стари?”

- Кнез Митар П.

- Зовниде ћафира Хасо! Види крмак куд побјеже.
Викну силно Мурат-бег.

- О Митре! Митре П. ! Врати се, врати! Мора се вратити, није друге. Они сјახаше коње И по трави посједаше. Дође и Митар, па им подвикну онако ласкаво, како он то већ умије.

- Добро јутро цари и везири! Добро јутро аге и спахије!

- Дао Бог добро Митре! Куда си се ти замојсковиио учини један бег.

- Камо лијепе среће да сам ја Мојсков.

Али ће му један бег онако мудро и ласкаво, зар да би га завео рећи: „Ма чујеш Митре, чује се да се тај Мојсков толико посилио и услободио, да и у турски киљер завирује. Вјере ми не ће му ваљати! Што ти на то велиш?”

- Ја у то своје сириште нећу лијевати; али се бојим, кад заврије, да ће ући, па не ће хтјети изићи. Него оканимо се бези тога: „Ајрала, куда ћете?” Рече Митар.

- Ако буде суђено, пошли смо на Јајце, да се бијемо противу цара.

- Шутите Турци заклињем вас Богом, на миру не чините кавге. Нема ниће лепше него под овим бијелим небом и нашијем честитим Султаном.

- Нема друге Митре, него ићи па што Алах да. Он хоће да нам укине капетанлуке а покупи аскер. То не може бити! Ма немој се шалити, ти си паметан па нас савјетуј.

- Паметнијег од себе мучно је савјетовати. Ја вам рекох, а ви претекосте. Па и опет ћу вам рећи: па пи-

пали се с репа, или с главе – Митру је све једно: Ви сте Турци као јаребице, које дођу у туђу курузану па зубљући туђе курузе вичу: „Цар ја, цар ти”. А ондуда се дошуља она велика орлушина, па зазуји покрај њих; а оне куд која, вичући: „Куд ја, куд ти”. – Ове ми браде, (глади се руком по бради) тако сте и ви и тако ће и вама бити; Бучете и вичете, дижете руку на цара. Не играла моја куја у вашем колу!

За тим окрене леђа и оде као из праће. Залуду га вичу: „врати се, врати!” Он и не слуша.

Послије тога, они збиља оду у Јајце, али зло прођу; царска их војска потуче. Онима који су се повратили с бојног поља рекао би Митар у шали:

- Је ли бези: Кад рекосмо да утекосмо, онда изгубосмо. Док су се они ту бавили и отишли, ми смо набрали сваки по руковијет цвијећа и донијели ђеду. Он прими све и поче тумачити:

- Синци! Као што сам вам неки дан приповиједао о лијески, јели, смрчи, бору, јавору, дренићу, кленићу – када сте оно гору штетили и грехоту чинили; тако ћу вам сада нешто и о цвијећу казати.

Сад смо знали, да ће ту много приповиједања и казивања бити, па се сви скуписмо око њега, а он поче:

- Видите овај цвијет ружицу, што ми га је донио Каменко, како је красан и лијеп, како је лијепе боје. Примиришите, како лијепо мирис даје од себе. Ови листићи што су се наслагали један на други, то су кошуљице тјела и душе овога цвијета. Видите даље у овијем листићима при овој петелци ову зелену њежну сисицу, што је са оним сићушним прашком посута, то је клица из које би се развио живот ове ружице.

Ови црвени мирисави листићи су кошуљице и хранитељи. Ви сте га дјецо раставили од њихова родитеља, управо онако; као што је неки дан онај блесасти Јово Машина покупио и раставио тиће од оне тице, што је била направила гнијездо у оној лијесци крај наше оgrade. Ви сте га дјецо убрали и угушили, он престаје живјети! Видите ове сузице како теку из ове петељке, то цвијеће плаче, што мора прије реда угинути. Тако вам је дјецо све цвијеће.

- О ђедо, ђедо! Ми смо згријешили, што смо љупко цвијеће брали и живот му одузимали, мали ће Никола.

- Ми ћемо се молити Богу за цвијеће, - Милутин ће.

- Ђедо, хоћемо ли метнути цвијеће на капу, да му је „јашње”. Мала ће Ружа.

- Добро дјецо, добро! Закитите се са цвијећем мило ђедово цвијеће.

Ми се сада заkitисмо и пођемо кући. Путем пазили би да црва или другу коју животињицу не погазимо; јер нам је ђед и то казивао, да је велика грехота безазленим животињама живот одузимати и не дужне их мучити. Ако би ће коју животињицу на путу нашли, ми би је на страну метнули и са својим мирисавим цвијећем иза капе обасипали и тепали им.

Ђеду би то драго било и говорио би на глас; „Свјакоје диканије, да хвалит Господа – Свјакоје диканије, да хвалит господа”.

Кад би нам увијек што приповиједао, ми би га питањима пресијецали у његовом говору. Ту бијаше и неумјесних питања, али би то ђед поправљао и исправљао. Један пут упита га Ђева мала, баш смо били горе на Громилама:

- Бедо! Јеси ли ти из неба пао, кад „се знас” (све знаш).

- Унуци! Нијесам ја из неба пао. Моја прабаба дошла је ондуд преко Глишине косе, ђе видите онај облачак и донијела је у нарамку мог прађеда Мирка; баш оног, који лежи у Крстовима, код оног малог крста.

ОПИС СЕЛА И СТАНОВНИКА

(од Петра Рађеновића)

Око три деценије касније у односу на Петра Мирковића, један други Петар описује Колунић. То је свештеник, етнограф Петар Рађеновић. Ево шта каже о Колунићу:

„Границе, положај и шир: Село се простире западном ивицом бјелајског Поља. Прибило се уз подножје високе шумовите падине, чије се сљеме пружило од Оштреља до у Осјеченицу. То горско сљеме затвара цијело село до запада. Село је на друге стране отворено и гледа слободно у поље. Ипак има и до истока природну, премда не толико примјетну границу. То је поток Јапага. Село се распада у ове дијелове Доње Село, Горње Село, Јапага, Бујаднице, Ревеник, Под Осјеченицом. Доње и Горње Село лежи управо испод планине. Јапага, Бујаднице и Ревеник су мало умакнути у поље. – У Доњем и Горњем Селу куће су нанизане нагусто, у кривудавом ретку. Овај дио села приближује се донекле типу ушорених, збијених села.

Привреда и саобраћај, Оранице: Луке Поткућнице, Бујаднице, Пржине, Кућишта, Селишта, Поточњак, чазбина. Оранице су свуда подно кућа. – Ливаде: Ме-

дено Поље, Растоовача. Пашњаци: Брда, Бујаднице, Крај, Влака, Жута Главица, Ограци, Точила, Подашуме. - Дрварење: Из Ракића Косе, Брестовог Врха, Дукића Врха и Увала.

Вогe: Јапага постаје од буковачких врела. Тече границом петровачком и колунићком. Пролази испод друма Петровац – Оштрељ и допире до у Медено Поље. Ту понире у наплавцима. Тако она тече само за вријеме већих киша или наглог топљења снијега. Иначе не допире далеко. Преко љета сасвим опане и одвећ пократи ток. Беговача долази из Ведрога Поља. Код кућа Мирковић понире. Преко љета за неко вријеме остане само на извору, у кориту пресане. Још има у селу неколико зиданих бунара са живом водом. То су: Мали Љесковац, Велики Љесковац, Клисина, Светиња, Цвјеташиновац. У Осјеченици су ови бунари: Грађеница, Смрдан, Бадањ. – У селу има парни млин. Меље се још и у Петровцу и Дрвару.

Гробље је једно за цијело село, на Црквеном Брду (691 м.) поред цркве. Црква је још из турског времена. Зидови су јој доста стари.

Кроз село иде државни друм Петровац – Оштрељ – Дрвар. Овај друм сече село попримеко. Дуж села води обични сеоски пут.

Старине: У Колунићу се сретало много остатака и трагова из давних времена. На брду званом Градина виде се рушевине некадашњег града. Цијело, доста пространо, тјеме брда било је унаоколо обзидано. Те мељи се познају као заокружен насип обрастао бусом. Ово је по свој прилици предисторијска, а касније и римска насеобина (гласник Зем. Музеја 1890. 155).

Још су у Колунићу ове градине: Градић на Жутој главици (751. м.) . градић на Кадињачи, Градић у Гајевима. У равни поред државног друма види се зидина клисина. По свему наличи да је то била црква. Још и сада стоји повелик и висок комад зида. Петар Мирковић описао је ту зидину у Гласнику Зем Музеја од 1890. г. као манастир Панађур.

Поријекло и јакоси породица: Они који су упамтили казивања старца, већ одавно помрлих, веле да је у цијелом Колунићу прије 150 – 170 година било свега 7 кућа. То су Шикмани, Репија, Мирковић, Бијељић (оселили у Теочак), Латиновић, Дрљача и Лугоња (обамрли). Данас има у селу 220 кућа.

На Петрово набрајање презимена и кућа додато је и садашње стање 2022. год. (болд, италики)

Ракић – двадесет четири куће. Славе Јовањдан. Они су од коријена Бањачког. Био неки Раде Бањац, маљен растом. Прозову га Рако, а његове потомке Ракич. Он се пресели из Дринића у Ведро Поље под „Ракића Косу“. Његов син Јандрија пресели прије 100 година с породицом у Колунић. То је први и најстарији Ракић, јер истом од њега као Ракина сина, долази у употребу новонадјевено презиме. Јандрија је сахрањен у колунићком гробљу. На гробном крсту му пише, да је рођен 1758. г. , а умро 1863. г. – Сви су Ракићи до 1876. г. живјели у једној задрузи. Сад их је у Колунићу 24 куће. А неколико их се одонда још одселило којекуда.

Данас има осам кућа и 24 сћановника.

Морача – једна кућа. Славе Никољдан. Поријеклом су из Унца. Овамо преселили из Буковаче. **Данас нема сћалмој сћановника.**

Дукић – шеснаест кућа. Славе Ђурђевдан. Доселили из Грахова прије 150 година. *Данас има пет кућа и 13 сџалних сџановника.*

Латиновић – двадесет три куће. Славе Јовањдан. Старином су из Далмације, од Имотског. Отуда се крену прије 180 година. Пану најприје на Грахово. Премакну се мало послије у Унац, а из Унца набрзо у Колунић. Из Колунића су једни преселили у Капљув и на друге стране. *Данас има десет кућа и 27 сџалних сџановника.*

Трњаковић – четири куће. Славе Аранђеловдан. Населили из Плавна прије 100 година. Припада Ревенику.

Јеличић – пет кућа. Славе Никољдан. Преселили овамо из Суваје прије 100 година. *Данас постоје двије куће и 3 сџална сџановника.*

Шепа – три куће. Славе Никољдан. Доселили из Дабашнице у Лици 1879. године. *Припада Ревенику.*

Шикман – четири куће. Славе Св. Стевана. Доселили из Раткова (срез кључки) има око 250 година. Звали се Млађени. Један закоље птицу којој шикне крв из врата. По томе бише прозвани Шикмани. Веома су овдје били обогатили па су хиљадили овце. *Данас има једна кућа и 2 сџална сџановника.*

Граховац – једна кућа. Славе Никољдан. Приведени из Црвљивице прије 70 година. *Данас постоје двије куће и 4 сџална сџановника.*

Јојић – двије куће. Славе Никољдан. Населили из Пећи у Грахову прије 80 година. *Данас нема сџалног сџановника.*

Лагудовић – једна кућа. Славе Никољдан. Доселили прије 60 година из Далмације. *Данас нема сџалној сџановника.*

Вукић – три куће. Славе Никољдан. Населили из Приједора прије 100 година. *Данас има једна кућа и 1 сџални сџановник.*

Мирковић – двадесет двије куће. Славе Никољдан. Доселили прије 180 година из Грахова. Звали се тамо Добретић. Било их из једне куће тридесет косаца. Кад су једном косили удари на њих тридесет хајдука. Заметне се бој. Изгибоше сви хајдуци осим харамбаше и сви косци осим козбаше, и још једног. Харамбашу пунте да иде казати код куће изгинуле дружине, како је било. Њих двојица са једном удовицом побјегну овамо и закуће се у Колунићу. Један од ових био је врло миран. Прозове га свијет Миром а потомство му Мирковићима. *Данас има пет кућа и 13 сџалних сџановника.*

Бурсаћ – четири куће. Славе Ђурђевдан. Три садашње куће доселиле прије 60 година из Тишковца, четврта прије 25 година из Буковаче. *Данас има три куће и 11 сџалних сџановника.*

Кесић – шест кућа. Славе Ђурђевдан. Населили из Грахова прије 80 година. *Данас нема сџалној сџановника.*

Репија – седам кућа. Славе Никољдан. Четири од ових кућа праве су Репије. То је најстарија породица у Колунићу, која је ту већ преко 250 година. Друге три куће по поријеклу су Кеџмани. Прије 90 година буду приведени у кућу Репијину. По њима се прозо-

ву Репије и приме њихову славу. *Данас нема сџалној сџановника.*

Босијечић – двије куће. Славе Јовањдан. Звали се Куруц. Неки од њих ишао увијек бос, па се по њему прозову Босијечићи. Доселили из Далмације прије 100 година. *Данас нема сџалној сџановника.*

Шево – три куће. Славе Лучиндан. Двије од ових кућа потекле од привотка, приведеног из Суваје, трећа од привотка с Очијева. *Данас нема сџалној сџановника.*

Лукушевић – једна кућа. Славе Јовањдан. Звали се прије Дамјановић. Доселили из Срба прије 80 година. *Данас нема сџалној сџановника.*

Марић – двије куће. Славе Ђурђевдан. Населили из Грахова прије 80 година. Старином су из Далмације. *Данас постоје двије куће и 7 сџалних сџановника.*

Миљун – три куће. Славе Јовањдан. Доселили из Срба 1879 г. *Данас нема сџалној сџановника.*

Штећар – седам кућа. Славе Никољдан. Звали се некада Срдић. Дошли овамо прије 100 година из Главице у Унцу Доњем. Тамо су доселили испод Црног Врха (Горњи Унац). *Данас постоје двије куће и 7 сџалних сџановника.*

Лукач – три куће. Славе Јовањдан. Од давнине потичу из Далмације. Прешли отуда у Ресановце у Грахову. Отуда једни преселе у Љесковицу (Прекају), па набрзо потом у Дринић. Из Дринића буду приведени у Колунић прије 60 – 70 година. *Данас нема сџалној сџановника.*

Приа – пет кућа. Славе Јовањдан. Доселили прије 80 година из Грахова. *Данас постоје двије куће и 2 сџановника.*

Мркић – пет кућа. Славе Никољдан. Населили из Велике Попине 1879. г. *Данас има једна кућа и 1 сџални сџановник.*

Вржина – двије куће. Славе Никољдан. Доселили из Лике прије 100 година. *Данас постоје двије куће и 5 сџалних сџановника.*

Марчетић – три куће. Славе Аранђеловдан. Доселили из Велике Попине 1879. г. *Данас нема сџалног сџановника.*

Новаковић – пет кућа. Славе Никољдан. Четири од њих населиле 1814. г из Биочића у Далмацији. Пета дошла из Лике прије 120 година. *Данас има једна кућа и 1 сџални сџановник.*

Боџановић – три куће. Славе Јовањдан. Населили доста давно из Грахова. *Данас постоје двије куће и 2 сџална сџановника.*

Калаба – три куће. Славе Јовањдан. Доселили из Видова Села (срез гламочки) прије 80 година. *Данас нема сџалног сџановника.*

Тубић – осам кућа. Славе Јовањдан. Доселили прије 120 година из Видова Села. Сељакали се овуда ублизу више пута док се нису утврдили на садашњем мјесту. *Данас има једна кућа и 1 сџални сџановник.*

Јарић – једна кућа. Славе Никољдан. Доселили из Дреновца (Тишковца) прије 20 г. *Данас нема сџалног сџановника.*

Почуча – једна кућа. Славе Враче. Доселили из Лике у Бару. Из Баре прешла ова кућа овамо прије 35 година. *Данас нема сџалној сџановника.*

Дошен – једна кућа. Славе Никољдан. Доселили 1879. г. из Лике. *Данас нема сџалној сџановника.*

Родић – три куће. Славе Аранђеловдан. Доселили из Трубара прије 35 година. *Данас постоје двије куће и 2 сџална сџановника.*

Роквић – пет кућа. Славе Св. Стевана (27. дец.). Преселили прије 60 година из Бравског Ваганца. *Данас нема сџалној сџановника.*

Корда – двије куће. Славе Јовањдан. Прешли овамо прије 35 година из Рашиновца. *Данас нема сталног становника.*

Дрљача – једна кућа. Славе Трифуњдан. Били још прије у Колунићу. Одселе у Бару, одакле се прије 50 година једна кућа опет поврати овамо. *Данас нема сџалној сџановника.*

Смиљанић – четири куће. Славе Јовањдан. Доселили 1879. г. из Пишаћа код Удбине. *Припадају Ревенику.*

Перић – једна кућа. Славе Ђурђевдан. Доселили из Плавна у Далмацији прије 90 г. *Припадају Ревенику.*

Дебељак – двије куће. Славе Никољдан. Доселили прије 120 година из Грахова. Звали се некада Лакићи. Због неке дебеле Марије у кући прозвани Дебељаци. *Припадају Ревенику.*

Срдић – три куће. Славе Никољдан. Дошли из Главице на Унцу најприје у Петровац као најамници. Из Петровца пређу прије 70 година у Колунић. *Припадају Ревенику.*

Раца – три куће. Славе Мратиндан. Доселили прије 100 година из Грахова. *Припадају Ревенику.*

Вулин – једна кућа. Славе Мијољдан. Прешли из Рашиновца прије 30 година. *Припадају Ревенику.*

Шарац – једна кућа. Славе Благодасне Вериге. Прешли овамо прије 35 година из Цимеша. *Припадају Ревенику.*

Крајиновић – једна кућа. Славе Никољдан. Доселили прије 30 година из Лике. *Припадају Ревенику.*

Марковиновић – једна кућа (католици). Доселили 1879. г. из Боричевца у Лици. *Данас нема сџалној сџановника.*

Секулић – једна кућа (католици). Доселили 1879. г. из Рибника код Госпића. *Данас нема никоја.*

Павичић – једна кућа (католици). Доселили 1879. г. из Боричевца. *Данас нема никоја.*

Блажевић – једна кућа (католици). Доселили 1879. г. из Боричевца. *Данас нема сџалној сџановника.*

Јаџањац – двије куће (муслимани). Доселили 1885. г. из Требиња. *Данас нема никоја.*

Овчина – једна кућа (муслимани). Доселили 1885. г. из Требиња. *Данас нема никоја.*

Зајкић – једна кућа (муслимани). Доселили из Орашца 1890. године. *Данас нема никоја.*

Послије Рађеновићевог пописа (1924) у Колунић је доселило 10 српских и 2 бошњачке породице.

Бањац – били Латиновићи. *Данас има једна кућа и 6 сџалних сџановника.*

Сџанковић – *Данас има једна кућа и 6 сџалних сџановника.*

Карабуха – Данас има једна кућа и 1 стални становник.

Петровић – Данас има једна кућа и 1 стални становник.

Миљевић – Данас има једна кућа и 1 стални становник.

Кецман – Данас има једна кућа и 5 сталних становника.

Миљун – Данас нема сталној становника.

Борић – Данас нема сталној становника.

Марчећа – Данас нема сталној становника.

Грубор – Данас има једна кућа и 1 становник.

Стојановић – Данас има једна кућа и 4 стална становника.

Хагровић – Данас постоје двије куће и 8 становника.

Петар Рађеновић пише да је било 220 кућа (домова), а данас има 69 кућа са 146 сталних становника. Од четрдесет три презимена по попису Рађеновића, остало је двадесет у 56 кућа (домова). Обновљено је или направљено нових 46 кућа за повремени боравак становника. У осам презимена данашњег Колунића са сталним бораваком живи само по један становник.

БРОЈ СТАНОВНИКА НЕКАД И САД

Број становника је утврђен захваљујући шематизму митрополије, државним пописима и властитом попису из разговора са мјештанима.

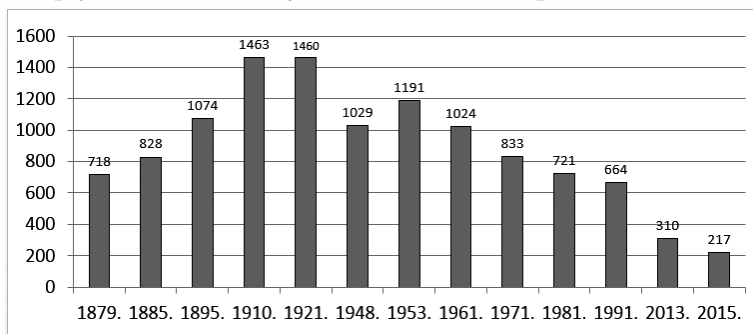
Из шематизма Православне митрополије и архијереје дабро-босанске за годину 1882, сазнајемо да је Колунић парохија. Црква храм Преображења. Има кућа 160, душа 930. Родило се 1883. године мушких 18, женских 17. Умрло мушких 5, женских 4, вјенчано 4.

ШЕМАТИЗАМ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ И АРХИДИЈАЦЕЗЕ ДАБРО - БОСАНСКЕ

Главни преглед пописа становништва у Босни и Херцеговини од 1895 у апсолутним бројевима.

Мјесто	Куће			Укупан број			Присутно цивилно житељство по вјери									
	Настањено	Ненастањено	Укупно	Станари	присутног житељства	Активно вој-ништво	Мушко	Женско	Укупно	Мухамед.	Источно-пра-вославни	Римо-като-лички	Евангелист.	Други	Јевреји	Остали
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Бихаћ	3898	162	4060	4182	25692	399	13292	12001	25293	12998	8931	3214	5	-	145	-
Пазин	6304	230	6534	6518	41080	54	21972	19054	41026	32263	8200	557	2	-	4	-
Љубуч	3608	78	3686	3713	25394	31	14023	11340	25363	8450	16229	664	8	-	12	-
Крупа	5173	219	5692	5629	38502	53	20624	17828	38449	13711	24558	175	3	2	-	-
Петровац	4424	755	5179	4562	29526	52	15756	13718	29474	5602	23202	648	1	-	21	-
Савски мост	4970	125	5095	5100	32319	27	17232	15060	32292	8758	20052	3468	1	-	38	-
Окружење Бихаћ	28677	1569	30246	29704	192513	616	102896	89001	191897	81777	101152	8726	20	2	220	-
На основу података у горњој табели могу се изказати неки односи:																
Учешће Петровца	15,4	48,12	17,12	15,36	15,34	8,44	15,31	15,41	15,35	6,85	22,94	7,42	5	-	9,54	-
у окрузима %																
Учешће вјера																
у Петровцу %											18,97	78,58	2,19	-	0,07	-
Петровац је на првом мјесту по заступљености православног становника и регији - 78,58%.																

Број становника Колунића са Ревеником према пописима.

Велика разлика у броју становника између 2013. и 2015. године је и због тога што је пописом 2013. дио петровачког становништва из насеља Бишћани уписано као житељи Колунића.

Ево шта сам са сарадницима, ходајући кроз село и гробља записао о становништву за 1980, 1994. и 2022. годину.

ДОЊИ КОЛУНИЋ

Дом. ред. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (стал. /пов.)	
	Носилац дом. име оца и јошвице	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошвице	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошвице	Име члана и сродство са дом.
1	Ракић Раде 1930- 2007 (Давид)	Драгица (мајка) Стана (суп.) Здравко (син)	Ракић Раде 1930-2007 Давид	Драгица (мајка) Стана (суп.) Здравко (син)		
2	Ракић Стојан 1901-1993 (Никола)	Сава (суп.) Миланко (син)	Ракић Сава 1922-2008 (Петар)	Миланко (син) Милкица (снаха) Мирко (унук) Марко (унук)		

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (ст.л. / пов.)	
	Носилац дом. име оца и годишње	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и годишње	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и годишње	Име члана и сродство са дом.
3			Ракић Драгољуб 1939-2014 (Стојан)	Јорданка (суп.) Горан (син) Мићо (син)		
4	Ракић Мићо 1941-2010 (Ђуро)	Радојка (суп.) Ђуро (син) Анкица (ћер)	Ракић Мићо 1941-2010 (Ђуро)	Радојка (суп.) Ђуро (син)	Ракић Радојка 1940 (Илија) стално	Ђуро (син)
5			Ракић Милан 1947 (Коста)	Тодора (суп.)	Ракић Милан 1947 (Коста) стално	Тодора (суп.)
6	Ракић Слободан 1929- ??? (Перо)	Госпова (суп.) Сока (сестра)	Ракић Слободан 1929- (Перо)	Госпова (суп.) Сока (сестра)		
7	Ракић Илија 1906-1993 (Nikola)	Анђа (суп.) Никола (син) Кова (снаха) Стоја (ћер)	Ракић Николa 1947 (Илија)	Ковиљка (суп.) Славко (син) Славица (ћни) Стоја (сестра)	Ракић Николa 1947 (Илија) стално	Ковиљка (суп.) Стоја (сестра)
8	Ракић Драго 1918- 1998 (Никола)	Наталија (суп.) Мара (сестра)	Ракић Драго 1918-1998 (Никола)	Наталија (суп.) Мара (сестра)	Келечевић Деса 1948 (Драго) повремено	
9	Ракић Вајо 1926-2009 (Петар)	Јока (суп.) Бошко (син)	Ракић Вајо 1926-2009 (Петар)	Јока (суп.) Бошко (син) Здравка (снаха) Драган (унук)		
10	Латиновић Ђуро 1906-1989 (Обрад)	Стана (суп.) Милан (син) Деса (снаха) Миланко (унук) Милка (унука) Славко (син)	Латиновић Милан 1931-2007 (Ђуро)	Деса (суп.) Миланко (син) Зорица (снаха) Милијана (унука) Маријана (унука)	Латиновић Миланко 1956 (Милан) Стално	Зорица (суп.) Зога (тетка)

Дом. ред. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (ст.л. /пов.)	
	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.
11	Ракић Бранко 1926-1988 (Драган)	Дрена (суп.) Драган (син)	Ракић Дрена 1926-2007 (Миле)	Драган (син) Душанка (снаха) Ђорђе (унук) Милош (унук)	Ракић Ду- шанка 1955 (Чедо) повремено	Милош (син)
12			Морача Илија 1959 (Ђураћ)	Марица (суп.)	Морача Илија 1959 (Ђураћ) повремено	Марица (суп.)
13			Морача Драго 1949-2005 (Ђураћ)	Зора (суп.) Милка (се- стра) Мирјана (се- стра)		
14	Ракић Славка 1924-2003 (Никола)		Ракић Славка 1924-2003 (Никола)			
15	Ракић Чедо 1930-2008 (Дане)	Душанка (суп.) Нада (кћер) Рада (кћер)	Ракић Чедо 1930-2008 (Дане)	Душанка (суп.) Нада (кћер) Рада (кћер)	Ракић Нада 1956 (Чедо) стално	Ракић Рада
16	Дукић Раде 1918-2004 (Миле)	Зорка (суп.) Јово (син) Мира (снаха) Јелка (унука) Велка (унука) Војо (унук)	Дукић Раде 1918-2004 (Миле)	Зорка (суп.) Јово (син) Мира (снаха) Јелка (унука) Велка (унука) Војо (унук)		
17			Дукић Мара ? (Симо)			
18	Дукић Драгутин 1923-2004 (Владо)	Миља (суп.)	Дукић Драгутин 1923-2004 (Владо)	Миља (суп.) Сретко (син) Бориславка (унука) Александра (унука)		
19	Ракић Об- рад 1939-2004 (Лука)	Зорка (мајка) Ранко (син) Роса (снаха) Богданка (кћер)	Ракић Об- рад 1939-2004 (Лука)	Зорка (мајка) Роса (суп.) Ранко (син) Слободанка (снаха) Ранка (унука) Рајко (унук)	Ракић Ранко стално	Слободанка (суп.)

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (ст.л. / пов.)	
	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.
20	Ракић Богдан 1910-1992 (Давид)	Даринка (суп.)	Ракић Даринка 1920-2009 (Давид)	Ђуро (син) Борка (снаха)	Ракић Ђуро 1947 (Богдан) повремено	Борка (суп.)
21	Латиновић Бранко 1930-2012 (Давид)	Деса (суп.) Драган (син)	Латиновић Бранко 1930-2012 (Давид)	Деса (суп.) Драган (син) Дрена (снаха) Бранко (унук) Давид (унук)	Латиновић Драган 1954 стално	
22	Латиновић Стоја ??? (Алекса)		Латиновић Стоја ??? (Алекса)			
23	Ракић Ђуро 1908-1997 (Никола)	Симо (син) Госпова (снаха)	Ракић Ђуро 1908-1997 (Никола)	Симо (син) Госпова (снаха) Мићо (унук) ??? Љубиша (унук)	Ракић Симо 1945 (Ђуро) стално	Госпова (суп.) Мићо (син) Сања (снаха) Бојан (унук) Милош (унук) Марко (унук) Љубиша (син)
24	Ракић Славко 1933 (Коста)	Боја (суп.) Зоран (син)	Ракић Славко 1933 (Коста)	Боја (суп.) Зоран (син)	Ракић Славко 1933 стално	
25	Ракић Бранко 1937-2017 (Никола)	Миља (суп.) Мирослав (син) Драгослав (син) Синиша (син) Рада (снаха) Биља (снаха)	Ракић Бранко 1937-2017 (Никола)	Миља (суп.) Мирослав (син) Драгослав (син) Синиша (син) Рада (снаха) Биља (снаха) Драгослава (унука) Николина (унука)	Ракић Драгослав 1968 (Бранко) стално	Биљана (суп.) Јелена (ћер) Милош (син) Миља (мајка)
26	Ракић Душан 1928-1998 (Дмитар)	Милорад (син) Мира (снаха)	Ракић Душан 1928-1998 (Дмитар)	Милорад (син) Мира (снаха) Славица (унука) Данило (унук)	Ракић Милорад 1954 (Душан) повремено	Мира (суп.) Данило (син) Драгана (снаха) Нађа (унука)

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (ст.л. /пов.)	
	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.
27	Ракић Чедо 1933-2003 (Обрад)	Сава (суп.) Стана (се- стра)	Ракић Чедо 1933-2003 (Обрад)	Сава (суп.) Стана (се- стра)		
28	Дукић Никола 1910-1988 (Миле)	Јованка (суп.) Бранко (син) Зора (снаха)	Дукић Бранко 1946-2020 (Никола)	Јованка (мајка) Зора (суп.) Душан (син) Снежа (сна- ха) Драган (син) Никола (син)	Дукић Ду- шан 1968 стално	Њежана (суп.) Душица (кћи) Александра (кћи)
29	Дукић Миле 1935-2003 (Никола)	Радојка (суп.) Милена (кћер) Мира (кћер) Драган (син)	Дукић Драган 1958 (Миле)	Радојка (мајка) Милка (суп.) Драгана (кћи) Ранка (кћиИ) Бранка (кћи) Милена (се- стра) Мира (се- стра)	Дукић Драган стално	Милка (суп.) Милена (се- стра)
30	Ракић Перо 1908-1984 (Давид)	Боја (суп.) Мика (кћер) Божо (син)	Ракић Боја 1913-? (Перина суп.)	Мика (кћер) Божо (син)		
31	Дукић Светко 1954 (Пане)	Стоја (мајка) Ленка (суп.) Милан (син)	Дукић Светко 1954) (Пане)	Ленка (суп.) Милан (син) Милка (кћер)	Дукић Светко 1954 стално	Ленка (суп.)
32					Дукић Милан 1979 (Светко) стално	Марко (син) Никола (син)
33					Дукић Зора 1943 (Стеван) стално	
34					Ракић Божо 1939 (Милан) повремено	Даница (суп.)

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (стал. /пов.)	
	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.
35					Хадровић Дамир 1985 (Мустафа) стално	Инеса (суп.) Ајла (кћер) Ајнур (син)
36					Хадровић Јасмин 1983 (Мустафа) стално	Ценита (суп.) Најла (кћер) Нејла (кћер)
37	Ракић Зорка 1920-2003 (Никола)		Ракић Зорка 1920-2003 (Никола)			
38						
39					Ракић Ђу- раћ 1947 (Божо) повремено	Борка (суп.)
40					Ракић Жељко 1960 (Раде) повремено	Рада (суп.)
41					Ракић Жарко 1956 (Раде) повремено	Душица (суп.) Анђела (кћер) Алекса (син)
42					Ракић Мирослав 1963 (Бранко) повремено	Рада (суп.) Николина (кћи)
43	Грубор Раде 1941-2021 (Дане)	Савка (мајка) Борка (суп.) Нада (кћи) Драгана (кћи)	Грубор Раде 1941-2021 (Дане)	Борка (суп.)	Грубор Борка 1939 (Илија) стално	
44	Бањац Ратко 1941 (Драган)	Јела (суп.) Милан (син) Раденко (син)	Бањац Ратко 1941 (Драган)	Јела (суп.) Милан (син) Раденко (син)	Бањац Ратко 1941 (Драган) стално	Раденко (син) Тања (снаха) Драган (унук) Јелена (уну- ка)

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (стал. /пов.)	
	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.
45	Латино- вић Дра- го 1929-1992 (Душан)	Драгиња (суп.) Слободан (син) Љиља (снаха) Николина (унука) Жарко (син)	Латино- вић Сло- бодан 1960 (Драго)	Драгиња (мајка) Жарко (брат) Љиља (суп.) Николина (ћни) Никола (син)	Латино- вић Сло- бодан 1960 (Драго) стално	Љиља (суп.) Никола (син) Маја (снаха) Сања (унука) Данијела (унука) Горан (унук)
46	Латино- вић Ми- лован 1935-2005 (Душан)	Драгиња (мајка) Жељко (син) Жељанка (ћер) Озрен (син)	Латино- вић Ми- лован 1935 - (Душан)	Ђуја (суп.) Озрен (син) Жељко (син) Марица (сна- ха) Борис (унук) Бошко (унук)	Латино- вић Ма- рица 1963 (Душан) стално	Босиљка (мајка)
47					Латино- вић Жар- ко 1960 (Драго) стално	
48	Латино- вић Божо 1903-1983 (Никола)	Мара (суп.) Ђуро (син) Џвијета (сна- ха) Милорад (унук)	Латино- вић Ђуро 1933-2012 (Божо)	Џвијета (суп.) Милорад (син) Рада (снаха) Драгана (унука) Марија (уну- ка) Божана (уну- ка)	Латино- вић Рада 1964 (Раде) (Милора- дова суп.) стално	
49	Латино- вић Ни- кола 1917-2001 (Ђукан)		Латино- вић Ни- кола 1917-2001 (Ђукан)	Мика (суп.)	Марић Милена 1954 (Никола) повремено	Милица (ћер) Синиша (зет)
50	Граховац Гојко 1904-1981 (Давид)	Мара (суп.) Перка (се- стра) Сава (ћер) Марко (син) Радојка (сна- ха) Предраг (унук) Ненад (унук) Сава (ћер)	Граховац Марко 1938-2018 (Гојко)	Радојка (суп.) Сава (сестра) Предраг (син) Маринко (син)	Граховац Предраг 1969 (Марко) стално	Маринко (брат) Мира (тетка)

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (стал. /пов.)	
	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.
51			Граховац Ненад 1969-2020 (Марко)	Нада (суп.)	Граховац Нада 1970 (Раде) (стално)	
52	Латини- вић Миле 1895-1983 (Ђукан)	Перка (суп.) Бранко (син) Савка (снаха) Милан (унук) Милица (уну- ка)	Латини- вић Бран- ко 1931-2018 (Миле)	Савка (суп.) Милан (син)	Латини- вић Ми- лан 1957 (Бранко) стално	Брчин Ми- ли- ца (сес.) Брчин Јово (сестрић)
53	Латини- вић Сте- во 1989-1990 (Миле)	Бранко (син) Јелка (снаха) Бранислава (унука) Миланко (унук) Стево (унук)	Латини- вић Бран- ко 1926-2010 (Стево)	Јелка (суп.) Стево (син) Миланко (син) Љиљана (сна- ха) Бранислав (унук) Милош (унук)	Латини- вић Јелка 1930 (Симо) повремено	Ђукић Брана (ћћи) Ђукић Дане (зет)
54					Латини- вић Ми- ланко 1954 (Бранко) повремено	Љиљана (суп.) Бранислав (син) Милош (син)
55					Латини- вић Сте- во 1975 (Бранко) повремено	Бранка (суп.) Данило (син) Јелена (ћћер)
56	Шикман Никола 1898-1993 (Петар)	Зорка (суп.) Бранко (син) Милка (ћћи) Стеванија (ћћи) Ќецман Сретко (унук)	Шикман Бранко 1952 (Никола)	Зорка (мајка) Душанка (суп.) Богдан (син) Бранка (ћћер) Стеванија (сестра) Сретко (се- стрић)	Шикман Бранко 1952 (Никола) повремено	Душанка (суп.)
57	Шикман Коста 1918-1997 (Вид)	Драгица (суп.)	Шикман Коста 1918-1997 (Вид)	Драгица (суп.)		

Дом. ред. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (ста.л. /пов.)	
	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.
58	Шикман Чедо 1934-2001 (Симо)	Јелка (суп.) Драган (син) Драгица (се- стра)	Шикман Чедо 1934-2001 (Симо)	Јелка (суп.) Драган (син) Драгица (се- стра)	Шикман Драган 1973 (Чедо) повремено	Свјетлана (суп.) Јелена (ћер)
59	Шикман Милин 1916-1995 (Вајан)	Јелка (суп.) Жарко (син) Талка (се- стра)	Шикман Милин 1916-1995 (Вајан)	Јелка (суп.) Жарко (син) Талка (се- стра) Роса (снаха) Милин (унук) Милијан(у- нука)	Шикман Жарко 1951 (Милин) стално	Роса (суп.)
60	Латино- вић Мар- ко 1901-1992 (Миле)	Мика (суп.)			Латино- вић Сте- во 1944 (Марко) повремено	
61					Хаџи Ра- домир Латино- вић 1954 (Миле) повремено	
62	Латино- вић Јанко 1901-1994 (Миле)	Дева (суп.) Драгиња (ћер)			Латино- вић Јово 1944 (Јанко) повремено	Дана (суп.) Драгиња (се- стра)
63					Латино- вић Бран- ко 1952 (Боро) повремено	Јелена (суп.)
64	Латино- вић Милу- тин (1904- 1984) (Давид)	Смиља (суп.) Славко (син.) Дрена (сна- ха) Јовица (унук) Јелена (у- нука)	Латино- вић Слав- ко 1939 (Милутин)	Смиља (мајка) Дрена (суп.) Јовица (син) Мира (снаха) Јелена (ћни)	Латино- вић Слав- ко 1939 (Милутин) повремено	Дрена (суп.)

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (ст.л. / пов.)	
	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.
65					Латиновић Рајко 1948 (Милутин) повремено	
66	Латиновић Бранко 1935-2014 (Душан)	Јања (суп.) Душко (син) Душица (ћер) Невенка (сестра)	Латиновић Бранко 1935-2014 (Душан)	Јања (суп.) Душко (син) Богданка (снаха) Бранка (унука) Бранко (унук) Невенка (сестра)	Латиновић Душко 1963 (Бранко) стално	Богданка (суп.) Невенка (тетка)
67	Латиновић Чедо 1936-2015 Симо	Мика (суп.) Миладинка (ћер) Рада (ћер) Милорад (син)	Латиновић Чедо 1936-2015 Симо	Мика (суп.) Милорад (син) Сњежана (снаха) Срђан (унук)	Латиновић Мика 1937 (Илија) повремено	Милорад (суп.) Сњежана (снаха) Срђан (унук) повремено
68	Латиновић Јанко 1938-2013 (Миле)	Савка (мајка) Јела (суп.) Миле (син) Радован (син)	Латиновић Јанко 1938-2013 (Миле)	Јела (суп.) Миле (син) Радован (син)	Латиновић Јелка 1946 Раде стално	
69	Јеличић Јово 1908-1985 (Глишо)	Савка (суп.) Милан (син) Сока (снаха) Гордана (унука) Љиља (ћер) Сања (унука)	Јеличић Милан 1938 (Јово)	Савка (мајка) Сока (суп.) Гордана (ћер) Сања (ћер) Горан (син)	Јеличић Милан 1938 (Јово) стално	Сока (супруга)
70					Јеличић Чедо 1946 (Јово) повремено	Дрена (суп.)
71	Латиновић Раде 1940-2014 (Сретко)	Мара (мајка) Драгица (суп.) Горан (син) Зоран (син) Слађана (ћер)	Латиновић Раде 1940-2014 (Сретко)	Драгица (суп.) Горан (син) Зоран (син) Слађана (ћер)	Латиновић Горан 1965 (Раде) стално	Драгица (мајка) Мира (суп.) Данијела (ћер) Милан (син)

Дом. ред. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (стал. /пов.)	
	Носилац дом. име оца и јодушце	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодушце	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодушце	Име члана и сродство са дом.
72					Латино- вић Зо- ран 1968 (Раде) стално	Босиљка (суп.) Јована (кћер) Ивана (кћер)
73	Латино- вић Јово 1901-2011 (Игњатије)		Латино- вић Јово 1901-2011 (Игњатије) повремено			
74					Латино- вић Јо- вица 1954 (Миле) повремено	Амела (суп.) Вања (кћер) Сања (кћер)
75	Латино- вић Обрад 1905-1989 (Никола)	Зорка (суп.) Никола (син) Госпанка (се- стра) Сава (сестра)	Латино- вић Ни- кола 1932-2016 (Обрад)	Госпанка (се- стра) Сава (сестра)		
76	Латино- вић Тоде 1929-2014 (Миле)	Драгица (мајка) Мика (суп.) Лазо (син) Боја (снаха) Витомирка (унука)	Латино- вић Тоде 1929-2014 (Миле)	Лазо (син) Вита (унука)	Латино- вић Не- надић Витомир- ка (Лазо) повремено	Никола (су- пруг)
77	Латино- вић Ми- ливој 1927-2003 (Петар)	Јела (суп.) Винка (кћер) Брана(кћер) Сретко (син) Савка (се- стра)	Латино- вић Ми- ливој 1927-2003 (Петар)	Јела (суп.) Савка (се- стра)		
78	Латино- вић Буро 1903-1991 (Милан)	Смиља (суп.)	Лати- новић Смиља 1910-2003 (Петар)	Виатов Сте- ванија (кћ) Бранко (унук)	Латино- вић Рајко 1941 (Буро) повремено	Савка (суп.)
79	Ракић Ни- кола 1948 (Буро)	Драгица (суп.) Горан (син) Гордана (кћер)	Ракић Ни- кола 1948 (Буро)	Драгица (суп.) Горан (син) Гордана (кћер)	Ракић Ни- кола 1948 (Буро) стално	Драгица (суп.)

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (ст.л. /нов.)	
	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.
80			Јојић Миле 1932 (Веселко)	Викторија (суп.) 1935-2020		
81	Јојић Симо 1924-1999 (Веселко)	Јела (суп.) Симо (син)	Јојић Симо 1924-1999 (Веселко)	Јела (суп.) Симо (син) Бранкица (снаха) Игор (унук) Војин (унук) Јелена (уну- ка)		
82	Јојић Вајо 1907-1997 (Јосип)	Мара (суп.)	Јојић Вајо 1907-1997 (Јосип)			
83	Јеличић Обрад 1909-1998 (Никола)					
84	Јеличић Славко 1937 (Миле)	Милка (мајка) Даница (се- стра)	Јеличић Славко 1937 (Миле)	Милка (мајка) Босиљка (суп.) Милкица (кћер) Даница (сес.)	Јеличић Славко 1937 (Миле) стално	
85					Стоја- новић Жељко 1969 (Чедо) стално	Милкица (суп.) Славица (кћер) Бојан (син)
86	Јеличић Стево 1946-2016 (Ратко)	Драго (брат) Боро (брат) Маринка (снаха)	Јеличић Стево 1946-2016 (Ратко)	Драго (брат) Боро (брат) Маринка (снаха) Ратко (сино- вац)	Јеличић Боро 1956 (Ратко) стално	Маринка (суп.)
87	Марић Миле 1935-2015 (Коста)	Деса (суп.) Радомир (син) Владимир (син)	Марић Миле 1935-2015 (Коста)	Деса (суп.) Радомир (син) Владимир (син)	Марић Деса 1940 (Урош) стално	Радомир (син) Владимир (син) Неда (снаха)
88	Вукић Ве- селко 1921-2013 (Миле)	Мика (суп.) Миле (син)	Вукић Ве- селко 1921-2013 (Миле)	Мика (суп.) Миле (син)	Вукић Миле 1963 (Веселко) стално	

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (ст.л. / пов.)	
	Носилац дом. име оца и јодушине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодушине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодушине	Име члана и сродство са дом.
89			Мирковић Бранко 1930-2006 (Милан)			
90			Вукић Ду- шан 1932-2020 (Лука)	Босиљка (суп.) 1933-1998	Вукић Милорад 1958 (Душан) повремено	
91	Вукић Богдан 1907-1994 (Никола)	Јока (суп.)	Вукић Богдан 1907-1994 (Никола)	Јока (суп.)		
92	Кецман Милан 1924-1999 (Симо)	Јелка (суп.)	Кецман Милан 1924-1999 (Симо)	Јелка (суп.)		
93	Кецман Душан 1928-1983 (Симо)	Јока (суп.) Мирослав (син)	Кецман Јока 1927-1999 (Симо)	Мирослав (син) Драгица (снаха)	Кецман Драгица 1968 (Момчило) Стално	Душан (син) Јелена (сна- ха) Софија (уну- ка) Драган (син)
94	Мирковић Симо 1921-2001 (Душан)	Савка (суп.)	Мирковић Симо 1921-2001 (Душан)	Савка (суп.) 1923-2021		
95	Мирковић Витомир 1914-1969 (Душан)	Борка (суп.)				
96	Мирковић Коста 1906-1988 (Душан)	Јока (суп.)				
97	Мирковић Аница 1913-1995 ???		Мирковић Аница 1913-1995 ???			
98	Мирковић Анђелко 1927-2011 (Јован)	Мика (суп.) Миља (се- стра)	Мирковић Анђелко 1927-2011 (Јован)	Мика (суп.) Миља (се- стра) Жељко (син) Срђан (унук) Јовица (унук) Јана (снаха)	Мирковић Жељко 1959 (Анђелко) повремено	Срђан (син) Јовица (син)

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (стал. /пов.)	
	Носилац дом. име оца и јодиношће	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодиношће	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодиношће	Име члана и сродство са дом.
99			Мирковић Родољуб 1946 (Душан)	Невенка (суп.) Богдан (син) Никола (син)	Мирковић Родољуб 1946 (Душан) стално	Невенка (суп.) Никола (син) Миладинка (снаха) Анђела (уну- ка) Милош (унук)
100			Мирковић Олга 1921-??? (Ђурађ)			
101			Мирковић Драгица 1938 -2021 ???			
102			Мирковић Драго 1942-2016 (Бранко)	Драгиња (суп.)	Мирковић Драгиња 1940 Стално	
103			Мирковић Анка 1939-2005	Горан (син) Горана (ћер)		
104	Мирковић Раде 1920-2001 ???	Милка (суп.) Славко (син) Милка (сна- ха) Славиша (унук) Раденко (унук)	Мирковић Раде 1920-2001 ???	Милка (суп.) Славко (син) Милка (сна- ха) Славиша (унук) Раденко (унук)	Мирковић Милка 1960 ??? стално	Славиша (син) Раденко (син) Марко (унук)
105					Мирковић Горан 1960 (Илија) стално	
106					Ракић Дарко 1981 (Богдан) повремено	Николина (суп.) Наталија (ћер)

ГОРЊИ КОЛУНИЋ

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г		Становници 1994. г		Становници 2022. г (стал. /нов.)	
	Носилац дом. име оца и јодиније	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодиније	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодиније	Име члана и сродство са дом.
107	Тубић Јо- ван 1927-1992 (Тривун)	Милица (суп.) Сретко (син) Марина (кћер)			Тубић Сретко 1956 (Јован) повремено	Милка (суп.)
108	Латино- вић Чедо 1927-1998 (Василија)	Мика (суп.) Душанка (кћер) Драгица (кћер)	Латино- вић Чедо 1927-1998 (Вајо)	Мика (суп.)		
109	Калаба Славко 1918-2001 (Сава)	Сава (суп.) Томислав (син)	Калаба Славко 1918-2001 (Сава)			
110	Петровић Душан 1927-2002 (Миле)	Босиљка (суп.)	Петровић Душан 1927-2002 (Миле)	Босиљка (суп.)	Петровић Богица 1952 (Душан) повремено	Ружица (суп.)
111			Богдано- вић Мар- ко 1939 (Јован)	Јела (суп.)	Богдано- вић Мар- ко 1939 (Јован) стално	
112	Новако- вић Ми- лан 1911-1985 (Данило)	Милован (син) Нада (снаха) Наташа (уну- ка)	Новако- вић Ми- лован 1948-2009 (Милан)	Нада (суп.) Наташа (кћер)	Новако- вић Ду- шан 1951 (Милан) стално	
113	Новако- вић Рајко 1927-1993 (Сава)	Деса (суп.) Јеленко (син) Драгиња (се- стра)	Новако- вић Деса 1933 ???	Јеленко (син) Анђа (снаха) Јелена (уну- ка) Душан (унук)	Новако- вић Деса 1933 ??? повремено	Јеленко (син) Анђа (снаха)
114	Борић Илија 1940 ???	Бранка (суп.) Бобан (син)	Борић Илија 1940 ???	Бранка (суп.)		
115	Новако- вић Јока 1910-2010 ???					

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (ст.л. /нов.)	
	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.
116	Новако- вић Зор- ка ??? (Јосип)		Новако- вић Зор- ка ??? (Јосип)			
117	Миљаш Чедо 1932-1996 (Душан)	Драгица (суп.) Сретко (син) Драга (ћер)	Миљаш Чедо 1932-1996 (Душан)	Драгица (суп.) Сретко (син) Драга (ћер) Рада (снаха)		
118	Станко- вић Ђуро 1908-1989 (Коста)	Драгица (суп.)	Станко- вић Дра- гица 1920-2007 (Миле)			
119	Тубић Боро 1936-1992 (Стеван)	Душанка (суп.) Горан (син) Радојица (син)	Тубић Ду- шанка 1934-2000 (Перо)	Горан (син) Винка (сна- ха) Гога (унука) Марко (унук) Радојица (син)	Тубић Винка 1965 (Миладин) стало	
120	Станко- вић Дра- го 1926-1999 (Коста)	Коса (суп.) Милорад (син) Вера (снаха) Сретко (унук)	Станко- вић Дра- го 1926-1999 (Коста)	Коса (суп.) Милорад (син) Вера (снаха) Сретко (унук) Драган (унук)	Станко- вић Ми- лорад 1952 (Драго) стало	Вера (суп.) Драган (син) Данујела (снаха) Миа (унука) Коста (унук)
121	Шнегар Перо 1915-1998 (Спасе)	Боја (суп.) 1924-1990	Шнегар Перо 1915-1998 (Спасе)		Шнегар Милан 1948 (Перо) повремено	Јованка (суп.)
122	Бурсаћ Деса ??? ???	Драго (син)	Бурсаћ Деса ??? ???	Драго (син)		
123	Бурсаћ Вељко 1952 (Божо)	Марта (суп.) Јовица (син) Божана (ћер)	Бурсаћ Вељко 1952 (Божо)	Марта (суп.) Јовица (син) Божана (ћер)		
124	Бурсаћ Чедо 1952-2006 (Војин)	Савка (мајка) Зора (суп.)) Роберт (син) Саша (син)	Бурсаћ Чедо 1952-2006 (Војин)	Савка (мајка) Зора (суп.)) Роберт (син) Саша (син) Милан (син)	Бурсаћ Зора 1956 (Миле) стало	Саша (син) Сузана (сна- ха) Јука (унук) Реља (унук) Милан (син)

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (ст.л. /пов.)	
	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.
125					Марић Милорад 1948 (Раде) повремено	Олга (суп.)
126	Марић Витомир 1912-1987 (Вид)	Борка (суп.)	Марић Борка 1926-2002 (Стеван)	Бошко (син) Мирсада (снаха) Саша (унук) Радован (унук)	Марић Радивој 1947 (Виромир) повремено	Ђуја (суп.)
127					Бан Сања 1973 (Радивој) повремено	Зоран (су- пруг) Сара (кћер) Грација (кћер) Давид (син)
128	Марић Симо 1905-1982 (Вид)	Ђука (суп.) Милан (син) Јованка (сна- ха) Зоран (унук) Љиља (унука)	Марић Ђука 1910-1996 (Ђукан)	Милан (син) Јованка (сна- ха) Зоран (унук) Љиља (унука)		
129	Марић Блажо 1908-1992 (Вид)	Сава (суп.) Драган (син) Кова (снаха) Здравко (унук) Данијела (унука) Вид (син)	Марић Драган 1944 (Блажо)	Кова (суп.) Здравко (син) Данијела (кћер) Вид (брат)	Марић Драган 1944 (Блажо) стално	Кова (суп.) Здравко (син)
130	Карабуха Мића 1932-1997 (Никола)	Стана (суп.) Младен (син) Нада (снаха) Драгиња (кћер) Драгана (кћер)	Карабуха Младен 1957-2017 (Мића)	Стана (суп.) Младен (син) Нада (снаха) Тијана (уну- ка) Тамара (уну- ка)	Карабуха Нада 1964 стално	
131	Латино- вић Стра- ило 1941-2019 (Василија)	Даница (суп.) Милан (син) Снежана (кћер)	Латино- вић Стра- ило 1941-2019 (Василија) ???	Даница (суп.) Милан (син)	Латино- вић Дан- ка 1948 (Душан) повремено	Милан (син) Љиљана (сна- ха)

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (ст.л. /нов.)	
	Носилац дом. име оца и јодитиште	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодитиште	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодитиште	Име члана и сродство са дом.
	Латино- вић Јо- ван 1929-1994 (Василија)	Мара (суп.) Мирослав (син) Драго (син)	Латино- вић Јо- ван 1929-1994 (Василија)	(Мара) Мирослав (син)		
132	Шнегар Никола 1906-1996 (Дмитар)	Јелка (суп.) Милан (син) Милка (сна- ха) Валентина (унука) Никола (унук)	Шнегар Никола 1906-1996 (Дмитар)	Јелка (суп.) Милан (син) Милка (сна- ха) Валентина (унука) Никола (унук)	Шнегар Милан 1950 (Никола) стално	Милка (суп.) Никола (син) Маја (снаха) Стефан (унук) Милош (унук)
133	Шнегар Душан 1909-1982 (Михајло)	Драгиња (суп.) Радован (син) Јела (снаха) Љубинко (син) Душко (син) Жарко (син)	Шнегар Радован 1938-2020 (Душан)	Драгиња (мајка) Јелка (суп.) Љубинко (син) Душко (син) Жарко (син)		
134	Шнегар Ђука 1909-1982 (Јазо)	Јока (суп.)	Шнегар Јока 1910-1998 (Јазо)			
135	Шнегар Ковиљка 1924 (Јово)	Мика (се- стра)	Шнегар Ковиљка 1922 (Јово)	Мика (се- стра)	Шнегар Ковиљка 1922 (Јово) стално	
136	Шнегар Сретко 1915-1995 (Јосип)	Анђа-Анка	Шнегар Сретко 1915-1995 (Јосип)	Анђа-Анка		
	Шнегар Јово 1903-1984 (Милан)	Драгица (суп.)				
137	Мркић Боро 1932-1995 (Давид)	Јованка (суп.)	Мркић Боро 1933-1995 (Давид)	Јованка (суп.)	Мркић Јо- ванка 1930 (Јован) стално	

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (ст.л. /нов.)	
	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.
138	Приа Сло- бодан 1947-2009 (Љубомир)	Боја (мајка) Ковиљка (суп.) Невенка (кћер) Слободанка (кћер) Марина (кћер)	Приа Сло- бодан 1947-2009 (Љубомир)	Ковиљка (суп.)	Приа Ко- виљка 1948 драган стално	Марић Сло- бодан (зет) Марина (кћер) Тамара (уну- ка) Дејан (унук)
139	Приа Све- то 1935-2005 (Коста)	Нада (суп.) Здравка (сна- ха) Драго (син) Никола (син)	Приа Све- то 1935-2005 (Коста)	Нада (суп.) Здравка (сна- ха) Драго (син)	Приа Дра- го 1961 (Свето) стално	
140	Богдано- вић Јелка 1915-1982 ???					
141	Богдано- вић Дра- ган 1914-2002 (Илија)	Мика (суп.) Златинка (кћер) Јека (мајка)	Богдано- вић Дра- ган 1914-2002 (Илија)	Мика (суп.) Златинка (кћер) Драгана (унука)	Станко- вић Зла- тинка 1959 (Драган) повремено	Драгана (кћер)
142	Богдано- вић Јово 1922-2006 (Блажо)	Милица (суп.)	Богдано- вић Јово 1922-2006 (Блажо)	Милица (суп.)	Богдано- вић Ми- лица 1927 (Ђураћ) стално	
143	Богдано- вић Бог- дан 1904- 2002 (Тодор)	Милева (суп.) Боро (син)	Богдано- вић Бог- дан 1904- 2002 (Тодор)	Боро (син)	Богдано- вић Миле 1944 (Богдан) повремено	Слава (суп.)
144	Мркић Милка 1928-2011 (Коста)	Мркић Сава (син) Нада (снаха) Саша (унук) Неда (унука)	Мркић Милка 1928-2011 (Коста)	Нада (снаха) Саша (унук) Неда (унука)		
145	Мркић Милован 1953 (Никола)	Душанка (суп.) Николина (кћер)	Мркић Милован 1953 (Никола)	Душанка (суп.) Николина (кћер) Душко (син)	Мркић Милован 1953 (Никола) повремено	Душанка (суп.)

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (стал. /пов.)	
	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.
146	Марчета Ненад 1920-2017 (Миле)	Мика (суп.) Дијана (ћер)	Марчета Ненад 1920-2017 (Миле)	Мика (суп.) Дијана (ћер)	Ћутић Славица 1957 повремено	Мијушко (суп- пут) Милена (се- стра)
147	Вржина Мића 1906-1994 (Стеван)	Милован (син) Љиља (снаха) Миле (унук) Стево (унук)	Вржина Милован 1949-2013 (Мића)	Љиља (суп.) Миле (син) Стево (син)	Вржина Миле 1975 (Милован) стално	Љиља (мајка)
148	Вржина Душан 1911-1994 (Сава)	Славка (суп.) Слободан (син) Рада (снаха) Слободанка (унука) Славица (унука)	Вржина Душан 1911-1994 (Сава)	Славка (суп.) Слободан (син) Рада (снаха) Слободанка (унука) Славица (унука)	Вржина Чедо 1946 (Душан) повремено	
149	Вржина Богдан 1928- 2012 (Никола)	Даница (суп.) Рада (ћер) Миле (син) Бранко (брат)	Вржина Богдан 1928- 2012 (Никола)	Даница (суп.) Рада (ћер) Бранко (брат) Миле (син)		
150	Вржина Милорад 1930-1996 (Божо)	Славка (суп.) Бошко (син) Драгица (снаха) Зорка (мајка)	Вржина Милорад 1930-1996 (Божо)	Славка (суп.) Бошко (син) Драгица (снаха) Милица (уну- ка) Божана (уну- ка) Невена (уну- ка)	Вржина Бошко 1955 (Милорад) стално	Драгица (суп.) Божана (ћер)
151					Петровић Бобан 1968 (Милош) стално	
152	Мирковић Живко 1932-2020 (Миле)	Милка (суп.) Миле (син) Славица (ћер)	Мирковић Живко 1932-2020 (Миле)	Милка (суп.) Миле (син)		
153	Мирковић Миле 1954 (Живко)	Винка (суп.)	Мирковић Миле 1954 (Живко)	Винка (суп.) Милијан (син) Мирослав (син)		

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (ст.л. /нов.)	
	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јошине	Име члана и сродство са дом.
154					Мирковић Небојша 1967 (Чедо) стално	Гордана (мајка)
155	Бурсаћ Милан 1935-2010 (Богдан)	Јованка (суп.) Зоран (син)	Бурсаћ Милан 1935-2010 (Богдан)	Јованка (суп.) Зоран (син)	Бурсаћ Зоран 1963 (Милан) стално	Јованка (мајка) Милица (суп.) Милица (кћер)
156	Бурсаћ Ђуро 1932-2013 (Богдан)	Мара (суп.) Богдан (син) Нада (кћер)	Бурсаћ Ђуро 1932-2013 (Богдан)	Мара (суп.) Богдан (син) Анкица (сна- ха) Ђорђе (унук) Наташа (уну- ка)	Бурсаћ Богдан 1956 (Ђуро) повремено	Анкица (суп.) Ђорђе (син) Наташа (кћер)
157	Бурсаћ Богдан 1901-1982 (Миле)	Милица (суп.) Милица (кћер)			Бурсаћ Влади- мир 1977 (Милорад) стално	
158	Кесић Чедо 1935-2011 (Миле)	Савка (суп.) Славица (кћер) Жељко (син) Драган (син)	Кесић Чедо 1935-2011 (Миле)	Савка (суп.) Жељко (син) Јадранка (снаха) Дарко (унук) Јадранко (унук)	Кесман Гордана 1956 (Чедо) повремено	
159	Кесић Миле 1930-1984 (Стеван)	Љубица (суп.)				
160	Репија Славко 1930-1995 (Миле)	Славка (суп.)				
161	Репија Милан 1929-1989 (Миле)	Ђуја (суп.)	Репија Ђуја 1932- 2015 (Драган)			
162	Репија Тодор 1907-1985 (Јован)	Дева (суп.)				

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (ст.л. /пов.)	
	Носилац дом. име оца и јодимште	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодимште	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодимште	Име члана и сродство са дом.
163	Репија Ђуро 1940-1988 (Симо)	Дева (мајка) Деса (суп.) Сретко (син) Невенка Кћер)	Репија Деса 1948 (Душан)	Сретко (син) Невенка (кћер)		
164	Латино- вић Мића 1905-1985 (Јово)	Милка (суп.) Љубо (син) Драгиња (снаха)	Латино- вић Мил- ка 1909-1996	Драгиња (снаха)		
165	Миљуш Чедо 1932-1996 (Душан)	Драгица (суп.) Сретко (син) Драга (кћер)	Миљуш Чедо 1932-1996 (Душан)	Драгица (суп.) Сретко (син) Драга (кћер) Рада (снаха) Адријана (унука) Маријана (унука) Милијана (унука)	Миљуш Драгица 1936 (Милан) повремено	
166	Босиочић Божо 1922-1992 (Којо)	Кова (суп.) Стоја (се- стра)	Босиочић Кова 1928-2003 ???			
167	Босиочић Момчило 1904-1983 (Којо)	Марица (суп.)				
168	Миљевић Душан 1930-2016 (Мићо)	Милева (суп.) Мићо (син) Перо (син) Душко (син)	Миљевић Душан 1930-2016 (Мићо)	Милева (суп.) Мићо (син) Душко (син)	Миљевић Душко 1961 (Душан) стално	
169	Латино- вић Љубо 1930-1983 (Мића)	Драгиња (суп.)	Латино- вић Дра- гиња 1922-2008 (Стојан)			

БУЈАДНИЦЕ

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г		Становници 1994. г		Становници 2022. г (стал. /нов.)	
	Носилац дом. име оца и јодитије	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодитије	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодитије	Име члана и сродство са дом.
170	Роквић Драго 1924-1995 Јово	Боса (суп.)	Роквић Драго 1924-1995 Јово	Боса (суп.)		
171	Роквић Стеван 1906-1981 Јово	Драгиња (суп.)				
172	Роквић Мара ??? ???					
173	Роквић Војислав 1929-1987 (Душан)					
174	Дошен Душан 1909-1988 ???	Јелка (суп.) Сока (сестра) Боса (кћер) Драго (син)	Дошен Јелка 1929-2019 ?? ???	Боса (кћер) Драго (син) Сока (заова)		
175	Дошен Бранко 1914-1979 ???	Драгица (суп.)	Дошен Драгица 1917-1995 ???	Милан (син) Бранкица (кћер) Вида (снаха)		
176	Почуч Јека 1893-1981 (Јаков)	Вида (кћер) Ненад (унук) Мирослав (унук) Боја (кћер)	Почуч Вида 1927-1995 ???	Ненад (син) Мирослав (син) Боја (сестра)		
177	Трница Милан 1913-1991 (Перо)	Мара (суп.)				
178	Блажевић Марија ??? (Јуре)					
179					Каргал Суад повремено	

Дом. рег. бр.	Становници 1980. г.		Становници 1994. г.		Становници 2022. г. (ст.л. /нов.)	
	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.	Носилац дом. име оца и јодитише	Име члана и сродство са дом.
180	Прпа Ми- лева 1928-2003 (Петар)	Милица (мајка) Дева (сестра)	Прпа Ми- лева 1928-2003 (Петар)			
181	Марко- виновић Лука 1912-1980 Филип		Марко- виновић Драго 1937-2008 (Лука)	Јованка (суп.)		
182	Прпа Боса 1923-2014 ???	Милан (син) Мира (кћер)	Прпа Боса 1923-2014 ???	Милан (син) Милена (сна- ха) Мирослав (унук) Мирјана (унука)		
183	Ракић Глишо 1929-2007 Никола	Мара (суп.) Ђуро (син) Милорад (син)	Ракић Глишо 1929-2007 Никола	Мара (суп.) Ђуро (син) Милорад (син)	Ракић Милорад 1954 (Глишо) стало	
184	Родић Неђо 1933 (Јово)	Јелка (суп.) Драго (син) Душанка (снаха) Нада (кћер) Душанка (се- стра)	Родић Неђо 1933 (Јово)	Јелка(суп.) Драго (син) Душанка (снаха) Душанка (се- стра) Данијел (унук) Јелена (уну- ка) Драгана (унука)	Родић Неђо 1933 (Јово) стало	
185					Родић Нада 1961 (Неђо) стало	
186			Родић Драго ??? (Глишо) повремено	Јела (суп) Синиша (син) Надица (кћер)	Родић Јела ??? ??? повремено	Синиша (син) Надица (кћер)

МАЛО СТАТИСТИКЕ О СТАНОВНИШТВУ

- Године 1980. у селу је било 516 становника, од тога 265 становника женског и 251 мушког пола.
- Августа 1994. године у селу је било 515 становника, од тога 263 становника женског и 252 мушког пола. **У сумрак 15. септембра 1995. село је остало празно.** Неколико житеља које је остало било је побијено, међу којима су Анка и Сретко Шпегар.
- Године 2022. у селу је било 172 становника са сталним боравком, од тога 89 становника женског и 83 мушког пола. У истој години у селу је било 110 становника са повременим боравком, од тога 58 становника женског и 52 мушког пола.

Најмлађе дијете у Колунићу са сћалним боравком је Софија (Душан) Кеџман, рођена у децембру 2021. године. Након неколико година чекања у Колунићу се чуо најмлађи дјечији глас.

Најстарије особе у Колунићу су Ковиљка (Јово) Шпиџар, рођена 1924. године (сједи у аућу) и Невенка (Душан) Латиновић, рођена 1926. године.

У посматраном периоду (1980-1994. и 2022. година) регистровано је 186 домаћинства. Од тога, у посљедњој години посматрања регистровано је 65 домаћинства чији становници бораве стално.

„Слика“ становништва са сталним боравком изгледа овако:

- Са једним становником _____ 22 домаћинства
- Са два становника _____ 14 домаћинства.

Дакле, тужна је и забрињавајућа чињеница да у 22 куће (домаћинства) станује по једна особа или 33,8% од постојећих сталних становника. Ако се зброје куће са једним и два становника, онда је то 36 кућа или 55,4% становништва. Такође је веома тужна чињеница да је ово становништво, скоро стопроцентно старије од 50 година. И кад томе додамо да се у задњих пет година родило само једно дијете, онда нам се селу „лоше пише“.

НЕКОЛИКО РИЈЕЧИ О ПЕТРУ РАЂЕНОВИЋУ

[Крњеуша, 1885. – Шабац, 1942]

„Свештеник Српске православне цркве и изданац Босанске крајине, представља светло и велико име у српској науци. За њега је рад на етнографском пољу био ствар националног достојанства и бескомпромисне друштвене ангажованости.

Служење ближњем, које је испуњавао као свештеник, и његов парохијски рад на терену ишли су упоредо са прикупљањем података од становништва и бележењем живе народне традиције. Етнографски опус Петра Рађеновића важан је данас, јер се односи на класичне српске етнографске крајеве који су у двадесетом веку имали тешку политичку судбину. Захваљујући Петру Рађеновићу добро су изучени простори босанско-петровачког и дрварско-уначког краја. Данас, нарочито након трагике 1941-1945. и 1991-1995. године, немерљиво значење имају његови истраживачки радови: Села парохије Крњеуше (/images/PDF/Petar Radjenovic-sela-parohije-krnjeuse. pdf) (код Петровца), Бјелајско поље и Бравско (images/PDF/Petar-Radjenovic-naseqa-i-porijeklo. stanovnistva-bjelajskog-polja-i-bravska. pdf), као и Унац (images/PDF/Petar-

Radjenovic-UNAC. pdf) –антропогеографска испитивања. И мањи радови овог аутора стоје као сведочанства српског етноса, народног духа и обичаја Крајине.

Рађеновић се убраја међу најбоље сараднике Јована Цвијића на пољу проучавања антропогеографије српских земаља. Његова су запажања проницљива, тачна и драгоценна, а израз у саопштавању достигнућа не посредан. Кроз прегоран теренски рад прикупљао је податке о пореклу становништва, о народним обичајима, затим о историји сеоба и црквеној прошлости. О његовом раду није написано пуно, али су се његовом фактографијом користили многи. Истакнуто је како је у периоду између два светска рата, заједно са Миленком С. Филиповићем и Миланом Карановићем, Петар Рађеновић био водећи проучавалац на босанскохецеговачком етнолошком пољу.

Оскудне податке о његовој биографији сазнајемо из Споменице жртава фашистичког терора, али ти подаци морају бити кориговани и значајно допуњени. Према домовном протоколу Парохије трубарско-осредачке, рођен је у Босанским Осредцима 8. фебруара 1885. године од оца Николе и мајке Марије. Основну школу је завршио у Трубару, шесторазредну гимназију у Сарајеву 1903, а Рељевску богословију 1907. године. У сарајевској Великој гимназији од звучних имена његових професора издваја се др Тугомир Алауповић (1870-1958), који му је предавао босански језик, и Владислав Скарић (1869-1943), који му је предавао земљопис и повијест. Од седамнаест предмета које је слушао у Рељевској богословији, одличан успех је имао из свих, а само је из црквене историје и патрологије оцењен са

„врло добар“. У благословеном браку са супругом Даницом Медић подизао је четворо деце: Војина, Љубицу, Светозара и Славку.

Тек након женидбе код кандидата Петра Рађеновића стекли су се услови за стицање свештеничког звања. Митрополит бањалучко-бихаћки Евгеније Летица га је 20. новембра/3. децембра 1907. рукоположио у чин ђакона, а за свештеника одмах сутрадан.

Због узорног обављања својих свештеничких дужности Петар Рађеновић је одликован црвеним појасом од стране митрополита Василија Поповића 26. маја/8. јуна 1922. године, напрсним крстом 1936, а у чин протојереја је произведен 1937. године. Свештеник Петар Рађеновић је од 5. децембра 1907. до 1. јуна 1928. године без прекида на парохијској служби, а од 1. јуна 1928. до 5. априла 1932. налазио се на мјесту вероучитеља у Реалној гимназији у Бањој Луци. Од 1926. године члан је Епархијског савета, почасне службе коју су добијали само поуздани и безпрекорни свештенослужитељи.

Највиша црквена власт је поставила Петра Рађеновића на место члана Црквеног суда Епархије бањалучке 5. марта 1932. године.

Страдао је у Шапцу 24/11. септембра 1941. године од немачке казнене експедиције (извод умрлих цркве шабачке, под бр. 851 од 21. октобра 1941. године). “

Описујући породице и њихово бројно стање, Петар Рађеновић је навео да су неке породице живјеле у великим породичним задругама, чак и по деведесет чланова. То је неки сложенији облик организовања, као неко мало приватно предузеће са руководиоцем на челу (глава породице) и унутрашњом радном струк-

туром. Одрасли су имали своје радне задатке, а подмладак је дио колектива који за ситне дарове, обично коцка шећера, одрађује „приправнички стаж“ и обучава се за озбиљне послове одраслог члана задруге.

Спомиње Рађеновић задругу Ракића у нашем селу (Петар Мирковић записује да је имала 85 чланова), али без описа организовања и начина рада, као ни број објеката и богатства задруге. А било би лијепо да данас можемо, читајући опис, створити себи слику како је то некад било.

Постоје записи о организовању и раду сеоских задруга са наших широк простора (простор Босанске крајине), који нам, бар донекле, може дочарати слику једне задруге. Нека за то послужи дио текста „Највећа породична задруга“ из пера Милана Карановића којег је за Глас Српске приредио Зоран Мачкић, архивски савјетник, у којем Карановић описује задругу на подручју Скендер Вакуфа. Он, између осталог, написа:

„Породична задруга као животињи облик

Задруга живи на 1000 метара надморске висине, у чисто планинском крају који има оштру, скоро алпску климу. Земља доири и до саме рјечице Кобиље по којој је и село прозвано. Највећи дио земље су ливаде и пашњаци. На брдским дијеловима земље сију зоб која добро роди, затим кромпир и кукус. У нижим дијеловима сију јечам, пшеницу и лан, а уз ријеку нешто кукуруза. Изнад куће је борова планина и у њој један пропланак зову Иришћа или Маслишћа, гдје одржавају сеоску завјешну славу.

Распоред је зграда овај: у средини је велика нова кућа; ниже куће је мљечар, изнад мљечара је стара кућа

која служи за свиње и говеда; изнад мљечара и сшаре куће су киљери, зшраде за ожењене задрушаре и оне су на избу; нешто подале од киљера су два амбара за житта и кочак или крам за кукуруз. Све зшраде нису засебно ошраћене да чине обор или авлију, нешто су између зшрада засађене шљиве, а пред кућом је велика лшпа. Изван куће, подалеко на њивама је сшан за сшоку и сасшоји се од четшри кућаре и шора за овце и говеда.

Задруш се сасшоји од 51 члана, и што 30 мушких и 21 женско. У задрузи је 11 брачних парова, шест момака на женидбу и четшри дјевојке на удају. Кад ручају сједају за шест сшолца, одвојено дјеца и чобанчад, одвојено жене и мушки, посебно момци и дјевојке. Само два пшта у шодини једу за једном софром. На Бадњи дан уочи Божића и на први дан Божића на ручку. На њиву може одједном да изађе 20 жешелаца и 10 косаца. Кад ору, на њиву излази седам радшла: четшри пшца и шри брначе, а све вуку волови.

Имовина је земља и живи мал и све је задружно, цијеле заједнице. Почшње да се развија и лична имовина, коју зову пособац. Имају по једнош вола или краву које дају изван куће комшијама на пришод. Замешнули су шаш пособац на шаш начин шшо су од добијене вуње, при шоби на чланове, пшели чараше и шродавали у оближњим варошима. Задруш има око 300 оваца и јашњадш и до 100 коза са јарадшма, шреко 40 говеда и шестшоро коња, од којих је један „седланик“ за сшарјешину, и шри кобиле које се сваке шодине ждријебе. Држе више крмача које се шрасе, хране шест великих свиња за сланину и масш и двшје велике пченице за Божић. Имају четшри шраке пчела и 40 кокошшју.

Највише међу зуб и стално је један у млину пошочару, јер сваке седмице треба 200 кџ, а на годину дана валон (10,000). Женске су им прави мајстори у женском ручном раду. Изузевши сезону пољских радова, која у овом иланинском крају крајко траје, све друго вријеме проводе у женском ручном раду; предању, ткању, везу и шивењу и то све израђују са великом вјештином и прецизношћу. Нарочито је лијепа везња.

Шта одржава толику заједницу?

Оволике задруге формирале су се за турске владавине у динарским областима. То стање Цвијић сматра етнографским освјежењем. Тада је била слаба општа безбједност јер је овладала хајдучија. С једне стране већа сигурност од нападаја хајдука, баша и крџалија, а с друге стране што је, по турском пореском систему, узиман харач на дим, без обзира на број чланова породице, све је то развијало тежњу удруженој борби и потребу што већих породичних заједница.

У толиким заједницама зајача се патријархална пристojност, стидљивост и снeбивљивост. Рoјски се држе патријархалног кодекса – али који није написан него се одржава усменим предањем – у коме стоји: „ваља се, то и то“ и „не ваља се, то и то“. По њему удешавају цио живош“.

По опису, живот и послови су слични, готово исти као у нашем Колунићу некад, бар како смо слушали у причама наших старијих. Да ли је баш тако било, остаје нама, да по вољи стварамо неке слике из прошлости. А каква је задруга Латиновића била испод Обрадовића точила остаће непознаница.

ШТА СУ ДРУГИ РЕКЛИ О НАМА

Петар Рађеновић 1925. о селу Колунић пише: "Село се простире западном ивицом Бјелајског поља. Прибило се уз подножје високе шумовите падине, чије се сљеме пружило од Оштреља до у Осјеченицу. Село се распада у ове делове: Доње село, Горње село, Јапага, Бујаднице, Ревеник, Под Осјеченицом. Јапага, Бујаднице и Ревеник су мало измакнути у поље. У Доњем и Горњем Селу куће су нанизане нагусто, у кривудавом ретку. У Колунићу се срета много остатака и трагова из давних времена. На брду званом Градина виде се рушевине некадашњег града. Цело, доста пространо, теме брда било је унаоколо обзидано. Ово је по свој прилици предисторијска, а касније и римска насеобина (Гласник Зем. Музеја 1890. 155)". Он спомиње и зидину Клисину за коју наводи: "По свему наличи, да је била црква. Још и сада стоји повелик и висок комад зида. Око Клисине налази се гробље с тешким четвороугластим плочама на гробовима. На једној се види натпис, али неразговетан. Прочитао га је и објаснио др. Ђиро Трухелка у Гласнику Зем. Музеја 1894. г. стр. 773. - 75. Натпис гласи: **Остоја Остојић**". Ово је био дио описа села из пера, већ поменутог, Петра Рађеновића са почетка двадесетог вијека. Постоје записи које наше село описују као дар природе са посебном љепотом.

Многи који су, бар који сат, боравили у њему били су одушевљени сликом села, водом, ваздухом и историјом села, ако успију нешто више да сазнају. Чини се свима да су људи села највеће богатство.

Да ли је чувени путописац Евлија Челебија прошао нашим селом - не знамо. Али један други путописац - Иван Ловреновић, деведесет година последије Рађеновића прошета нашим селом и у листу "Дани", поред осталог, написа: "То је **топос какав не постоји нигдје другдје** на мапи културноисторијског наслеђа у Босни и Херцеговини".

О људима петровачког поднебља, а самим тим и о Колунићанима, Петар Рађеновић даје свој сликовит опис, како он рече – душевних особина. Ево неколико цртица из књиге "Насеља и порекло становништва":

- *"Верност, искреност, отвореност, безазленост су самоникле особине овог народа. Претварање, лукавост и претреденост показују се у мањој мери. По свему судећи што нису природене већ извана накаламљене особине, изазване тешким животним приликама у дуговеком окружном ројству.*

- *Необична је тежња за праведношћу, сањарење о идеалном уређењу света, где нико не би био приштићен. Пашници су увек најважније присташе узвишених тежња.*

- *Несложност, свадљивост, уторност, пркос и инаи природене су мане нашег народа, па и овог његовог дела овде. Инаи је најача покретна сила у подручју живота.*

- *У умним својим способностима овдашњи народ стоји високо. Тујолаваца и блесавца тешко је наћи.*

Бистрином, оштроумношћу и досетљивошћу бољашо је обдарен овај свет.

- У смеру осећајности народна је душа врло покрећљива, необично узбудљива. Баш као и морска површина, што се и од најслабије повећарца усколеба. Брза је заглакати од жалости, тако исто и од радости.

- На реду је да се спомене и јако одомаћено веровање у судбину. Пресађено је у народну душу из верских схватања, можда још из старе словенске вере".

Отаџбина је њива на којој се непрестано сије и жање. Ми жањемо што су сијали наши преци, а сијемо да имају шта жети наши потомци

Алекса Шантић

Из ђесме „Моја Отаџбина“, 1908.

ШТА МИ КАЖЕМО

Док смо писали ову књигу чули смо и: „Лако је вама писати о Колунићу, када се о њему има шта писати! А, шта да ја пишем за своје село“? И стварно, иако са неким природним недостацима – село нема ријеку, железницу, први већи град Бихаћ удаљен око шездесет километара, тако мало село, положено испод Осјеченице и Јаворове косе имало је бурну прошлост.

Међутим највећа „величина“ села су његови становници. Људи у Колунићу су поносни, храбри, охоли, пркосни. . . Али су добри домаћини са веома напредним погледима на живот, а изнад свега су поштени.

А, како и не би били!?

Док су још мала дјеца, у кући ништа нису смјела узети што није њихово. Прве послове добивају као чобани, чувају јањце. Савјети из куће слиједе: чувај јањце, не смијеш изгубити јање, а јањце не смијеш пустити да пасу на туђој њиви!“ За добро чување стада похвале су могле услједити, али за пуштање (ненамјерно) стада у туђу њиву слиједио је жесток укор, па чак и батине. Дакле, важило је правило: чувај своје, туђе не дирај! И тако, кроз читав живот.

Дјетињство, проведено у неограниченом слободном простору, стварало је могућности развоја невјероватних машти и дјечијих жеља. Које све идеје неће

прострујити дјетету кроз главу док на брдашцету чува стадо које мирује, а он лежи на леђима и посматра небо. Изнад себе види само птице или понеки авион да прелети. Ништа га не може деконцентрисати, сав је у својој машти. Услови за машту дјечију идеални: глашица паметна, разум чист, идеја много, планова. . .

И није онда чудно што из такве средине, дијете голоруко крене у свијет и стигне до Шпаније. Да се бори за своје и туђе идеале. Само Осјеченица и њено поднебље је могло изњедрити свјетског умјетника – сликара какав је био Јован Бијелић.

Није случајно што су људи са ових простора у већини током Другог свјетског рата били борци. А сви неуки, необразовани.

Није случајно ни да из ове дјечије маште се изњедри један Јоја Шпегар, пилот-летач, који се авионом спуштао и на Петровачко поље гдје су дјеца могла уживо и у пуној величини видјети авион, а још више „свеца“ Јоју!

Тек, колико ли је Осјеченица одгојила талената, доказаних и недоказаних (далеко више) који осташе да служе њој. Само је врло мали дио њих достигао славу, којом су у свијету музике, спорта показали да долазе из Колунића.

Ништа мање село није пружио ни у добрим ђацима. Многи завршише високе школе, магистрираше, докторираше. Нажалост, због недостатка посла и животних услова у Петровцу, отиснуше се у свијет, али са жалом што нису могли, па ма колико било, помоћи свом селу и народу. Али у свима је остало љуба-

ви према селу и према школи у којој су научили своја прва слова.

Нити на један већи инцидент у селу се не може пожалити, бар у овој задњој генерацији. У селу нема убистава, нема ни озбиљнијих свађа. Наркоманија, велико свјетско зло такође, заобишла село.

Тако мало село, помало и „заборављено“ од друштва, али са здравим, надареним, амбициозним и вриједним људима, ипак је релативно много изњедрило своје дјеце до готово самог друштвеног врха на просторима бивше нам државе. Дипломате, већ у послеријатним годинама, политичари (до нивоа министара) у новије вријеме, високи војни чиновни, пилоти, академски сликари, пјевачи народних пјесама, спортисти-прваци, доктори наука, љекари, успјешни привредници и да не набрајамо даље, само у прецизној анализи дају слику села са овог аспекта.

Ведро чело, чист и здрав дух, поштен и реалан поглед на живот, храброст и упорност, жеља да се увијек „гура напријед“, хуманост и здрава средина у којој живе даје снагу и наду овом човјеку да преброди и ова тешка, послеријатна времена. Јер, велики проблем села Колунића је што је у њему људи све мање.

А, да су услови за здрав живот у овом поднебљу оптимални, те да омогућују дуг живот, потврђују године знатног броја становника које се примичу „стотој“, а неке и прешле. И опет је природа „рекорд“ додијелила Колунићу, у којем је чика Јово-Вово живио и **стодесет**. Ваљда није случајно.

Достојевски каже да ће љубав и љепота спасити свијет! Ми се у Колунићу томе и надамо.

*Ово има само у Колунићу. То знају они који
живе или летију у њему – Пржине.*

О МОЈИМ ЛАТИНОВИЋИМА

Св. Јован, крсна слава

Ко смо и шта смо? Моја неписмена мајка је постављала то питање. Почињала је са: „Боже драги ко смо и шта смо“? У немирној младости није ме интересовало то њено питање. То је она питала Бога и мене јер сам тад већ био „загазио у школе“, како је то моје стање мати звала. Приупитала би да ли нешто о томе пише у мојим књигама. Данас, исто питање постављам себи.

Данас би мојој мајци, да је жива, потврдио да о томе пише у књигама. Историчари се, просто, такмиче ко ће

више написати. Сваки тврди да је баш то што он пише права истина. Што више читам, мање знам. Требало би се приклонити некоме од њих и повјеровати, али ја то не умијем. Нека остане овако. Ко зна шта ћу још прочитати или чути? Чини ми се да је понекад лијепо не знати све.

Под једним мојим насловом „Игра анђела и ђавола“, између осталог, рекао сам и ово: „Сјетих се Илира, како су некад били па их више нема. Јесу ли нестали? Зашто су нестали? Можда је Бог схватио да је створио погрешне људе па им послао болест и уништио их? Не вјерујем у то моје глупо размишљање! Можда их је уништио човјек? Човјек који је спреман да уништава, у том ужива и претвара то у велико дјело. Можда је човјек само пером, уништио један народ. Једноставно написао да га нема више. У то вјерујем.

И по ко зна који пут се упитам како је могао нестати један народ, народ Балкана. Ако је нестао, је ли то само привидно са овоземаљске свакодневнице? А негдје тамо или негдје горе, Свевишњи је примио њихове душе, а нама оставио коју кап њихове крви да нам пренесе животни код. Тај код, кључ живота или ген како га зове савремена наука, можда је у мени или у било коме ту поред мене.

Кад већ спомињем животни код, питам се чијих све знакова има у мом коду: српских, грчких, илирских или насљедника великих императора, Цезара, Константина и иних? Одрастао сам поред „Градине“ са прелијепим, равним вијенцем, на којем сам се играо и бос трчкарао. Упијао сам енергију Илира који то створише и зато мислим да сам томе најближи. Да ли је слав-

на Теута, последња краљица Илира, можда била на том брду, прије него што је изгубила велику битку од Римљана 229. године прије Христа. Предање каже да је била мудрија од змије, храбрија од лава и лијепа као вила. Више од осам вијекова послје тог догађаја спомињу се велики походи Константина II, 658. године и Јустинијана II, 688. године на Словене. Спомиње се и насељавање Срба, припадника Словена на Горње Подриње и подручја ријека Пиве, Таре и Лима око 630. године. О Илирима нема приче. Ја не одустајем и питам себе: да ли мојим венама тече илирско-словенска крв? Боже, што бих волио то знати“. Што рекох тад, нека и остане, јер као јединка људског рода имам право да се питам, мислим и вјерујем. А и теби, драги читаоче, остаје да ствараш своје мишљење, без обзира какво оно било, твоје је.

Мене прогања знатижеља одакле су Латиновићи. Кад су дошли, а још више одакле и кад су кренули. Откуд нам баш то презиме и кад је прво слово о томе написано? Нешто више о нашем презимену сазнајем из једног портала ([https:// actacroatica. com](https://actacroatica.com)) *Наведени портал је, цитирајући податке из више извора, објавио следећи садржај: „Латиновићи у Хрватској подједнако су Срби и Хрвати. У прошлом стољењу релативно највише хрватских становника с овим презименом рођено је у Цазинској Крајини, БиХ (подручје Босанској Петровца и у граду Загребу. У Јањилима (село у Бос. Петровцу, оп. ауш.) у Цазинској Крајини, БиХ сваки други становник презивао се Латиновић“. О распрострањености по читавој Хрватској даље наводи: „У Хрватској данас живи око 300 Латиновића у 140*

ЛАТИНОВИЋИ

Л. (Игњатија) Јово
1901-2011.

Л. (Ђурађ) Давид
1882-1968.

Л. (Давида) Милутин
1904-1984.
Смиља (рођ. Самарија)
1909-2009.

Л. (Миле) Марко
1901-1992.
Мика (рођ. Смиљанић)
1903-1999.

Л. (Миле) Јанко
1901-1994.
Дева (рођ. Ковачевић)
1907-1980.

Л. (Миле) Стево
1898-1990.
Анђа (рођ. Ракић)
1899-1976.

Л. (Никола) Божо
1903-1983.
Мара (рођ. Шикман)
1904-1984.

Л. (Милан) Душан
1900-1958.

Л. (Миле) Ђуро
1903-1991.

Л. (Ђукан) Никола
1917-2001.

Л. (Миле) Душан
1904-1969.

Смила (рођ. Латинковић)
1910-2003.

Л. (Блажо) Сретко
1916-1972.
Мара (рођ. Банаш)
1921-1984).

Л. (Обрад) Ђуро
1906-1989.
Стана (рођ. Ракић)
1910-1984.

Драглица (рођ. Шикман)
1905-1987.

Л. (Обрад) Миле
1901-1963
Сава (рођ. Латинковић)
1901-1982.

Л. (Ђуро) Давид
1900-1962.
Мара (рођ. Ракић)

Драгана (рођ. Ракић)
1903-1987.

Л. (Никола) Обрад
1905-1989.
Зорка (рођ. Дебелак)
1897-1987.

Л. Стана
1881-1963.
са сином Лазаром

Дрена (рођ. Кеџман)
1927-1978.

Л. (Миле) Тоде
1929-2014.
Мика (рођ. Ракић)
1924-1993.

Л. (Петар) Миливој
1927-2003.
Јела (рођ. Ступар)
1933-2010.

Л. (Јово) Мића
1905-1985.
Милка (рођ. ???)
1909-1996.

Л. (Јово) Вајо
1903-1942.
Тривуна (рођ. Срећо)
1904-1978.

Сакупио:
Др Рајко Лашиновић

домаћинстава. Средином прошлог стољећа било их је приближно 160, па се њихов број повећао за 90 посто. Присућни су у јошово свим хрватским жупанијама, у 30 градова и 27 мањих насеља, највише у Загребу (60), Сплиту (25), Негославцима у околици Вуковара (20), те у Шибовцу у околици Дарувара (15).

Презиме Латиновић, укључујући *Latinovich*, *Латиновиц* и *Latinovicz* присућно је у 26 држава широм свијета. Презиме *Latinovic* носи око 200 особа у Ираку, приближно 100 у Немачкој, те мањи број особа у Америци. *Latinovich* носи око 70 особа у Америци, мањи број у Аустрији, те мањи број особа у Канади“.

Овај портал наводи да се ово презиме први пут спомиње 1749. године у извору Порезни попис из 18. стољећа – неки Adam Latinoviz.

Међутим, постоје записи који спомињу Латиновиће из доба прије наведеног времена у претходном пасусу. Записи спомињу Латиновиће још од 1714. у Баји, Боршоту, Качмару и Суботици. О овоме је више писано на другом мјесту о Латиновићима.

Ипак, најстарије вријеме записа гдје се спомиње презиме Латиновић је 1614. година у „Опис Скадарског Санџака, одломци 1914“ из пера Маријана Болице. Према овом аутору, Ненез Латиновић и Братић Томашевић су командовали са 800 људи.

Интересантни су и неки топоними у Хрватској по заступљености презимена Латиновић. Наводи се попис из 2011. године у Негославцима (Вуковарско-сријемска жупанија). У тој општини је пописано 1472 становника. Становништво је углавном српско (97%), те хрватско (2%). Према овом попису, презиме Латиновић је

на десетом мјесту по бројности. Затим, село Шибовац у општини Сирач (Бјеловарско-билогорска жупанија) има, према попису 2011. године 212 становника (чешко 48%, хрватско 27% и српско 24%). Презиме Латиновић је на првом мјесту по заступљености. Каква је распоdjела по националности није наведено.

Писање о поријеклу некога заснива се на прихватању прича, предања и чињеница којих је обично мало. Трагајући за коријенима Латиновића листамо доступне странице и откривамо да је то велико племе (презиме). Свугдје их је било, а и данас их има у многим мјестима, односно регионима бивше Југославије. Трагове им налазимо у Црној Гори, Херцеговини, Далмацији, Лици, Хрватској, Мађарској, Србији, а нарочито у Војводини. Ипак највише их је у Босанској Крајини.

На једном блогу неко написа и ово: „Већина Латиновића је православне вjероисповијести, настањени по многим мјестима бивше Југославије, сви једног поријекла и једним крсним именом. Славе Св. Јована”.

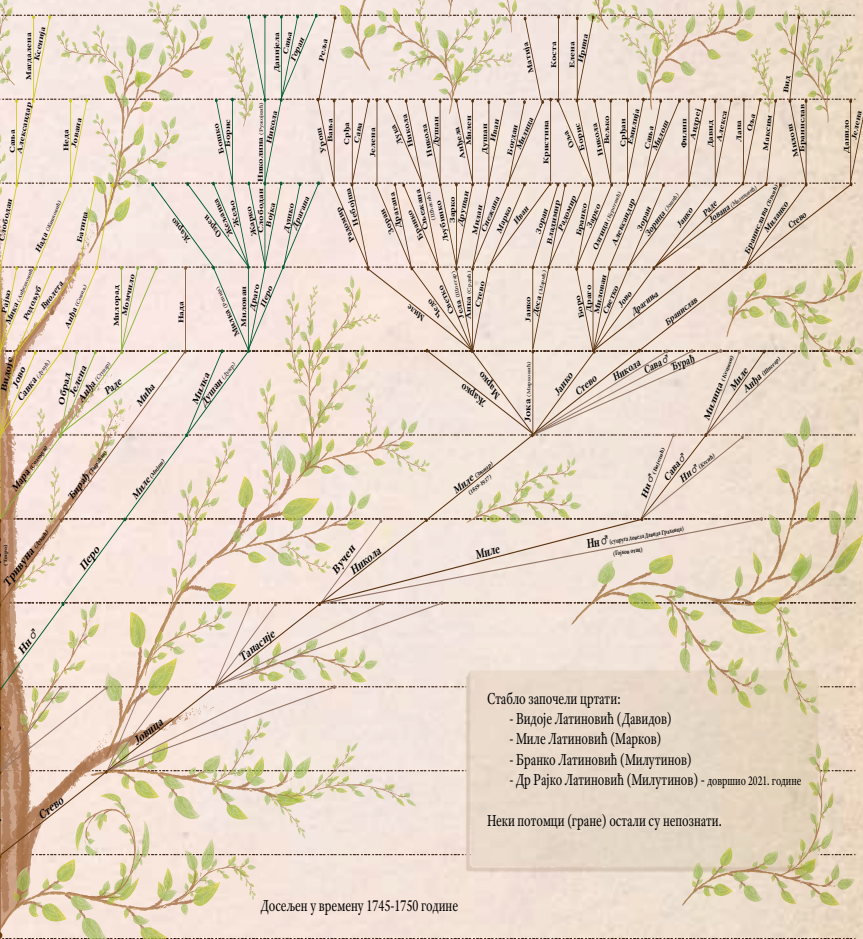
Било их је богатих и сиромашних, обичних и храбрих војсковођа за слободу. Било је дипломата, министара, привредника и учених људи из разних области. Било је највише сиромашних сељака који су орали и копали господарима свих режима који су се "товили са њихових леђа". И данас се може много тога набројати. Има привредника, стручњака разних професија, умјетника, књижевника, новинара, пјевача, спортиста и још много тога. И ово племе је као и многа друга, вjерујемо, изњедрило и по којег пробисвјета и неваљалца.

Листамо пожутјеле листове и запажамо да су се Латиновићи селили, углавном, од југоистока према запа-

ЛАТИНИ

ОВИЋИ

ду и сјеверу. Одмах нам се намеће питање - зашто је то тако или ко је за то заслужан или крив? Врти нам се коло уназад и дође до цара Душана у средину четрнаестог вијека кад је он владао дијелом Далмације.

Да ли се који Латиновић нашао на тим просторима, није нам познато. Међутим, много шта нас упућује да би и то могла бити нека реална прича јер се на неким мјестима спомиње Имотски, као град расадник Латиновића. Селили су се и даље. Један од праваца је, преко Грахова и Унца, водио и до нашег Колунића. Овај је, опет, био расадник Латиновића по свим селима петровачког среза, а касније општине. То потврђује и Петар Рађеновић, који у свом тексту "Насеља и порекло становништва" (1925) за Латиновиће у Колунићу каже: "Латиновићи - двадесет три куће. Славе Јовањдан. Старином су из Далмације, од Имотског. Отуда се крену прије 180 година. Пану најпре на Грахово. Премакну се мало после у Унац, а из Унца набрзо у Колунић. Из Колунића су једни преселили у Капљух и на друге стране".

Постоји и оваква прича: "Латиновићи из Смољане су потврдили да су се населили из Колунића преко Капљува. Они износе да је један Латиновић, приликом продаје, лако израчунавао тешке и замршене рачуне. Зато је назван „мудри Латин“, па се по томе прозове његов род Латиновићи. Тај рачунџија био је Милан (Миланца) из Лаћића Долине, а ми знамо да је презиме Латиновић, много, много старије".

У рукама нам се нађе и лијепа књига под насловом "Свети Василије острошки", и за око нам запе текст испод наслова "Опис Скадарског Санцака, одломци 1614"

из пера Маријана Болице. Овај аутор, између осталог, наводи: "... Наставићу са описивањем побуњеника противу Турака, који живе по природно утврђеним мјестима у брдима. Ови гребени почињу на граници са дукатом Херцеговине и протежу се до Скадра и Хусева Луга: Састоји се од укупно 11 села. Пет од њих вјере је сервијанске (српске) а шест римске (**Cinque d essi fa alla serviana et sei altri alla romana**). Сервијани или Грци су: 50 кућа Роваца, под командом Иваниша Радоњина, 120 људи под оружјем; 360 кућа Бјелопавлића под командом Ненеца Латиновића и Братића Томашевића, 800 људи под оружјем ... ". Да ли се неки Латиновић од ових упутио до Имотског, а послѣје и даље можемо само нагађати.

Ако кренемо на сјевер и упутимо се равницом Срема, Бачке и Баната наћи ћемо Латиновића. Записи спомињу Латиновиће још од 1714. у Баји, Боршоту, Качмару и Суботици. Сазнајемо да би централна личност Латиновића тога времена и на том простору био Петар Латиновић, племић Боршодски. Био је краљев савјетник и изузетно богат човјек. Такође се спомиње да је у овом дијелу било око 28 племића лозе Латиновића. Грб тих Латиновића стоји на зиду у једној институцији у Сомбору.

Грб племићке породице Латиновић

Међутим, нисмо нашли извор који би могао потврдити евентуалну везу ових са Латиновићима у Колунићу и околини где су се после Колунића раширили.

Неки аутори као што су Анте Секулић у тексту под насловом "Народни живот и обичаји бачких Буњеваца" и Јован Ердељановић у "О пореклу Буњеваца", пишу да су Латиновићи старе породице дошле на те просторе из околине Гламоча.

На порталу „презимена у Црној Гори стоји – „Латиновићи, Бјелопавлићи од којих су у Никшићу“.

Даље се намеће питање ко су Бјелопавлићи? На једној другој страници – <https://mondo.me> – може се проčitати и ово: „За почетак одабрали смо племе Бјелопавлића којем територијално припада простор од извора Зете до Скупа. „Главни град“ Бјелопавлића је Даниловград а свакако најпознатији објект у овом дијелу Црне Горе манастир под Острогом.

Родоначелник овог племена је „официјелно“ Бијели Павле, по народном вјеровању и подацима којим барата већина ситручњака за родослове, унук краља Милутина, дакле директни потомак Немањића. У складу са овом информацијом, у корјену већине племенских родослова Бјелопавлића налази се Стефан Дечански, син краља Милутина. Он је имао сина Симеона, овај Дуку а Дука Леку.

Први пут ово племе се помиње у историјским записима 1411. године. Има неколико теорија и предања о поријеклу родоначелника овог племена Бијелог Павла. Према подацима који се могу наћи у Дукљанској хроници Бела Павлимир је био унук српског краља Радослава, рођен средином 9. вијека, од мајке Римљанке.

Друга верзија је она коју смо већ поменули, по којој је Бијели Павле потомак Немањића (дилема је само да ли је унук краља Милутина или сестрић цара Душана)“.

А на [https. /hr2. wiki/wiki/Bjelopavlici](https://hr2.wiki/wiki/Bjelopavlici), може се прочитати: „Османлије су 1613. године покренуле кампању против побуњеничких племена Црне Горе. Постигли су договор са побуњеницима за 1000 дукаћа и 12 робова. Венецијанац Мариано Болиzza (под. Свибањ 1614) забиљежио је да је ретија била под зајовједништвом османске војске у Подгорици. Било је 800 наоружаних људи из Бјелопавлића (Талија: Bielloravlichi), којима су зајовиједали Ненез Лапиновић и Браћић Томашевић“.

И на крају моје наивно и неuko питање; имамо ли ми Латиновићи неке генетске везе са Бјелопавлићима а преко њих са Немањићима ???

МАЛО О МИРКОВИЋИМА

Писати о Колунићу а не споменути Мирковиће, просто је немогуће. Разлога има више:

- Прва књига из нашег села написана је руком самоуког Симеуна Мирковића још 1859. године.

Насловна страна Сименуове књиге из 1859. године

- Приче о Колунићу дао нам је први учитељ Петар Мирковић 1900. године, а први буквар 1907. године.

Петар Мирковић
(11. 07. 1855. – 15. 04. 1935)

- Школе је цртао и путеве трасирао, између осталих школу у Колунићу и пут Бос. Петровац – Дрвар, који пролази кроз његове Мирковиће, инжењер Симо Мирковић после 1910. године, кад је постављен за високог чиновника Земаљске владе у Сарајеву.

Инжењер Симо Мирковић

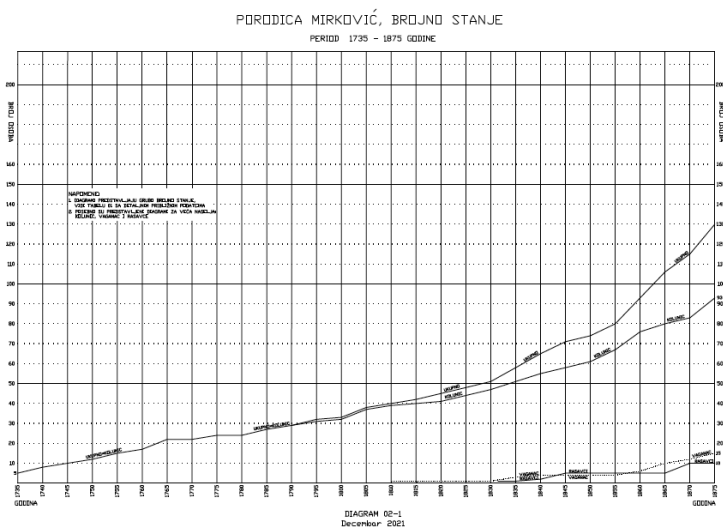
- Наравно да вриједи споменути и љекара Перу Мирковића који се о здрављу људи Петровца бринуо од 1924. године па све до Другог свјетског рата.

Има још, пажње вриједних, Мирковића, али ћу пажњу читаоса задржати на броју чланова „великог стабла“ овог презимена. Неумољива је стастика која нас упознаје са чињеницом да од те многољудне породице, чију је прошлост свеобухватно истражио Чедо (Боро) Мирковић. Написао је Чедо „Родослов породице Мирковић“ у којем се види како се породица множила, а потом и нестајала. Сад у Колунићу живи нешто више од десетак сталних становника, што је некад био број, само једног, просјечног домаћинства.

Чедо поставља дијаграм (испод овог текста) на којем се види да је 1980. године било 612 потомака родона-

челника Мирка. Набројани су сви Мирковићи до 2021. године, са назнаком да је женска лоза праћена само до удаје. То значи да, генетски посматрано, „крви“ Мирковића има још значајно више.

Изгледа да су се у Село вратили они који су то раније планирали и тај процес је стао. Рађања нових потомака тренутно нема те се може закључити да ће за извјесно вријеме слика бити сасвим другачија.

ПОРОДИЦА МИРКОВИЋ, БРОЈНО СТАЊЕ

PERIOD 1875 - 2021 GODINE

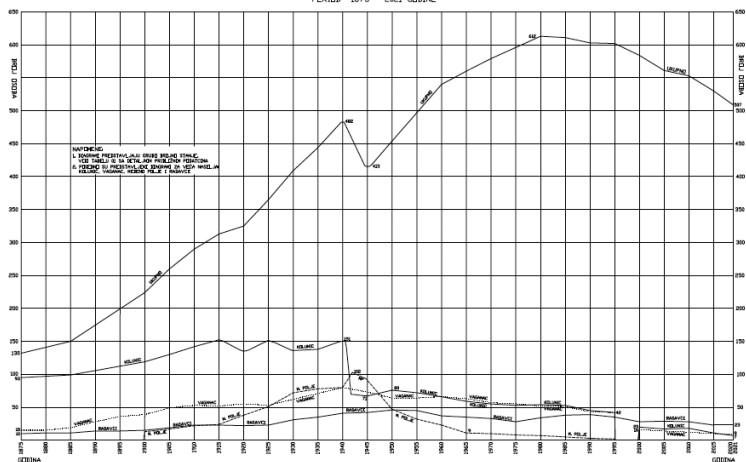

DIAGRAM 02-2
December 2021

МАЛО ИСТОРИЈЕ

Колунић за вријеме устанка Срба у Босни и Херцеговини 1875-1878. године. (Преузето из Монографије „Колунић – село, школа, људи, 2016, рад Аранђела Смиљанића)

О земљо створена за светле мегдане
Увек си на тезги срамних трговаца;
Сви продају твоје краљеве и бане,
Крв твојих синова и завет отаца.

Јован Дучић

Из џјесме „Босна“

Устанак је избио у лето 1875. у Херцеговини, тачније у околини Невесиња, те се због тога у историји обично означава као „Невесињска пушка“. Убрзо се проширио и на друге области у Босни и Херцеговини, а за нашу тему посебно је значајно устаничко жариште у југозападном дијелу Босанске Крајине. У овом прегледу нема потребе да се говори подробно о догађајима, личностима, биткама, дипломатским напорима устаника или закулисним дипломатским играма великих сила¹. Умјесто тога биће наведени само они догађаји

¹ О томе постоји обимна литература, а као најважније дјело издаваја се оно Милорада Екмечића, *Устанак у Босни 1875-1878*, Сарајево 1973.

који се биљеже у самом Колунићу, његовој најближој околини, као и о особама из Колунића које су учествовале у овом устанку.

Средином септембра 1875. биљеже се успјешне акције устаника у Дреновцу, Унцу, Босанском Србу, Крчком Брду, Великом и Малом Цвјетнићу, Очијеву и Мартинброду². Имајући у виду близину ових села, посебно посљедњих, постоји могућност да је већ тада било међу устаницима оних који су водили поријекло из Колунића. Ако не тада онда је касније сигурно било Колунићана у чети Голуба Бабића. Зна се да је међу њима био Симо Мирковић и један Ракић непознатог имена, који је прије устанка био ђак³. Вјероватно је у питању био свештеник Јосиф Ракић који је рођен у Колунићу 1849. Завршио је богословију Васе Пелагића у Бањој Луци. Након тога се придружио устаницима у Црним Потоцима⁴.

² Устаници су прво 16. септембра напали Дреновце, да би сутрадан код Тишковца одбили турски напад, при чему је погинуо један бег, а два су била рањена. Два дана касније (19. септембар) устаници су напали Унац гдје су убили два Турчина. У наредна три дана устаници, предвођени Голубом Бабићем извршили су више напада у поменутиим селима. У тим борбама био је спаљен манастир Св. Николе и турско мјесто Цвјетнић. A. Ivić, *Fragmenti iz istorije bosanskog ustanka*, 34, 68-69, нап. 15.

³ Petrovac u NOV 2, 244, нап. 2 (Mile Trnjaković); Помињање Симе Мирковића морамо узети са извјесном резервом, и то из два разлога. Зна се за Симу Мирковића који је рођен 1865, тако да он сигурно није могао бити укључен у устаничке јединице. Други разлог јесте тај што Миле Трњаковић ове податке наводи готово 100 година касније у односу на догађаје које описује, а при томе не наводи коришћени извор. Наравно увијек постоји могућност да је међу устаницима заиста била особа по имену Симо Мирковић, али која са нама познатим Симом Мирковићем нема ништа изузев истог имена и презимена.

⁴ Послије аустро-угарске окупације Босне и Херцеговине, Јосиф Ракић није одговарао окупационим властима које су га убрзо протјерале

Послије борби у другој половини септембра 1875. услиједило је извјесно затишје бар када је ријеч о ратним збивањима у близини Колунића. Свакако да су на то утицали неповољни временски услови за герилско ратовање попут јесењих киша и сњежних падавина зими. Првих дана прољећа 1876. Турци су из Петровца покренули офанзиву, те су устаници почетком априла били принуђени да се повуку од Петровца ка Унцу (Дрвару), што је изазвало масовно бјежање Срба у Аустро-Угарску. Нажалост, нису сви успјели прећи границу. Умјесто тога побјегли су у Осјеченицу, гдје су били препуштени на милост и немилост разјарених Турака, који су отимали стоку, па чак и убијали голоруки народ (биљежи се број од 150 убијених цивила)⁵. Том приликом су и становници Колунића напустили своје село. Међутим, бјежање у Осјеченицу није било никаква гаранција безбједности. О томе најбоље свједочи натпис са надгробног споменика Цвије Латиновића који гласи: *Овђе почина раб божији Цвијо Латиновић*

из Петровца, гдје је намјеравао да се бави учитељским послом. Радио је на пољу народног просвјетења и дизања националне свијести. Рукоположен је за свештеника 1897, да би након тога био доњојеловачки парох, затим парох у Ракељићу код Приједора, а од 1903. добио је парохију у Палачковцима код Прњавора. У том мјесту саградио је школу, а био је и члан Просвјете. Претходно је у Доњем Јеловцу саградио цркву. За свој рад на националном, културном и просвјетном пољу одликован је црвеним појасом и орденом Св. Саве IV степена. *Гласник Друштва Просвјете* 5, год. XI (мај 1935) 35-36.

⁵ Турци су убијали народ не само у збјеговима по Осјеченици, већ и оне који су остали у својим кућама по селима. Народ у збјегу није страдао само од Турака, већ и од невремена. Зна се да је те прве ноћи у бјекству, ноћи између 3. и 4. априла било изузетно хладно, јер су се смјењивали интервали кише и снијега. Турци су тих дана само у Осјеченици дошли до великог плијена: 10000 оваца, коза и говеда, али и друге разне робе. Владимир Красић, *Устаник у Босни 1875-1878*, Нови Сад 1884, 137, 141-143.

рођен 1805. год., а погинуо од руке Мехмеда Бербера на Велики петак 1876. год. Овај споменик подиже му син Симо⁶.

Надгробни споменик Цвије Латиновића

Страдање Колунићана првих дана априла 1876. уједно је било и највеће током овог устанка, и у људском и у материјалном погледу. Поред убистава и пљачки, Турци су тада запалили већи број кућа и помоћних објеката, храм Преображења Господњег и школу⁷. На срећу, ускоро је дошло до извјесног смиривања ситуације, те се народ почео враћати кући на згаришта. У томе су предњачили неки виђенији људи петровачког краја, попут: проте Василија Новаковића, Јовице

⁶ Споменик се налази у колуничком гробљу.

⁷ Д. Новаковић, *Новаковићи*, 51, 125, 133, 218.

Руњића, Јове Миљевића, Ђурђа Жижића. Чак је постојала могућност неког договора између њих и турских власти у Петровцу. Међутим, то није одговарало устаницима који су их натјерали да одустану од повратка, те на тај начин није остварено планирано измирење с Турцима⁸.

У лето 1876. ратна срећа је почела да се окреће на страну устаника, који су крајем јула извршили напад на Петровац. Покушај заузимања града није успио, али су том приликом Турцима нанесени тешки губици, укључујући и оне код млина у Колунићу, гдје су убили једног турског војника, док су другог заробили. У тим борбама око Петровца као устаничке вође истакли су се пуковник Милета Деспотовић, поп Ђоко Карановић Каран и Вид Милановић⁹. Пуковник Деспотовић је приликом напада на Петровац рекао попу Вајану и Павлу Бабићу да ће са њим ићи у Колунић, одакле ће по потреби слати помоћ коме она буде потребна¹⁰.

Под утиском побједа на војном пољу и општег полета устанка, устаници су прогласили уједињење са

8 Поменути виђенији људи у тим прелиминарним преговорима с Турцима обећавали су да ће вратити народ, те су и почели да раде на томе. Чувши за то, устаници су послали своје људе који су ухватили проту Новаковића, а затим и остале. Довели су их у Трубар, а за казну су им чак одузели и нека говеда. В. Красић, *Устџанак у Босни*, 141-142.

9 У чети Вида Милановића помиње се Остоја Дукић као коњаник. В. Красић, *Устџанак у Босни*, 162; Имајући у виду његово презиме постоји могућност да је био из Колунића.

10 Прије напада на Петровац, у једној од битака, они су нанијели тежак пораз Турцима. О томе свједочи податак да су заробили 12 турских војника. У исто вријеме када је издавао наређење попу Вајану и Павлу Бабићу, пуковник Деспотовић је тражио од Миће Тркуље да са својом четом иде у Шековац. В. Красић, *Устџанак у Босни*, 160; В. Красић, *Војвода босанских Срба пој-Ђоко Каран Карановић*, 21.

Србијом. Очигледно да је то био њихов главни циљ. Ако то не буде могуће, као нека врста плана Б, они су пристајали и на аутономију Босне и Херцеговине, у чијој ће влади подједнако бити заступљени представници свих конфесија. Да би остварили своје планове, они су морали наставити са офанзивним подухватима на терену. Тако су крајем септембра 1876. напали Кључ и околна муслиманска села, при чему је погинуо барјактар Лука Павић из Ведрога Поља¹¹. Ако за њега и нисмо сигурни да ли је из Колунића или не, онда са сигурношћу можемо рећи да су из Колунића били Тодор Новаковић и Јаков Латиновић, који су такође учествовали у борбама око Петровца и Кључа у љето и јесен 1876. године¹².

Као и годину дана раније у исто вријеме, у зиму 1876/77. године дошло је до примирја, које је пратило формирање својеврсне демаркационе линије. За нас је значајан сектор према Петровцу гдје је граница између Турака и устаника била у рејону планина Осјеченице и Црвљивице¹³. У то вријеме Колунић се налазио унутар оне области коју су контролисали Турци. Нажалост, немамо података колико је у то вријеме становника боравило у Колунићу. Оно што је сигурно јесте да је и даље један дио Колунићана живио у избјеглиштву, у Аустро-Угарској. Међу њима зна се за Симу

11 Према В. Красићу он је био из Колунића. В. Красић, *Устанаку у Босни*, 174; Имајући у виду да ова породица није живјела у Колунићу, већ у Ведрогу Пољу, ближи истини је Д. Ковачевић који истиче да је Лука Павић био из Ведрога Поља. Д. Ковачевић, *Петровци*, 74.

12 Д. Ковачевић, *Петровци*, 74; Д. Новаковић, *Новаковићи*, 152, 191.

13 Према Бјелају граница је била Бјелајска планина и Стјењани. Владимир Красић, *Устанаку у Босни*, 176.

Мирковића који је рођен у Колунићу 29. јануара 1865. године. Он је четири разреда основне школе завршио у избјегличкој школи Мис Ирби у Плавну. Касније је остварио значајну каријеру као грађевински инжињер, али и на културном пољу, прво као члан а затим и као предсједник друштва „Просвјета“¹⁴.

У прољеће 1877. примирје је било окончано, пошто су устаници прешли у нове акције. Тада је један устанички одред под командом Вида Милановића прешао из Грмеча преко Суваје и Меденог Поља у Осјеченицу, гдје је дошло до велике борбе против Турака. У почетку устаници су имали успјеха, јер су натјерали Турке у бјекство ка Петровцу. Међутим, и сами су се убрзо морали повући из Осјеченице према Црвљивици јер су остали без муниције. Тада је одред Вида Милановића био веома угрожен, али га је спасио Перо Крецо са својим одредом¹⁵.

У лето исте године (1877) устаници су доживјели тежак пораз у борби за Црне Потоке. То је практично представљало и крах устанка у југозападном дијелу Босне и Херцеговине, будући да су Црни потоци од

14 Симо Мирковић је као стипендиста мис Ирби почео гимназију у Раковици код Карловца, а завршио у Грацу. У истом граду је завршио и Високу техничку школу. Затим је ступио у чиновничку службу Земаљске владе, налазећи се на разним положајима. У вријеме Краљевине СХС изабран је за директора Грађевинске секције у Сарајеву, гдје је остао до 1925. У друштву „Просвјета“ био је од њеног оснивања, да би 1912. постао њен предсједник. На почетку Првог свјетског рата осуђен је на десет година тешке тамнице због веза са „Народном одбраном“. Када је обновљен рад „Просвјете“ 1919, поново је изабран за предсједника, те је на том положају био до 1924. Умро је у Сарајеву 26. фебруара 1925. Б. Бранковић, *Школство*, 435-436, нап. 40.

15 В. Красић, *Устаник у Босни*, 181.

почетка устанка били нека врста главног устаничког центра Босанске Крајине. Након тога, већина устаника избјегла је у Аустро-Угарску. Ипак, то није значило да одустају од даље борбе пошто су из Лике упадали у турску територију. Међу тим акцијама, биљежи се и она у којој су устаници, њих десетак, дошли у млине Колунићке (турске) и у њима су убили четири Турчина¹⁶. Дио становника Колунића који су остали у селу од 1876. до 1878. године били су штићени од герилске групе устаника: Михајла (Гење) Ракића, Милана (Бегана) Ракића, Петра (Перијана) Ракића, Николе (Нича) Трњаковића, Петра Трњаковића и других. Они су спречавали турске упаде, организоване због плачке или узимања пореза. Повремено су са Турцима стварали примирја, те су и на тај начин штитили народ и имовину у Колунићу¹⁷.

Од Владимира Красића (Устанак у Босни 1875 – 1878, Н. Сад. 1884. године)

Да Колунић нису мимоишла устаничка збивања сазнајемо из текста Владимира Красића – УСТАНАК У БОСНИ 1875-1878, којег је написао још давне 1884. године: *„Преузевши команду над босанским четима 23. јула 1876. „Деспошковић је поштом на неколико дана издао наредбу да чете иду на Пешировац. Сваки вођа узме своје друштво те се крену преко Пећи ресановаца у Унац, где се мало од море. Деспошковић заповеди поју Карану и Марку Качавенди, да одмах иду из Унца у Басташки Дач и да сутира освану ниже Пешировца у Расиовачи, те да негаду Турцима излазити из Пешировца, и да тако*

¹⁶ В. Красић, *Устанак у Босни*, 194.

¹⁷ Petrovac и NOV 2, 244, нап 2. (Mile Trnjaković).

држе ту позицију до друге заповеди. Осталим вођама пак одмах заповеди, да се са својим друштвом крећу преко Црвљивице Петровицу, што они и учине и срећну се на путу с 5 устаника, који дођући од Петровца тоњаху једној Турчина по имену Мују Гредела, из Петровца. Ови су четници пре тога на неколико дана били сами отишли пут Петровца и код Млина Колунићких нашли два Турчина те једног убију, а овог другог пошерају у устанички сџан. Деспотовић нареди да и тај Турчин иде с главном четом Петровицу. Пред саму ноћ дођу у Грубишину Долину пред Црвљивицу. Војници наложе ватре и вечерају. Онда Деспотовић позове Милановића, поја Вајана, Мићу Тркуљу, Павла Бабића, те рекне овоме првоме, да се са својом четом ту исту ноћ од Здене Дола привуче у поље петровачко и да осване онде прикривен док благо турско у поље изађе и онда нека околи благо и дошера у Шековац, па да се опет враћи у Здени До и т.д. се задржи и да не да Турцима на торњу сџану, а Каран неће даћи на доњу сџану. Мићу Тркуљу одреди, да као резерва иде са својом четом у Шековац. А поју Вајану и Павлу Бабићу рече, да ће они ићи с њиме у Колунић, па коме буде невоља, да ће слаћи помоћ. Тада написа Деспотовић једно писмо, у коме ојомиње Турке Петровчане да се предају, и предавши га ономе, што је био заробљен, рече му, да га однесе петровачким Турцима онај дан, кад устаници отседну Петровац“.

Српски добровољци¹⁸

Према попису из 1879. године, окупациона власт је у Петровцу затекла следећу структуру становништва:¹⁹ у 50 села и у граду било је 17. 609 становника, од којих 2. 976 муслимана, 61 Хрват и 14. 572 Србина.²⁰ У 1885. години број становника повећао се на 23. 776: муслимана 4. 997, Хрвата 503, Срба 18. 274 и других 2. Према овом попису било је: властелина (ага и бегова) 153, слободних сељака 1. 395 и кметова 5. 451. По занимањима било је: свештеника 46, државних чиновника 15 и пет учитеља. Посједника кућа било је пет, творничара, трговаца и занатлија 83, помоћних радника, надничара и слуга 387, а аустроугарских држављана 2. 676.²¹ Десет година касније број становника²² био је 14. 669. Према овом попису било је 357 земљопосједника, 2. 667 кметова, 10. 094 слободна сељака и уједно кмета, док је број осталих пољопривредника био 759. Укупан број пољопривредника, према овом попису, износио је 14. 156.²³ Према попису из 1910. године било је 19. 050 становника:²⁴ земљопосједника са кметовима 570, без кметова 298, слободних сељака 4. 069, кметова 10. 037, кметова и уједно слободних сељака 2. 847, запосле-

18 Бошко М. Бранковић, Милан Мићић, Петровчани српски добровољци и њихово насељавање у Војводину 1914-1941, Нови Сад, 2022.

19 Са Кулен Вакуфом и Унцем.

20 *Štastika miesta i pućanstva Bosne i Hercegovine*, Sarajevo, 1880.

21 *Штатистика мјеста и житиљства Босне и Херцеговине по попису народа од 1. маја 1885*, Сарајево, 1886.

22 Без испостава Кулен Вакуф и Дрвар.

23 *Glavni rezultati popisa žiteljstva u Bosni i Hercegovini od 22. aprila 1895. godine*, Sarajevo, 1896.

24 Без испостава Дрвар и Кулен Вакуф.

них у пољопривреди 198, што је износило укупан број од 18. 019 становника који су се бавили пољопривредом.²⁵ Број становника у вароши од 1879. до 1910. године кретао се: 1879. – 2. 280, 1885. – 2. 518, 1895. – 3. 080, 1910. – 2. 906. Према свим пописима православни Срби чинили су апсолутну већину становништва.²⁶

Муслимански земљопосједници су након аустроугарске окупације вршили честа протјеривања и обеземљавање кметова, посебно у Босанској Крајини. Разлози за овакве потезе били су различити: неријешени аграрни односи, нередовно враћање дугова, жеља земљопосједника да дођу до новца продајом земље итд. Петровац није био изузет од оваквог понашања земљопосједника, а један примјер имамо и у случају Мехмед-бега Куленовића, који је доспио и у оновремену штампу: *Он је најпорије „гићао“ Перкана Обрадовића из села Буковаче, затим два Ситијара из истој села збој дугобе, пошом Јову Чичу и многе друге. Хаџи Омербећ Куленовић гићао је са кметовској права Јандрџу Драгићевића у селу Вођеници. Случај Личана из Брувна који су се населили у Вођеници, ишћ по уговору од 25. марта 1879. сачињеном са сѣахијом Мехмедбећом Куленовићем, „достигао је врхунац обеземљавања кмета“²⁷. Терор над Србима у Петровцу нису вршили само муслимански земљопосједници већ и аустроугарске окупационе власти. Најбољи примјер*

25 *Rezultati popisa žiteljstva u Bosni i Hercegovini od 10. oktobra 1910*, Sarajevo, 1912.

26 Бошко М. Бранковић, *Петровац од 1700 - 1918. године*, 118–119.

27 Đorđe Mikić, *O privrednim i socijalnim prilikama u Bosanskoj Krajini u prvim godinama austrougarske okupacije (1878–95)*, Istorijski zbornik, br. 3, Banja Luka, 1982, 101.

оваквој понашања је Жакула Мане, први окружни управник округа Бихаћ, који је 1880. године вршио незамислив терор над Србима у петровачком кошару.

28

Када је ријеч о привредном развоју Босанској Петровца након аустроугарске окупације, шелеграфски уред са поштом први пут се спомиње 1889. године²⁹ и он је 1900. године обављао само: Дјелимичну службу у дану.³⁰ Финансијски орјани 1900. године били су на самом дну финансијске скале окупационих власти. Одјељење царинске и финансијске стјраже у Босанском Петровцу било је подређено повјеренику царинске и финансијске стјраже у Бихаћу, док је он одговарао финансијском надзорнику у Бањалуци.³¹

Друмски промет поправио се доласком окупационе власти. Новоименовани војни командант и земаљски поглавар војвода од Виртемберга покренуо је крајем фебруара 1879. године питање успостављања широке мреже цестовних и жељезничких комуникација. Имећу осталих ту се налазила и цеста Хан – Чађавица – Кључ – Петровац – Бихаћ – Заваље, коју је требало обновити јер је била од животног значаја за окупационе власти.³² Крајем XX вијека започета је изградња пута Босански Петровац – Крупа. Приликом

28 Дневник Пере Креце из Варцар-Вакуфа (Мркоњић-Град), живошопис, својеручно Перо Крецо, војвода, Архив Босне и Херцеговине, Сарајево, без пагинација; Перо Крецо, војвода, Живошопис. Биљешке из Српској устанка у Крајини 1875–1878. године, 114–116.

29 *Bošnjak kalendar za prostu godinu* 1889, Sarajevo, 1889, 114.

30 *Bošnjak kalendar za prostu godinu* 1900, Sarajevo, 1900, 136.

31 Исто, 94.

32 Dževad Juzbašić, *Izgradnja željeznica u Bosni i Hercegovini u svjetlu austrougarske politike od okupacije do kraja Kallayeve ere*, Sarajevo, 1974, 52.

изградње овог пута народ је морао кулучити на њему по шест општинских и три државна дана, приликом чега потврде за овај рад нису биле уредно издаване. Уколико неко није имао уредну потврду о извршеном кулуку, плаћао је глобу. Изградња пута се одужила и, према извјештајима листа *Српска ријеч*, није била завршена до 4. маја 1905. године.³³ У последњој деценији XIX вијека цестом из Босанског Петровца преко Врточа у Кулен Вакуф стизало се за шест сати.³⁴ Пруга Срнетица – Приједор изграђена је у периоду од 1913. до 1915. године, и временом се као и пруга Оштрељ – Дрвар – Книн почела користити за теретни и јавни саобраћај. Како би се обезбиједио превоз дрвета са ширег простора до пилане у Дрвару и извоз на страно тржиште, изграђено је више ускотрачних пруга на територији котара Босански Петровац: Оштрељ – Дрвар, Оштрељ – Срнетица, Бравско – Мијачица, Мијачица – Дроњкуша – Бјелајске Увале и до тунела испод Јаворњаче. Осим ових, изграђено је и више краћих пруга фуглаја и чекрека којима је вршен превоз трупца и дрва до пруга на дужим релацијама. Пруга Срнетица – Приједор имала је велики значај за повезивање Смољане, Крње Јеле, Капљука, Јањила, Бравског Ваганца и Бравска са Приједором, Бањалуком и другим градовима у унутрашњости. Касније је жељезничка станица изграђена у Бравску.³⁵ Око 1900. године изграђен је макадамски пут Босански Петровац – Кру-

³³ *Српска ријеч*, бр. 94, 3/16. јул 1905.

³⁴ *Босанска вила*, бр. 1, Сарајево, 15. 1. 1904.

³⁵ Бошко М. Бранковић, *Петровац од 1700. до 1918. године*, 128; Ostojica Jeličić-Čoja, *Istoriografski prilog Bosanskog Petrovca i Smoljana od naseljavanja*, Bosanski Petrovac, 1987, 46.

па, а 1907. године пут Врточе – Крњеуша.³⁶ Осим развоја путне мреже у Босанском Петровцу, окупационе власти трудиле су се да изврше и модернизацију града. Прво што су почеле рјешавати на том плану био је довод воде. Први водовод изграђен је 1904. године. Вода је доведена са изворишта у Смољани, а дужина водовода била је 15 км.³⁷

Грунтовница је успостављена 1897. године. Основна важност грунтовних књига у погледу питања беговских земљишних посједа била је у томе што је у њих бег био уписиван као власник земље: *али ја као власника пријечи кметовски одношај, да располаже са земљом, како би он хтио, да је обради онако, како ће му се најбоље исплатити, у оиће да располаже са земљом као једини и нејосредни јосиодар*.³⁸

Крајем XIX и почетком XX вијека у Босанском Петровцу развијала се мануфактурна производња од дрвета, нарочито умјетнички израђеним (изрезбареним) преслицама, водијерима (тобалицама), пртљачама, тасовима за воду и сл. Осим израде ових предмета, Босански Петровац у овом периоду одликовао се и по узгоју великог броја домаћих животиња, које су се, осим подмиривања домаћих потреба, извозиле.³⁹ Босански Петровац био је познат и по узгоју теглећих и

36 Душан С. Ковачевић, *Петровац у подножју Грмеча, Клековаче и Осјеченице*, Нови Сад, 1996, 140.

37 Исто, 224.

38 Husnija Kamberović, *Begovski zemljišni posjedi u Bosni i Hercegovini od 1878. do 1918. godine*, Sarajevo, 2005, 118.

39 Бошко М. Бранковић, *Петровац од 1700 до 1918. године*, 124.

расних тркачких коња. Од 1904. године у Босанском Петровцу почеле су се одржавати трке коња.⁴⁰

Проценат аграрног становништва у Босанском Петровцу 1910. године био је преко 75%.⁴¹ Број земљопосједника од 1895. до 1910. године порастао је за 224,40%.⁴² Према попису из 1910. године, у котару Босански Петровац број кметских селишта био је 3. 608, а према извјештају 1911. године било их је 3. 231. У власништву беговских породица било је 3. 476 селишта,⁴³ а 1912. године било је већих откупа селишта директним договорима између земљопосједника и кметова.⁴⁴

Трговина у Босанском Петровцу је живнула са доласком окупационе власти. Трговачку радњу последије окупације, све до средине деведесетих година XIX вијека држао је Богдан Милановић Крајишник.⁴⁵ Осим њега, радњу је држао и Усин Шефировић, турски војник који је остао у Петровцу последије окупације.⁴⁶ У овом периоду међу јачим петровачким трговцима била су и браћа Ковачевић.⁴⁷ Перо Крецо држао је гвожђару. Трговачке радње имали су и: Михаило Ко-

40 Nikola Jarak, *Poljoprivredna politika Austro-Ugarske u Bosni i Hercegovini i zemljoradničko zadrugarstvo*, Sarajevo, 1956, 104; Бошко М. Бранковић, *Петровац од 1700 до 1918. године*, 125.

41 Ilija Hadžibegović, *Bosanskohercegovački gradovi na razmeđu 19. i 20. stoljeća*, Sarajevo, 2004, 38.

42 Исто, 313.

43 Husnija Kamberović, *Begovski zemljišni posjedi u Bosni i Hercegovini od 1878. do 1918. godine*, 211.

44 Бошко М. Бранковић, *Петровац од 1700. до 1918. године*, 125.

45 Ђорђе Микић, *Бања Лука на Крајини хвала*, 295.

46 Душан С. Ковачевић, *Петровац у подножју Грмеча, Клековаче и Осјеченице*, 139.

47 *Босанско-херцеговачки източник*, бр. 8, Сарајево, 1891, 355.

вачевић, Симо Чавка, Столе Бањац, Ђуро Смиљанић, Шпиро Теофановић и др.⁴⁸ Крајем XIX и почетком XX вијека трговине су већином биле у власништву Срба. Српски трговци робу су највећим дијелом набављали директно из фабрика или од великих трговачких кућа из Беча, Граца и Трста. Највише је било робе која је била потребна сељацима. Трговина је, осим града, било и по селима. Чести су били случајеви да су трговци са великим капиталом без милости *ћулили* сељаке, то су радили на начин да су сељацима на прољеће давали 100 ока жита, да би им у јесен исти сељак вратио 200 ока.⁴⁹ Млађи петровачки трговци били су доста писменији и економски образованији него они старији. Осим српских трговаца, у овом периоду био је и један трговац Јевреј,⁵⁰ а 1880. године трговину је отворио и римокатолик Лујо Стипанчић из Книна.⁵¹ Године 1880. хан на Бравску држао је Кокоруш, а у Врточу Зељо, док је власник биртије у Босанском Петровцу био Гојан Павичић.⁵² Гостионицу у граду 1905. године држао је и Никола Ракић.⁵³

48 Драгољуб Новаковић, *Новаковићи 1813–2013. Наша породица – наш завичај*, Београд, 2014, 156.

49 *Наш живот*, бр. 11 и 12, 30. септембар 1905.

50 Исто.

51 *Дневник Пере Креце из Варцар-Вакуфа (Мркоњић-Град), живоштойис, својеручно Перо Крецо, војвода*, Архив Босне и Херцеговине, Сарајево, без пагинација; Перо Крецо, војвода, *Живоштойис. Биљешке из Српској устанка у Крајини 1875–1878. године*, 112.

52 *Дневник Пере Креце из Варцар-Вакуфа (Мркоњић-Град), живоштойис, својеручно Перо Крецо, војвода*, Архив Босне и Херцеговине, Сарајево, без пагинација; Перо Крецо, војвода, *Живоштойис. Биљешке из Српској устанка у Крајини 1875–1878. године*, 112–113, 117.

53 *Српска ријеч*, бр. 68, 13/26. мај 1905.

„У записнику општинe Банатско Аранђелово са седнице одржане 28. маја 1922. године изнесен је став према подели земље и колонистима и објашњење сукоба између мештана банатског Аранђелова и досељеника из Босне: „Мештани су оморчени на рад Жупанијског аграрног уреда пошто инжењери и теометри када изађу на терен стварају неспоразуме између мештана и колониста, јер исте парцеле у последње време дају двојици па стварају мржњу између мештана и колониста. Сметња је што неки колонисти и добровољци неће да се покоре властима и наређењима, те је бојазан између народа – мештана да се споје са колонистима. Аграрна администрација, састављена од бивших аустроугарских чиновника, била је повезана са заштитницима велепоседника што је сво време колонизационог процеса такође појачавало напетости између досељеника и власти.“

Петровачки досељеници, због своје бројности су утицали и на комплетан амбијент. Трагајући за тим чињеницама, аутори настављају: „Насељени петровачки добровољци у великој мери својом бројношћу обликовали су колонију Милетићево у близини Мариолане (Пландишта), колонију **Подлокањ** у близини Банатског Аранђелова, мале колоније на ободима Павлишта и Влајковца насеља у близини Врица, утицали на развишак колоније Сирић у близини Темерина. Најзначајнији удео у формирању једног колонистичког насеља имали су петровачки колонисти

у оснивању колоније Подлокањ на истоименом мајуру 6 км удаљеном од Банашкој Аранђелова. “

Петровчани су били у великом броју заступљени као колонисти у Подлокњу. О томе свједоче и следећи подаци које наводе аутори: *Од 100 породица насељених у колонији Подлокањ 42 породице биле су из околине Босанској Петровца (Дринић 11, Вођеница 6, по 5 Бара и Медено Поље, Буковача 4, Ведро Поље 3, Брестовац и Врановина по 2, Ревеник, Јањила, Колунић, Рашиновац и Скакавац по 1), 18 из околине Дрвара, 7 из Херцеговине (6 из околине Билећа) 7 из Црне Горе (5 из околине Никшића), 4 из околине Оџулина. “*

СРПСКА СУДБИНА

*„Људско срце има незгодну навику
да судбином назива само оно што га
сашире.“*

Albert Camus

Не знам одакле да се почне прича о тешком животу српског народа у нашем крају. Тлачење, понижавање и угуњтавање сеже далеко у прошлост. Није ми намјера писати историју Срба, јер о томе има доста исписаних страница, али ми се чини битним да се спомену кобни догађаји у неколико „таласа“ који су се десили од краја деветнаестог вијека па донедавно.

Ако се прескочи далека прошлост и осврне на догађаје од краја деветнаестог вијека, страхоте су се догађале у нека четири „таласа“: Буна у Крајини (1875-1878), Велики рат (1914-1918), Други свјетски рат (1941-1945) и посљедњи рат (1992-1995). Ови догађаји су доносили зло и смањивали бројно стање српског становништва. Наше село није мимоиђено.

Годину 1999. су такође запамтили Срби. Окомило се небо изнад њих и тако 78 дана. НАТО зликовци предвођени Америком су рушили, палили и убијали. Убијали су невине и нејаке који ником зла нису учинили.

Од Колунића су отргнули малу Милицу - нашу светицу. Није доживјела да одрасте и посјети завичај својих родитеља, да се поигра на ливади очевог дјетињства. У својој кући 17. 04. 1999. године Нато зликовци су убили Милицу Ракић у невином дјечијем весељу. Имала је само три године. Задесила је судбина као и Марију, јунакињу Бранка Ђопића у поеми „На петровачкој цести“, педесет и неку годину прије. Марија у колони, Милица у својој кући. И колико још безгрешних дјевојчица у колони или изван колоне, свеједно је. Дали су Срби предодређени за живот у колони и смрт без повода. Можда и јесу јер нам то свједочи тешка српска историја и колоне, почевши од колоне Срба за Чарнојевићем на сјевер, за Краљем Петром преко Албаније на југ, четрдесет и неке на петровачком пољу, и опет на петровачкој цести 7. августа 1995. године, и ко зна колико тако пута.

*Остало је уклесан родитељски вајај,
родитељско питање и обраћање:*

МОЈОЈ МРВИЦИ
ЗНАШ МРВО МОЈА
КАД ВИДИМ ТВОЈЕ ДРУГАРЕ
ПУСТОШ МИ У ДУШИ ВЛАДА
ОПРОСТИ МИ ЗБОГ ТОГА
РЕЦИ МИ МРВИЦЕ
КАКО ТО БОГУ ПОНЕСТАЈУ
АНЂЕЛИ
ЗНАМ ДА СИ ЗБОГ ТОГА ОТИШЛА
АЛИ КАКО КАД СИ И
АНЂЕО БИЛА И ОВДЕ
РЕЦИ МИ АНЂЕЛЕ МОЈ МАЛИ
ГДЕ ДА ИДЕМ ГДЕ ДА ТЕ
ТРАЖИМ“

Марија је тражила и вапила за осветом која никад није дошла, а неће доћи ни света Милице без Божије воље која је свемоћна, али се дуго чека. Нека се и чека, али само да дође.

Заплакао је велики Бранко Ћопић над Маријом, а ми над Маријом и Милицом. Све је исто, понавља се, само су године друге. И данас у нама одзвања Ћопићева поема:

„На цести Петровачкој избјеглице
и триста дјеце у колони.
Над цестом круже грабљиве птице,
туђински авиони.
По камењу осњеженом
челична киша звони. . .
У снијегу румена Марија,
мамина кћерка једина,
било јој је седам година.

Три дана Грмеч газила
и посрнула стотину пута.
Сукњу је имала – ни кратку ни дугу,
а прслук мален, премален,
а поврх свега кабаница,
бескрајних рукава, широка, жута,
од старог очевог капута.

Понекад мала плакала,
некад се опет смијала
и весела била
кад би је мати тјешила:

„Још само мало, рођена,
па ћемо видјети Петровац,
а то је варош голема,
ту има ватре и хљеба
и кућа – до самога неба“.

Радовала се дјевојчица
и ватри, и граду невиђеном,
а сада лежи, сићушна као птица,
на цести Петровачкој,
на цести окрвављеној.

Очи гледају широм,
ал сјаја у њима нема,
са мртвих усана мале
оптужба тече нијема:

О, страшна птицо, ти си ме убила,
а шта сам крива била!
Седам сам година имала,
ни мрава нисам згазила.
Тако сам мало живјела,
и тако мало видјела,
а свему сам се дивила.
Била сам безбрижни лептир,
а ти ме покоси, птицо,
ти ми угаси зјене,
поломи ручице моје,
од глади отежале,
од зиме укочене.

Оптужбу вапије дијете,
стиснутих модрих пести,
у окрвављеном снијегу,
на Петровачкој цести.

Туђински људи кржави,
кућу су нашу спалили,
дјетињство су ми украли,
и много наших убили.

Туђинске птице, челичне немиле,
над планином су нашој летјеле.

Смрачи се, рођена горо,
и на све наше путе,
пошаљи синове своје,
пошаљи вукове љуте,
освети моје ноге израђене,
и јутра гладна расплакана,
и руке модре и смрзнуте.

Загрми, тата, из великог топа,
помлати туђе гадове,
забубњај, брацо, митраљезом,
мртва те сестра зове.

Освету вапије дијете,
стиснутих смрзнутих пести,
у крви и снијегу,
на Петровачкој цести. . .

Колико пута ће бити опјевана или оплакана Петровачка цеста. Болни крици и вапај проломили су се и 7. августа 1995. године кад су хрватски авиони бомбардовали колону српских избјеглица. Страдало је десет цивила, међу којима четворо дјеце и 21-годишња дјевојка.

*На мјесту злочина у селу Јањила исправљен
је крст да свједочи о злу.*

Ко прочита „Илирска писма“ од Артура Еванса (Arthur John Evans) добиће слику зла које, вјероватно није тако сликовито описано нити у једном историјском тексту. То је још значајније и вјеродостојније што то није писао Србин који не би могао избјећи субјективност. То је писао странац-Британац у

вријеме устанка против Турака у Босни и Херцеговини 1877. године.

Након нешто више од тридесет година стиже друга страхота за вријеме Првог свјетског рата (1914–1918).

Слиједи зло за вријеме Другог свјетског рата (1941–1945),

На крају посљедњи рат на нашим просторима за којег сваки народ има властити назив. Без обзира како се звао, многе гробнице је напунио, а становнике у црно завио.

У свској од ових несрећа број Срба се драстично смањивао.

*„Предодређено је инсектју, као и
звјезди. Људска бића, биљке или
космичка прашина; сви ми плешемо уз
мистериозне поће, написане у даљини
од невидљивој музичара.“*

Albert Einstein

Вратимо се 1877. години и слици петровачког и уначког (данашњи Дрвар) поднебља коју нам је дочарао Артур Еванс. Британац који је по други пут дошао у Босну и Херцеговину, путовао и записивао. Све је то у виду писама слао у лист „Manchester Guardian“ у току 1877. године. Само дио оног што је написао говори много: *„Турци су, према жалосним записима хришћанске Босне од избијања садашње побуне пошпино или деломично салили најмање 2. 600 села и разбацаних*

засеока. Број сџараца, жена и деце хладнокрвно сасечених износи преко 6. 000. Број помирлих од глади и других невоља у унутрашњости покрајине вероватно неће никада бити познати. Међутим, број избеглица на хришћанској територији износи, како сам већ навео, најмање четврти милиона. “

Описао је страдања становништва од Клековаче до Осјеченице, односно од Дринића до Очијева, што је, свакако, дотакло и наш Колунић. У планини је нашао пећине са лешевима, али и са живим паћеницима. Еванс наставља: „

„Становништво Клековаче је прво побегло из села Дринића, близу Пејтровца. Још прошле године Турци су сјалили то село. Неки су избегли на аустријску територију и овој пролећа тридесетак њих се повратило. Око двеста ђедесет Турака ушли су на дан 20. априла и у ово село, које је било мирољубиво, као и Очево. Из сабраних доказа ово се село, пре ових жалосних догађаја, налазило сасвим изван граница побуњеничке територије. Вође турске хорде били су Мураш-беј Куленовић и Мехмед Беризовић. Поред башибозука, биле су присутне и редовне трупе и њих је водио некакав „Колаш“. Овде се одиграла уобичајена сцена. Насилници су прво опљачкали куће, свега пет њих на броју, и потом их заузели. Турци су убили три попова брата: Вучица, Перу и Илију Кеџмана и, даље Толећа и Вучица, њихове рођаке, свега њих пет из исте породице. Опљачкали су стоку: преко 200 коза и оваца, 50 говеда и коња. Младе жене и девојке претрпеле су уобичајену судбину... Турци су главе поубијаних људи одсекли и однели у Пејтровци. “

Он описује и страдања мало даље од петровачког поднебља: „Према извештају мога пријатеља, око 145 села је потпуно или делимично попаљено у оном делу Босне уз далматинску границу и даље од Бањалуке, који је обично познат као јужна Босна. Приликом пролаза кроз ову област уверио сам се у истинитост судбине петнаест наведених села. Поред тога видео сам још два попаљена засеока који нису били наведени. . . У овом делу Босне села обично имају од двадесет до стотину кућа, а њихово становништво се креће између сто педесет и хиљаду душа. Број је углавном ближи нижем броју. Ако претпоставимо да је просечан број становништва у сваком селу само двеста душа, тад би број погореле раје у јужној Босни износио до 29. 000, што је за хиљаду душа мање од броја избеглица дуж овог дела границе. Само у овом делу Босне спаљена је 81 црква.

Страхоте које су бегови изводили над Србима Еванс је описао кроз један примјер најгорег бега **Тахира Куленовића из Вакуфа:** *„Током разговора са главним представницима шртовачког сџахеџа у Кулен-Вакуфу сџекао сам нека зајанујућа сазнања о улози коју шренуџино иџра Османлија у Босни и о његовом шрисном савезу који је исковао са најџорим и најџфанатичнијим елементом у џокрајини. Посетџио сам њџх неколико и са њима разџоварао. Мој водич и шџумач био је у набољџим односима са њима и врло џодесан за приџдобџјање њџховеџ џоверења. Њџхова мишљења била су далеко разумнија и џошџиуно су се разликовала од мишљења беџова, које иначе мрзе и ирезиру. Мехмед Омић, најџџледнији шрџтовац овоџ*

места, био је необично умерен и разуман и изложићу вам његове погледе као добар пример овој уледној дела мухамеданске буржоазије. Он је рекао: „Ми смо упропашћени. Трговина је престала. Јавна безбедност је несигурна. Ако је одговарао за све ово? Први и најважнији кривци јесу беови. Сва наша зла изазвала су њихова дивљаштва и њихова насиља против раје.“ Навео је као примјер Тахир-беџа Куленовића, једног од најгорих и најбеднијих ширана у околини. Овом приликом сам чуо за дела о којима је само раја до сада сведочила, а која су сада потврђена из муслиманског извора. Омић је био одан мухамеданци, али је са одвратношћу гледао на увреде које је овај неваљалац чинио на рајину религију.

Изнећу вам један пример шта је Тахир редовно радио. Рмањ је био његово власништво. Већ сам описао рушевине и скрнављење цркве у Рмњу. Када год је посећивао место, Тахир би у цркву увек ујахао на коњу и профанисао је. После тога би обично сјахао, зграбио би свештеникову одежду и од ње направио неку врсту седла, и тада би је наместио на свештеникова леђа. Затим би узјахао на свештеника и тако би бедника присилио да пуже на рукама и ногама, четвороношке, попут животиње, све док несрећник не би пао изнурен. Стари Мехмед Омић је са ужасом посматрао оваква дела. “

Наравно, као нека врста дипломате, Еванс говори и о политичким питањима, као и о прогнози, односно шта би то за Босну било најбоље: „Овде, у Кулен-Вакуфу и дуж босанске границе добио сам разне доказе који очигито потврђују моје свједочења да би резултат таквог периода европске или аустријске контроле имао моћ политичке равнотеже

у Босни, код бројних снаја различитих секта имао ефекат огромног појачања хришћанског елементу у Босни, који је сада, у поређењу са муслиманским, као два насипрам један. Јавна безбедност би омогућила ситраном катитталу да развије минералне изворе и друја бојатства босанских планина. Сви би економски закони радили не у корист фанатичној, већ најпредузетнијег дела ситановништва. Можда није познато да, преко хрватске границе, у сиромашним и неплотним областима ситаре Војне Крајине, хиљаде вредних сељака само чекају аустријску окупацију да титино емитирају у Босну и почну обрађивати бојату, али засад необрађену земљу.

Већ сам навео пример како је, доласком под аустријски скиитар, муслиманско ситановништво у Удбини постепено и поново прихватило Хришћанство. Преци домаћих босанских муслимана првенствено потичу од туританске хришћанске секте. И оно што је било могуће у прошлости може бити могуће и у будућности. Чак ни бејови, па ни неки из Куленовића породице, још ни данас нису заборавили своје хришћанско порекло. Чак и сада се понављају речи фаталистичкој певања њихових предака од скоро пре једне генерације, кад је феудална и ситародревна Босна марширала потитив „незбожачкој султана Махмута“.

Овај Британац нема дилеме у размишљању шта би то било најбоље за Босну, па наставља у неком облику закључивања или, како он каже лијека за стање: „Пред лицем ових чињеница изгледа некако чудно оно брбљање у поттоколима и све дипломатске љубазности, па, шта више, и конзуларне комисије. Свако умерено

посредовање и у Стамболу и у Сарајеву само подражује доминантну касну у провинцијама на нова дела ужаса. Неиправедно је тражити од избеглица да се врате и наловештавати следеће наде да ће браћа и мужеви поубијаних, ошљачканих и силованих положити своја оружја. Постоји само један лек за стање ствари у Босни: непосредна аустријска окупација покрајине. После тога неопходно је да уследи поштина инкорпорација с Монархијом или, пак, продужити управу покрајине помоћу једне европске комисије.“

Бавио се Еванс описом и других појава. Тако описује грамзивост једног попа у народу који је, већ, избезумљен насиљем османлијских тиранина: „Узелац прича да се, још док је био побуњенички вођа, одмарао једног дана у босанској колибини, која је била подељена на две собе малом преградом. У другом одељењу, и не знајући за њега, била су два свештеника. Изненада, журно је ушла Босанка и обратила им се: „Преосвештени, мој је отац на умору! Хићно му је потребна ваша помоћ! Пожурише, молим вас, јер ће иначе бити касно!“ Свештеник којем се обратила само је одговорио: „Немој да ме узнемираваш!“ Тада је дрући догао: „Доћи ћу ја ако ћеш ми платити дукаћ“, „Преосвештени врло смо сиромашни и ми немамо толико у кући. Имамо само три гроша! Ево их, али пожурише, молим вас!“ рекла је сирота жена. Таг је следио бруталан свештеников одговор: „Имаш ти довољно новца на својој одећи. Ако желиш да идеш само та скини и дај!“ (Босанке украшавају свој фес и труди турским новцем). Сирота жена одсекла је своје примитивне украсе и пружила их свештенику

говорећи: „Сада ћеште, оче, сигурно доћи?“ „Могу ти рећи да ћу доћи тек пошто прво нешто попијем и поједем.“ Међутим, овде је заустављен добро управљеним Узелчевим ударцем, који је, током овог дела дијалога, прескочио отраду између соба. Његова преосвећеност је лежала испружена на пашосу. Жена је узела најраи свој новац, уз нешто не баш добровољној прилога из поповој новчаника. Тада је други пој пожурио што је брже могао да обави дужност, и што радо, бесилашно, баш низашта! Најпосле, његово преосвећенство је добило довољно баштина, а Узелац се постарао да се попу остриже брада. Авај! Обријан пој у Босни не представља ништа више од обична човека. “

Турци су имали мишљење о великој моћи и достојанству Еванса, па су га приликом сусрета веома поштовали. То је он, како каже, користио приликом разговора: „Момциљу је још више послужило узвишено мишљење које је оисенило Турке о мојим моћима и достојанствима. То ми је нарочишто помогло да обавим поштинско успешно испраживање. Имао сам разговоре, боље рећи, одобрене сасџанке са беовима и муслиманским шртовцима, и што поштинско по мојој жељи. Тако сам им са усана чуо њихове пашње, њихове наде, њихова сџрадања и њихове ошште погледе на догађаје. Углавном, друштво је овде сасџављено од ових елемената: од врло малој броја Османлија, које сачињава око 150 присутних редифа са својим официром. Иначе, њих представља мудар. Овде је мудар само иџрачка у рукама беова и домаћих муслиманских Босанаца. Као што је познао мојим читаоцима, сви су они словенске народности и свакако нису Турци. Код домородаца, који у нормалним

приликама чине чистијав народ, сада се могу разликовати три класе. Прво су бегови или велики поседници. То је старо босанско племство сасвим муслиманског изгледа. Скоро сви они припадају великој породици Куленовића, најмоћнијој и најбројнијој племићкој породици у Босни. Даље су мањи и већи штировци и занатлије. Њима је пошчињена избељичка маса муслиманских сељака из предграђа и околине која је избегла у Кулен-Вакуф и ту се склонила од побуњеника. Побуњеници су појалили већи број њихових села, али, према мом сазнању, не чинећи група нарочита зверства. Осим ових, овде се налази и неколико хришћана, који нису побегли јер имају боље послодавце.“

Кад Еванс спомиње хришћане који нису побегли у Кулен-Вакуф, вјероватно се односи на хришћане из околине Петровца који су за властодржца имали неког од бегова из лозе Куленовића који нису били велики злотвори. О томе говори и учитељ Петар Мирковић који, још 1900. године, описујући село Колунић, каже: „Куленовићи су били добри бези.“

*„Око љепоше су увијек или мрак људске
судбине или сјај људске крви.“*

Иво Андрић

Односом Срба и Турака бавио се, у својим дјелима, и нобеловац Иво Андрић. Између осталог, описао је и прелазни период односно двовлашће над српском земљом, односно како Петар Кочић рече – царска и

спахијска. Ево једног малог исјечка из Андрићеве приповијетке „Прича о кмету Симану“, која сликовито приказује тај однос и покушај Србина да се дрзне на одлазећег угњетача: „Те јесени кад је ушла аустријска војска у Босну било је доста ага који су остали без трећине, јер нису смели да изађу на село и траже своје, а кмет се није јављао, него је, користећи се овом забуном и ишчекујући да види какав ће закон „под новим царем“ важити, задржао и свој и агин део.

Ибрагин случај био је нарочит. Његов кмет је ту, под руком, на сат хода од његова дућана, а он је до сад сам долазио по свој део. Чим се мало смирило и средило у Сарајеву, он је питао и озбиљне људе и нове власти, и сви су му рекли да се између кмета и аге ништа не мења „до даљњег“, да је свако господар на своме, и да ага има право да узима и даље свој хак, као и до сада.

Тако се Ибрага решио једног дана да обиђе свој читлук и узме свој део шљива, које су те године родиле као никада, а због рата и промене још нису биле обране.

Први дани септембра. Сунчано јутро. У шљивику на трави лежи Симан, руке затурио под главу, над њим се модре и савијају гране пуне рода. Не мисли ништа, само се смешка, јер се од главе до пете испуњава једно једино осјећање: да је све ово његово. Као кроза сан чује доле шкрипу вратница и гласове. Погледа једним оком само, и одмах види шта је. Његов ага Ибрага, сарач дошао са четири коња и једним момком да обере своју половину шљива. Симан га је пустио да му приђе посве близу, правећи се да га не чује и не види. . . .

. . . И Симан говори.

Под њим топла септембарска земља, над њим се савиле гране од рода модрих шљива, а кроз њих се назире небо са дубоком, светлијом модрином и танка белина памучастих облака. Уста му пуна речи као неког слатког, ватреног пића. И сам се чуди откуд му на ум падају те смеле речи, од којих потоња увек слађа од прве. И милије му је то што може да изговори, него овај род, који он сад сматра својим, и сав шљивик, са свим воћкама из корена. Одмахује Симан руком широко, преко јесенског предела и неба над њим, гуши се од јаких речи, и на све агине на силу благе и наоко разложне примедбе и опомене одговара оштрим и кратким: не! у коме оно е пуца и жеже као пламени бич.

(Кад људи кроз нараштаје, из дана у дан, из године у годину, раде за другог, и увиђају то и осећају, а немају снаге да ма шта у томе промене и не смеју да покажу своја права осећања, нагомила се у понеком од њих горчина стотина хиљада људи и десетина поколења.) . . .

. . . - Не море то, Симане, тако. Паметан си чо`јек; не треба да ти говорим.

- И не треба, вала. Него ја ћу теби казати нешто, да не дуљимо лакрдију. Ево како је: четири стотине година сте ви јахали нас, сада ћемо четири стотине година ми јахати вас, а послвије ћемо се разговарати ко ће кога јахати за оних трећих четири стотине година“.

. . .

Да ли је наш Цвијо Латиновић покушао нешто као кмет Симан, којег је на Велики петак 1876. године убио Мехмед Бербер, можемо само нагађати.

ОСАМДЕСЕТИХ ГОДИНА ПРОШЛОГ ВИЈЕКА

Слободан сам оцијенити да је вријеме око осамдесете године прошлог вијека било најсретније доба живота у Колунићу одкад постоје писане странице о животу неког народа. Било је то вријеме сретног и лијепог живота уопште на нашим просторима, односно на простору Босне и Херцеговина и читаве ондашње Југославије. Ако о овом времену пише човјек који је рођен после рата и не може говорити о ратним страховима, жртвамама, логорима, глади, болестима и много чему другом, као и о непосредном времену после рата које је обиловало разним неправдама, прогонима, лажима, сумњивим суђењима, одузимање имовине успјешним ствараоцима, онда је писац ових редова ослобођен тога и сјећа се свега лијепог из времена осамдесетих.

Мир, слобода, рад, школовање и путовање била је слика тог времена. Без обзира коме се свиђало или не друштвено уређење тог времена, постојале су, како ја то волим назвати – три „свете“ ствари или појаве: слобода живљења, кретања, учествовања. А, на шта мислим код ове констатације описашу кроз разговор са једним странцем, од прије неколико година, који ме је

упитао, боље рећи подсјетио како би требало да смо овдје сретни јер смо се ослободили комунизма.

Хм, комунизма. Ја као приупитах па мало застадох?! Комунизам био па прошао, рекох! Нестао! Али су нестале и три „свете“ ствари, поново нагласих па га упитах да ли је осамдесетих година прошлог вијека посјећивао Југославију? „Да“, рече и додаде како је ишао на љетовање једног јула, баш неких од тих година што спомињемо и како му је било лијепо, угодно, јефтино и безбједно. Нагласи да није ишао директно на обалу већ је једну ноћ преспавао поред пута, негдје близу Плитвичких језера. На моје питање да ли се плашио одговорио је одречно споменувши да је видео још таквих.

У причи коју је наставио рече да се определијелио за југословенску обалу јер му је, претходне године, у Италији украдено ауто. Ауто је наплатио преко осигурања, али компликације због докумената су биле велике. Било је то дивно вријеме, зар не, нагласио сам помало тријумфално. Све је потврдио.

Сљедеће о чему сам му говорио је школовање у то доба. Бесплатно школовање и одгајање талената уз помоћ разних стимулација и награда. Бити добар ђак, добар студент, значило је много, а перспектива је била сваком на дохвату. Бити добар стручњак, умјетник, мајстор или радник значило је имати посао, пристојну плату која је обезбјеђивала нормалан живот без луксуза и највјероватније стан. Дакле, живот без „упитника“.

И као треће, навео сам здравствени систем, односно здравствено осигурање сваког човјека. Имали смо школован медицински кадар и здравствене уста-

нове достојне човјека са свом логистиком. Хигијена, исхрана и њега болесника биле су на високом нивоу. Није било сметњи да се тешки облици болести лијече и изван државних граница.

А данас? Данашње стање може се описати са мало ријечи:

- Нема спавања поред пута, а у стану су потребни, како Шојић у једној нашој филмској серији рече – зраци, ланци и катанци.
- Од школовања нема много користи јер посао добија само „политички подобан“ онима на власти.
- Слобода је обезбијеђена само за умирање јер за то се нико не оптужује.

Ето тако сам ја мом саговорнику из европске демократске земље покушао упоредити данашњи живот у нашој малој Републици са оним из осамдесетих у вријеме „отровног и злог“ социјализма.

Мало тишине па смо промијенили тему. Наравно, причу сам скренуо на моје село говорећи му како је некад било пуно људи, младости, рада и задовољства. Како су њиве биле узоране, а ливаде покошене. Шта-ле су биле пуне стоке, а у сваком дворишту по нека пољопривредна машина.

У већини домаћинстава приходи су долазили из три извора:

- Пензије су биле редовне и пристојне.
- Плате су имали запослени, а посао је добијао скоро свако ко је тражио.

- Од пољопривредних производа, а нарочито од сточарске производње (млијеко, сир, баса, кајмак и месо у живом).

Ипак је то било дивно доба срећних породица на окупу у свом домаћинству. Већину дворишта је украшавао популарни „фићо“ или мало напреднији „стојадин“.

Те осамдесете године прошлог вијека у Колунићу је било 518 становника, а у четворогодишњој школи преко 20 ђака.

Данас је школа без ђака. Становници старе и умиру, а рађања готово да и нема: у задњих пет година рођена само једна беба.

ЗАВИРИМО МАЛО У СТАРЕ АЛБУМЕ

*Бране Дукић и Бране Лашиновић ручају под Јаворовом
косом. (сланина и баса су давале енергију)*

*Дочек Нове године у колумнићкој школи 1960. године:
Мара Бурсаћ, Марија Бурсаћ, Драгиња Латиновић,
Милкица Бурсаћ, Славка Вржина, Буру Бурсаћ:
Чуче: Милан Бурсаћ, Милан Вукић*

*Драгиња Мирковић, Давид Латиновић, Видоје Латиновић,
Милутић Латиновић. Чуче; Јелена (Лела) Латиновић,
Новка Латиновић, Бранко Латиновић држи у крилу
Рајка (аутор), Мика Латиновић и Ђуја Дукић.*

Ручно резање балвана у даске

*Бојдан Вукић, Миле Латиновић, Стивчија
Латиновић – дучкић, Сава Латиновић.*

Чуче: Јанко Латиновић, Јока Латиновић

Многочљудна породица Душана Лашиновића

Ова слика је мали зимски догађај из 1968. год. Снимак је направљен у Петровцу. Мјештани Колунића превозе сандук са посмртним остацима Ружове Лашиновић са жељ. станице Бравско, јер је покојница допремљена возом из Сарајева гдје је умрла. Два дана су се пробијали до Колунића због величине снијјега.

Слијева на десно: Драго Лашиновић, Слободан Ракић, Јанко Лашиновић, Душан Ракић, Којо Шикман, Бранко Д. Лашиновић

*У Колунићу се некад сандук са покојником
носио од куће до гробља.*

Сахрана Драгице Латиновић – сун. Душана Латиновић

*Латиновићи педесетих: Симеуна, Стана, Ђуја,
Мара, Драгица. Чуче: Зорка, Обрад, Душан*

Омладина је радо носила штафету

Шеве

Стара кућа Обрада Латиновића

*Драгица Латиновић, Обрад Латиновић, Прва
супруга Лазара Латиновића – Лађе, Блажо
Марић, Душан Латиновић, Буру Латиновић*

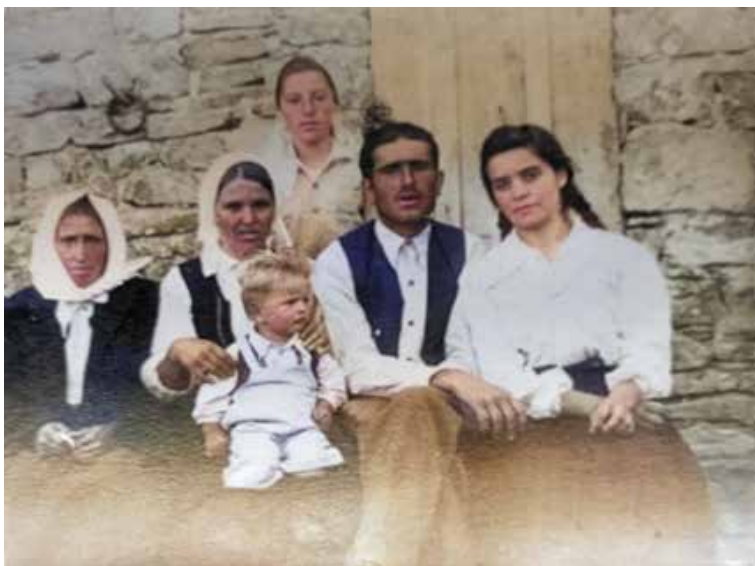
Свињокоља код Обрада Лашиновића. Главни мајстор је зет Блажо Марић крајњи десно. Остали: Сава, Госиова, Штана, Зорка, Никола и Обрад.

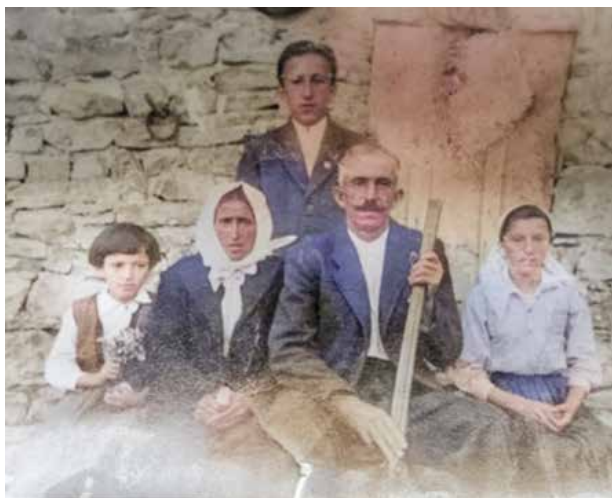
Обрад Лашиновић са мајком Штаном на очевом гробу. У позадини се види да нема много сјоменика као данас

Љубав на сеоски начин: Јанко и Дева Латиновић

*Мара Латиновић (суп. Давудова), Драгмица Шикман
држи у крилу сина Срећка, Милица Латиновић,
Којо Шикман, Јока Ракић. Коста (Којо) Шикман
је важио за најјачег човјека у Колунићу.*

*Најбољи ловац и косац у селу: Давид Ракић - Давуд
са породицом (Боја, Мара, Бранко и Милица)*

*Превоз сијена коњским колима 1975. год.
Лашиновићи: Миланко, Брана, Милица, Раде*

Стиво Тодорчевић - Ретција

*Марко Лаџиновић, -----, Бранко Лаџиновић,
Анђелко Мирковић, Жарко Лаџиновић*

Ловачка дружина Колунића: Душан Шпејтар, Ненад Марчеџа, Боро Мркић, Сврајило Лаџиновић

Смиља Лаџиновић (мајка аутора) преде у 99. години живота

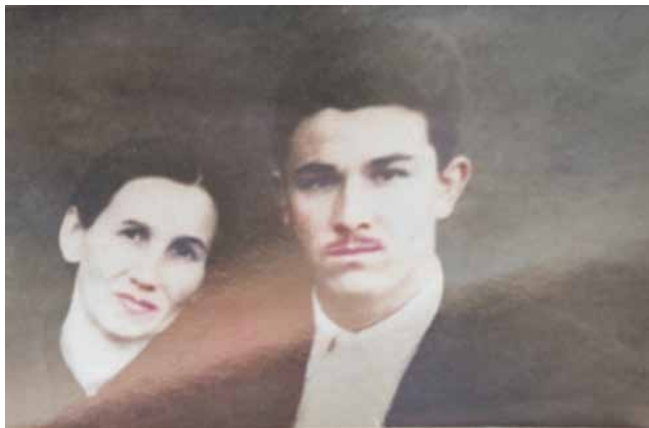
Колутићани сложено учествују у изградњи кућа

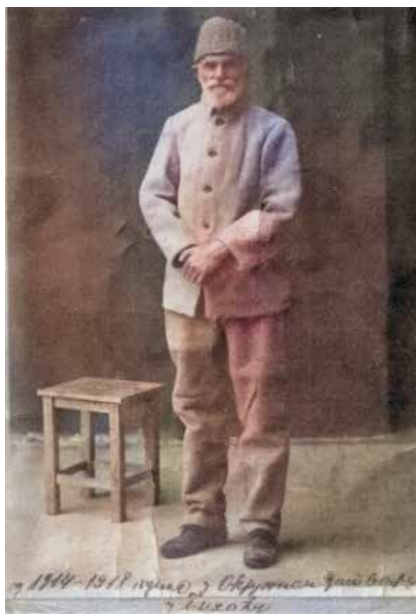
Жарко Латиновић из Латина се придружио Латиновићима испод Обрадовића шочила: Страхинђа, Драган, Милутић и Витоје

Давид Лашиновић (са кайом) држи слово

Миле Дукић са супругом Радојком. Најбољи моториста (руковање моторном пилом) и најбољи косач. У селу живи прича да је Миле разрезао балвана више него пола сјекача села.

*Проша Никодим Новаковић у аустроугарском
затвору у Бихаћу 1915. године*

*Брвнара. Милућин Латиновић пред својом
дрвеном кућом у којој се родио аутор.*

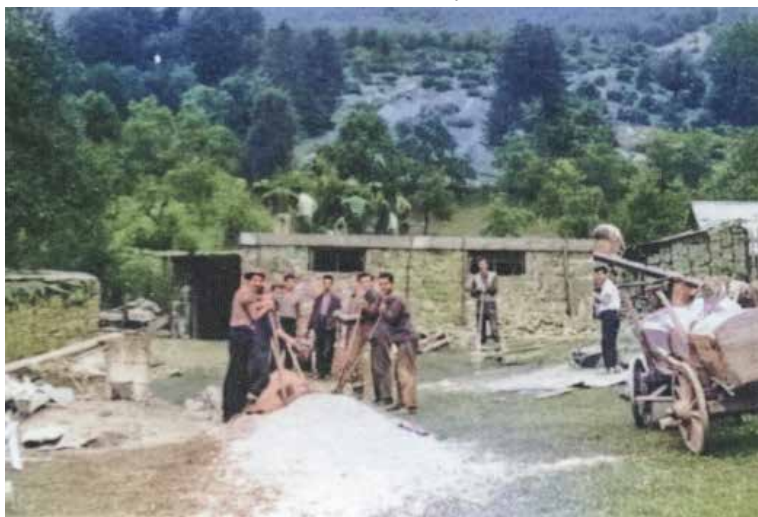
Споје: Славко Калаба, Вишомир Мирковић, Бранко Роквић, Дојчин Тубић, Никола Бајић, Марко Мркић, Стеван Шево, Јово Тубић, Душан Дошен, Божо Босиоцић, Миле Рейлија. Чуче: Гојко Граховац, Љујко Прџа, Мића Вржина, Вишомир Марић, Миле Ракић, Драган Јеличић, Мића Смиљанић, Јово Дукић. Леже: Божо Бурсаћ и Јандрија Лукач (Слика из времена откривања споменика палим борцима у Друћом свјетском рату).

Свадба Анђелка Мирковића (мјар) 1954. год.

*Плећиво је било сјајно у рукама Колунићанки.
Плећиле: Јелка Шикман, Драгица Шикман,
Јања Латиновић, Стеванија Латиновић*

*Сеоска моба приликом градње куће: Ручна производња
бетона за кућу Милутина Латиновића.*

*Вршидба јечма: Док други раде Симо Шикман
и Давид Лашиновић „бистре“ полишкју*

Марко Граховац пече ракију

*Вјенчање Гојка Ракића и Софије - Сокице
Ковачевић, 1909. године.*

Први индустријалци Колунића: Мирковић Коста и Рајко

ПРИЛОЗИ

- Списак добровољаца из села у Великом рату
- Попис бивших ратних заробљеника (Други св. рат)
- Попис цивилних жртава (Други св. рат)
- Жртве рата из Колунића 1992–1995.
- Латиновићи: жртве рата 1941–1945.

Списак добровољаца из Колунића (1914–1941) и њихово насељавање у Војводину

Ред. бр.	Презиме	Име оца	Име	Год. рођ.	Мјесто	Од-лико-вања	Мјесто насељења	Добров. увјерење	Година насељења
1	Вукић	Никола	Павле		Кол.			26445/31	
2	Дукић	Блажо	Стојан	1892	„			5554/31	
3	Дукић	Вид	Ђуро	1887	„		Подло-кањ	38023/30	1922
4	Дукић	Лазо	Стојан	1889	„				
5	Кесић	Стеван	Раде	1891	„		Сириг	5632/31	
6	Лукач	Симеун	Миле						
6	Марић	Стојан	Миле	1893	„		Подло-кањ	5921/37	
7	Марић		Давид		„		Подло-кањ		
8	Мирковић	Ђурађ	Божо	1894	„	Зл. ме-даља Мило-ша	Подло-кањ	1445/29	
9	Мирковић	Стеван	Ђурађ		„		Подло-кањ	10087/35	1928
10	Мирковић	Тодор	Никола		„				
11	Новаковић	Ђуро	Божо	1896	„			4804/37	
12	Новаковић	Јово	Илија	1885	„		Бађа-ни	1400/32	
13	Ракић	Милан	Обрад		„			15566/29	
14	Репија	Дмитар	Василије	1873	„			4755/40	
15	Репија	Јован	Сава		„		Хор-гош	20151/29	

Извор: Бранковић Б., Мицић М.: Петровчани српски добровољци и њихово насељавање у Војводину (1914-1941), (необјављен рад)

Попис бивших ратних заробљеника
(Други свјетски рат)
Општина: Босански Петровац, Село. Колунић

Редни број	Презиме (очево име) име	Година и мјесто рођења	Када је заробљен гђе и од кога	Да ли је у заробљеништву умро или је убијен	Naziv i broj zarobljeničkog logora (gdje je proveo najviše vremena) Stalag, Oflog i zemlja	Од када до када је био у заробљеништву	Да ли је из заробљеништва изашао прије краја рата и је ли учествовао у НОБ и од када
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Богдановић (Тодор) Јован	1910, Колунић	17. 4. 1941, Младеновац, Њемци	умро	<i>Bilburg 57258, 12-A</i>	17. 4. 1941-7. 10. 1943 до смрти	
2	Босиочић (Којо) Божо	1915, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>Stalag 8-Be</i>	1941 - 1945	не
3	Босиочић (Којо) Момчило	1904, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>Stalag DH-6, Dotmurt</i>	1941 - 1945	не
4	Бурсаћ (Симо) Божо	1918, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>Stalag 12-st</i>	1941 - 1945	не
5	Дошен (Никола) Бранко	1914, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>Soleburg, Njemačka</i>	1941 - 1945	не
6	Дукић (Ђуџан) Пане	1907, Колунић	април 1941, Њемци	није	<i>Njemačka</i>	11. 4. 1941 - 1945	није
7	Дукић (Миле) Никола	1910, Колунић	април 1941, Њемци	није	<i>Njemačka</i>	11. 4. 1941 - 1945	није
8	Дукић (Миле) Радован	1917, Колунић	22. 4. 1941, Њемци	није	<i>Stalag 12-st, br. 45985</i>	22. 4. 1941-15. 5. 1945	није
9	Јеличић (Никола) Драган	1907, Колунић	април 1941, Њемци	није	<i>Stalag 12-Be</i>	11. 4. 1941 - 1945	није
10	Јеличић (Стеван) Ратко	1917, Колунић	април 1941, Њемци	није	<i>Stalag 12-Be</i>	11. 4. 1941 - 1945	није
11	Кесић (Никола) Мирко	1919, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>Stalag 9-C</i>	1941 - 1945	не
12	Корда (Божо) Раде	1909, Колунић	12. 4. 1941, Њемци	није	<i>Trier 12-A, Njemačka</i>	12. 4. 1941-15. 6. 1945	

Редни број	Презиме (очево име)	Година и мјесто рођења	Када је заробљен гдје и од кога	Да ли је у заробљеништву умро или је убијен	Naziv i broj zarobljeničkog logora (gdje је провео највише времена) Stalag, Oflag i zemlja	Од када до када је био у заробљеништву	Да ли је из заробљеништва изашао прије краја рата и је ли учествовао у НОБ и од када
1	2	3	4	5	6	7	8
13	Латиновић (Букап) Никола	1917, Колунић	април 1941, Сл. Брод, Њемци	није	<i>Lomtdorf 8-B, Njemačka</i>	11. 4. 1941 - 10. 4. 1945	није
14	Латиновић (Миле) Душан	1905, Колунић	април 1941, Њемци	није	<i>Stalag 12-DE</i>	11. 4. 1941 - 1945	није
15	Марчета (Никола) Душан	1904, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>Stalag 12-st Bizburg</i>	1941 - 1945	не
16	Мирковић (Дмитар) Блаже	1912, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	умро	-	1941 - 1945	не
17	Мирковић (Дмитар) Драгољуб	1914, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	није	<i>Linburg 12-Dc</i>	1941 - 1945	није
18	Мирковић (Јефто) Славко Радослав	1917, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>Stalag 12-st Bizburg</i>	1941 - 1945	не
19	Мирковић (Миле) Коста	1906, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>Njemačka, 12-Be</i>	1941 - 1945	не
20	Мирковић (Миле) Вито	1914, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>Njemačka, 12-Be</i>	1941 - 1945	не
21	Мирковић (Петар) Јово	1909, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>Stalag 12-st Bizburg</i>	1941 - 1945	не
22	Мирковић (Петар) Славко	1917, Колунић		не		194? - 1945	Официр ЈНА послије рата
23	Мирковић (Симо) Милан	1905, Колунић	1941, Младеновац, Њемци	није	<i>Gorlic, B-8-9, Šlezia, Njemačka</i>	11. 4. 1941 - 1945	није
24	Мирковић (Томо) Божо	1913, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	убијен	<i>Stalag 12-B</i>		не
25	Новаковић (Данило) Милан	1910, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>Mesinger, Njemačka</i>	1941 - 1945	не
26	Новаковић (Јово) Ђурић	1909, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>3-B, Njemačka</i>	1941 - 1945	не
27	Новаковић (Вид) Душан	1906, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>Mamends, Eleay, Njemačka</i>	1941 - 1945	не

Редни број	Презиме (очево име)	Година и мјесто рођења	Када је заробљен гдје и од кога	Да ли је у заробљеништву умро или је убијен	Naziv i broj zarobljeničkog logora (gdje je proveo najviše vremena) Stalag, Oflag i zemlja	Од када до када је био у заробљеништву	Да ли је из заробљеништва изашао прије краја рата и је ли учествовао у НОБ и од када
1	2	3	4	5	6	7	8
28	Пећанац (Раде) Петар	1913, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>Bizborg 12-st, Njemačka</i>	1941 - 1945	не
29	Ракић (Алекса) Давид	1904, Колунић	април 1941, Њемци	није	<i>Sonzburg, Njemačka</i>	11. 4. 1941 - 1945	није
30	Ракић (Давид) Перо	1908, Колунић	април 1941, Њемци	није	<i>Sonzburg, Njemačka</i>	11. 4. 1941 - 1945	није
31	Ракић (Никола) Предраг	1917, Колунић	април 1941, Њемци	није	<i>Batfor VI-B, br. 21923, Njemačka</i>	11. 4. 1941 - 1945	није
32	Ракић (Никола) Стево	1919, Колунић	април 1941, Њемци	није	<i>Njemačka</i>	11. 4. 1941 - 1945	није
33	Роквић (Јово) Милан	1911, Колунић	1941, Г. Милановац, Њемци	није	<i>Limburg, Trier 12-D</i>	1941 - 1945	
34	Станковић (Коста) Ђуро	1908, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>Stalag 8-Be</i>	1941 - 1945	не
35	Шикман (Вајан) Симо	1903, Колунић	април 1941, Њемци	није	<i>Stalag 12-st</i>	11. 4. 1941 - 1945	није
36	Шикман (Вид) Којо	1919, Колунић	април 1941, Њемци	није	<i>Stalag 12-st, br. 45986</i>	11. 4. 1941 - 1945	није
37	Шпегар (Михаило) Душан	1908, Колунић	1941, Г. Милановац, Њемци	не	<i>Stalag 7-Be</i>	1941 - 1945	не
38	Шпегар (Милан) Симо	1910, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>Stalag 12-st Bizburg</i>	1941 - 1945	не
39	Тртица (Перо) Милан	1913, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>Linburg 12-Dc</i>	1941 - 1945	не
40	Тубић (Марко) Јошо	1905, Колунић	11. 4. 1941, Њемци	не	<i>Soleburg, Njemačka</i>	1941 - 1945	не

НАПОМЕНЕ:

1. Оригинал Пописа Бивших ратних заробљеника у току рата 1941-1945. је припремљен 1961. године у рукопису
2. Горе приложени штампани текст је Попис Бивших ратних заробљеника од 1961. године, и то абecedним редом како села тако и особа

3. Приложени штампани Пописа Бивших ратних заробљеника од 1961. године је прештампao Мирковић Борислав-Чедo, октобра 2020. године
4. Приложени штампани Попис има грешака јер је оригинал тешко читати, а посебно није сигурно да су текстови написани косим (Италик) словима пренесени правилно са оригинала.
5. Историјски извор је спасао прота Здравко Богојевић, а аутору, у електронској форми, испоручио Аранђел Смиљанић.

Попис цивилних жртава Село: Колунић Општина: Босански Петровац ЖФТ у току НОБ

Редни број	Презиме (очево име)	Мјесто и година рођења	Потпис дао	Мјесто и датум смрти	На који начин је смрт наступила	Насеље гдје је смрт наступила	Непријатељ извршитељ	Адреса преживјелог члана породице
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Ракић (Аница) Вид	Колунић 1890	Ракић Миле	Колунић, 5. 2. 1943.	у збијегу стијелан	више Колунића	Њемци	Ракић Зорка, Колунић
2	Ракић (Алекса) Павао	Колунић 1909	Ракић Миле	Оштрељ, 2. 5. 1943.	у шуми стијелан	Оштрељ	Њемци	Ракић Давид, Колунић
3	Ракић (Раде) Николa	Колунић 1874	Ракић Миле	Оштрељ, 2. 5. 1943.	у шуми стијелан	Оштрељ	Њемци	Ракић Илија, Колунић
4	Ракић (Петар) Богдан	Колунић 1923	Ракић Миле	Оштрељ, 2. 5. 1943.	у шуми стијелан	Оштрељ	Њемци	Ракић Вајан, Колунић
5	Ракић (Јово) Благо	Колунић 1888	Латинић Миле	Бравско, 5. 10. 1942.	убијен од бомбе	Бравско	Њемци	Латинић Стана, Колунић
6	Латинић (Петар) Драго	Колунић 1921	Латинић Миле	Сламбург, 1944.	убијен у Њемачком логору	Сламбург	Њемци	Латинић Миливој, Колунић
7	Латинић (С) Драгица	1938	Са споменика	1943				
8	Латинић (С) Кова	1940	Са споменика	1943				
9	Латинић (Ј) Томо	1882	Са споменика	1941				
10	Латинић (О) Угљеша	1904	Са споменика	1941				
11	Латинић (В) Дева	1886	Са споменика	???				

КОЛУНИЋ

Редни број	Презиме (оцево име) Име	Мјесто и година рођења	Податке дао	Мјесто и датум смрти	На који начин је смрт наступила	Насеље гђе је смрт наступила	Непријатељ извршитељ	Адреса преживјелог члана породице
1	2	3	4	5	6	7	8	
12	Латиновић (Б) Бранко	1933	Са споменика	1943				
13	Латиновић (Б) Јанко	1935	Са споменика	1943				
14	Латиновић (Б) Анђелко	1938	Са споменика	1943				
15	Латиновић (Б) Илинка	1910	Са споменика	1943				
16	Латиновић (С) Милан	1931	Са споменика	1943				
17	Латиновић (В) Мика	1914	Са споменика	1943				
18	Латиновић (Давид) Јово	1921	1354003157	Сремски фронт, 1944	у НОБ у			
19	Латиновић (Илија) Момчило	1899	0210082077	Гламоч, 1943	у НОБ у			
20	Латиновић (Јован) Драгољуб	1919	1354003168	Бања Лука, 1944	у НОБ у			
21	Латиновић (Милан) Никола	1863	1354003156	Дрвар, 1943	у НОБ у			
22	Латиновић (Миле) Илија	1924	1354003165	Колунић, 1943	у НОБ у			
23	Латиновић (Миле) Раде	1921	1354003164	Стрмица, 1943	у НОБ у			
24	Латиновић (Никола) Милица	1900	1354003151	Колунић, 1943	у директном терору			
25	Латиновић (Нн) Стево	1940	7006с00777	Збјег Осјеченица, 1943	у директном терору		Мус-лим.	
26	Латиновић (Тривун) Тоде	1903	1354003163	Бос. Петровац, 1941	у директном терору			
27	Јеличић (Перо) Никола	1882	Са споменика	1943.				
28	Јеличић (Перо) Миле	1885	Са споменика	1943.				

Редни број	Презиме (оцево име) Име	Мјесто и година рођења	Податке дао	Мјесто и датум смрти	На који начин је смрт наступила	Насеље гдје је смрт наступила	Непријатељ извршитељ	Адреса преживјелог члана породице
1	2	3	4	5	6	7	8	
29	Јеличић (Милан) Стеван	Колунић 1888	Латиновић Миле	Бос. Петровац, 1943.	масовно стрјељање	Бос. Петровац	Њемци	Јеличић Ранко, Колунић
30	Јеличић (Ђукан) Боја	1931	1340033133	Колунић, 1942	У директном терору			
31	Јеличић (Ђукан) Драган	1920	1340033132	С. Мост, 1942	У НОБу			
32	Јеличић (Ј) Чедо	1934	Са споменика	1943				
33	Јеличић (Тривун) Стеван	1884	Са споменика	1943.				
34	Јојић (Ј) Веселко	1897	1354003130	Колунић, 1943	У директном терору			
35	Карабува (Ђураћ) Никола	1877	1354003065	Бос. Петровац, 1941	У директном терору			
36	Кецман (.) Симо	Скакавац 1885	Латиновић Миле	Бос. Петровац, 1943.	масовно стрјељање	Бос. Петровац	Њемци	Кецман Бојана, Колунић
37	Вукић (Никола) Ђуран	Колунић 1898	Латиновић Миле	Бос. Петровац, 1943.	масовно стрјељање	Бос. Петровац	Њемци	Вукић Лука, Колунић
38	Вукић (Никола) Стеван	Колунић 1890	Дошен Душан	Бос. Петровац, 1941.	масовно стрјељање	Бос. Петровац	Устаче	Вукић Рајко, Колунић
49	Вукић (Т) Анђа	1905	Са споменика	1943				
40	Мирковић (Глиша) Миле	Колунић 1880	Дошен Душан	Бос. Петровац, 1943.	масовно стрјељање	Бос. Петровац	Њемци	Мирковић Весо, Колунић
41	Мирковић (Миле) Лука	Колунић 1902	Дошен Душан	Бос. Петровац, 1943.	масовно стрјељање	Бос. Петровац	Њемци	Мирковић Весо, Колунић
42	Мирковић (Глиша) Ђуро	Колунић 1895	Дошен Душан	Бос. Петровац, 1943.	масовно стрјељање	Бос. Петровац	Њемци	Мирковић Милица, Колунић
43	Мирковић (Глиша) Лако	Колунић 1897	Дошен Душан	Бос. Петровац, 1943.	масовно стрјељање	Бос. Петровац	Њемци	Мирковић Вајо, Колунић
44	Мирковић (Глиша) Госпава	1910	1354003126	Бос. Петровац, 1943.	У директном терору			
45	Мирковић (Којо) Стеван	1873	1354003077	Колунић, 1943	У директном терору			

КОЛУНИЋ

Редни број	Презиме (оцево име) Име	Мјесто и година рођења	Податке дао	Мјесто и датум смрти	На који начин је смрт наступила	Населе где је смрт наступила	Непријатељ извршитељ	Адреса преживјелог члана породице
1	2	3	4	5	6	7	8	
46	Мирковић (Михајло) Дмитар	1880	1354003139	Бос. Петровац, 1943	У директном терору			
47	Мирковић (Милан) Ђуја	1931	1354003147	Бос. Петровац, 1943			Усташе	
48	Мирковић (Милан) Мићо	1941	1354003145	Бос. Петровац, 1943			Усташе	
49	Мирковић (Сава) Тома	Колунић	Дошен Душан	Осјеченица, 1941.	у шуми стријелан	Осјеченица	Четници	Мирковић Миљосава, Колунић
50	Мирковић (Јово) Стеван	Колунић 1900	Дошен Душан	Медено Поље, 4. 2. 1943.	у насељу	Медено Поље	Њемци	Мирковић Анђелко, Колунић
41	Мирковић (Вид) Јово	Колунић 1898	Дошен Душан	Бос. Петровац, 1943.	масовно стијелање	Бос. Петровац	Њемци	Мирковић Грујо, Колунић
52	Мирковић (Вид) Драго	Колунић 1904	Дошен Душан	Бос. Петровац, 1943.	масовно стијелање	Бос. Петровац	Њемци	Мирковић Јандрија, Колунић
53	Мирковић (Петар) Недељко	Колунић 1913	Дошен Душан	Бос. Петровац, 1943.	масовно стијелање	Бос. Петровац	Њемци	Мирковић Миљка, Колунић
54	Мирковић (Петар) Буран	Колунић 1915	Богдановић Јово	Бос. Петровац, 1943.	масовно стијелање	Бос. Петровац	Њемци	Мирковић Миљка, Колунић
55	Мирковић (Јован) Симо	Колунић 1883	Богдановић Јово	Бос. Петровац, 1943.	масовно стијелање	Бос. Петровац	Њемци	Мирковић Милан, Колунић
56	Мирковић (Симо) Владо	Колунић 1894	Богдановић Јово	Бос. Петровац, 1943.	масовно стијелање	Бос. Петровац	Њемци	Мирковић Милан, Колунић
57	Мирковић (Миле) Ђураћ	Колунић 1875	Богдановић Јово	Колунић, 27. ВИИ. 1941.	у насељу	Колунић	Усташе	Мирковић Стана, Колунић
58	Мирковић (Н) Вилд	1916	Са споменика	1943				
59	Мирковић (В) Јово	1890	Са споменика	1943				
60	Мирковић (Ј) Зорка	1908	Са споменика	1943				
61	Мирковић (С) Бураћ	1860	Са споменика	1941				
62	Мирковић (К) Стван	1873	Са споменика	1943				
63	Мирковић (С) Коста	1899	Са споменика	1943				
64	Мирковић (Т) Божо	1914	Са споменика	1945				

Редни број	Презиме (оцево име) Име	Мјесто и година рођења	Податке дао	Мјесто и датум смрти	На који начин је смрт наступила	Насеље гдје је смрт наступила	Непријатељ извршитељ	Адреса преживјелог члана породице
	1	2	3	4	5	6	7	8
65	Мирковић (Томо) Мирко	1916	1354003121	Бос. Петровац, 1941	У НОБу			
66	Мирковић (М) Ђуја	1931	Са споменика	1943				
67	Мирковић (М) Милан	1936	Са споменика	1943				
68	Мирковић (М) Димитар	1896	Са споменика	1943				
69	Мирковић (Д) Блажо	1912	Са споменика	1941				
70	Мирковић (Дмитар) Стеван	1905	1354003140	Дрвар, 1943	У директном терору			
71	Мирковић (Драган) Милосав	1923	0205047026	Прозор, 1943	У НОБу			
72	Мирковић (Никола) Драган	1916	0048045056	Ливно, 1943	У НОБу			
73	Мирковић (Никола) Ђуран	1905	0840025007	Рисовица, 1942	У директном терору			
74	Мирковић (Никола) Вида	1914	1354003119	Колунић, 1943	У директном терору			
75	Мирковић (Нн) Марија	1871	1354003148	Бос. Петровац, 1943	У НОБу			
76	Мирковић (Стеван) Коста	1900	1354003076	Бос. Петровац, 1943	У директном терору			
77	Мирковић (Стеван) Милан	1943	1354003141	Бос. Петровац, 1943	У збјегу			
78								
79	Кесић (Сава) Никола	Колунић 1880	Богдановић Јово	Бос. Петровац, 1943.	масовно стијељање	Бос. Петровац	Њемци	Кесић Мика, Наково
80	Репија (Јово) Ђураћ	Колунић 1882	Богдановић Јово	Бос. Петровац, 1941.	масовно стијељање	Бос. Петровац	Усташе	Репија Мара, Београд
81	Репија (Миле) Смиља	Дрвар 1895	Шикман Милин	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Репија Миле, Колунић
82	Репија (Душан) Ђуја	Колунић 1906	Шикман Милин	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Репија Душан, Колунић

КОЛУНИЋ

Редни број	Презиме (оцево име) Име	Мјесто и година рођења	Податке дао	Мјесто и датум смрти	На који начин је смрт наступила	Насеље гђе је смрт наступила	Непријатељ извршитељ	Адреса преживијелог члана породице
	1	2	3	4	5	6	7	8
83	Репија (Душан) Драгиша	Колунић 1938	Шикман Милин	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Репија Душан, Колунић
84	Репија (Душан) Драго	Колунић 1939	Шикман Милин	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Репија Душан, Колунић
85	Репија (Душан) Давида	Колунић 1940	Шикман Милин	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Репија Душан, Колунић
86	Репија (Душан) Деса	Колунић 1941	Шикман Милин	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Репија Душан, Колунић
87	Репија (Ђорђе) Божо	1924	Шикман Милин 0895020010	Сутјеска, 1943	У НОБу			
88	Репија (Јандрија) Мила	1897	Шикман Милин 1354003073	Дрвар, 1943	У директном терору			
89	Репија (Јово) Ђорђе	1903	Шикман Милин 0895020009	Колунић, 1943	Стрелан	Код куће		
90	Репија (Миле) Миле	1926	Шикман Милин 1354003074	Сутјеска, 1943	У НОБу			
91	Родић (Г) Бранкица	1935	Са споменика	1942				
92	Родић (Ј) Јелка	1938	Са споменика	1941				
93	Шево (Драган) Кова	Колунић 1917	Шикман Милин	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Шево Стево, Колунић
94	Шево (Драган) Богдан	Колунић 1939	Шикман Милин	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Шево Стево, Колунић
95	Шево (Обрад) Стеванија	Колунић 1914	Шикман Милин	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Шево Стево, Колунић
96	Шево (Обрад) Добрила	1925	Шикман Милин 0911037047	Фрушка Гора, 1944	У НОБу			
97	Шево (Лука) Обрад	Колунић 1877	Шикман Милин	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Шево Стево, Колунић
98	Шево (Јово) Мара	Колунић 1885	Шикман Милин	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Шево Стево, Колунић
99	Шево (О) Мара	Колунић 1878	Са споменика	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	
100	Шево (С) Стеванија	Колунић 1879	Са споменика	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	

Редни број	Презиме (оцево име) Име	Мјесто и година рођења	Податке дао	Мјесто и датум смрти	На који начин је смрт наступила	Насеље гдје је смрт наступила	Непријатељ извршитељ	Адреса преживјелог члана породице
1	2	3	4	5	6	7	8	
101	Шево (С) Светко	Колунић 1925	Са споменика	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	
102	Шево (С) Кова	Колунић 1918	Са споменика	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	
103	Шево (С) Богица	Колунић 1941	Са споменика	1941				
104	Шево (Грубиш) Мара	1883	0911037046	Бос. Петровац, 1943	У директном терору			
105	Шево (Стеван) Богдан	1923	1354003061	Колунић, 1941	У НОБу			
106	Шево (Стеван) Јелка	1918	1354003063	Зеленгора, 1943	У НОБу			
107	Шикман (В) драган	Колунић 1911	Са споменика	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	
108	Шикман (Лако) Војо	1878	1354003159	Колунић, 1943	У НОБу			
109	Шикман (Никола) Сена	1879	1354003160	Бос. Петровац, 1943	У директном терору			
110	Станковић (Давид) Милиша	Колунић 1880	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Станковић Бууро, Колунић
111	Станковић (Коста) Чедо	Колунић 1927	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Станковић Бууро, Колунић
112	Станковић (Ђураћ) Ђуја	Колунић 1912	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Станковић Бууро, Колунић
113	Станковић (Ђуро) Никола	Колунић 1933	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Станковић Бууро, Колунић
114	Станковић (Ђуро) Смиља	Колунић 1935	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Станковић Бууро, Колунић
115	Станковић (Ђуро) Боја	Колунић 1937	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Станковић Бууро, Колунић
116	Станковић (Ђ) Миле	1928	Са споменика	1943				
117	Станковић (Ђ) Драгица	1937	Са споменика	1943				
118	Лукешевих (.) Мара	Колунић 1900	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Станковић Бууро, Колунић
119	Лукешевих (Стеван) Боса	Колунић 1937	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Станковић Бууро, Колунић

КОЛУНИЋ

Редни број	Презиме (оцево име) Име	Мјесто и година рођења	Податке дао	Мјесто и датум смрти	На који начин је смрт наступила	Насеље гдје је смрт наступила	Непријатељ извршитељ	Адреса преживјелог члана породице
1	2	3	4	5	6	7	8	
120	Марић (Стојан) Вид	Колунић 1874	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Шепа Душан, Колунић
121	Марић (Бурат) Лева	Колунић 1869	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Шепа Душан, Колунић
122	Марић (Блаже) Бранко	Колунић 1933	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Марић Блаже, Колунић
123	Марић (Блаже) Јанко	Колунић 1935	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Марић Блаже, Колунић
124	Марић (Блаже) Анђелко	Колунић 1938	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Марић Блаже, Колунић
125	Марић (Милан) Илијка	Колунић 1912	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Марић Блаже, Колунић
126	Марић (Симо) Милан	Колунић 1931	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Марић Блаже, Колунић
127	Марић (-) Анка	Колунић 1917	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Марић Витомир, Колунић
128	Марић (Витомир) Сретко	Колунић 1938	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Марић Витомир, Колунић
129	Марић (Витомир) Бошко	Колунић 1939	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Марић Витомир, Колунић
130	Марић (В) Мара	1940	1354003050	Басташки До, 1943	масовни покољ		Муслим.	
131	Марић (Ј) Љубомир	1909	Са споменика	1943.				
132	Марић (Давид) Мика	1914	1354003047	Дрвар, 1943	У директном терору			
133	Марић (Луке) Даница	1927	1354003097	Колунић, 1943	У директном терору			
134	Марковиновић (Пилип) Никола	1921	1354003003	Васиљево-Виров. 1945	У НОБу			Хрват
135	Миљуш (Обрад) Буја	Колунић 1899	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Марић Витомир, Колунић
136	Миљуш (Тодје) Јован	Колунић 1860	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Марић Витомир, Колунић
137	Миљуш (Јово) Стево	Колунић 1900	Марић Блаже	Црквица, 1941.	стријелан	Црквица	Талијани	Марић Борка, Колунић

Редни број	Презиме (оцево име) Име	Мјесто и година рођења	Податке дао	Мјесто и датум смрти	На који начин је смрт наступила	Насеље гдје је смрт наступила	Непријатељ извршитељ	Адреса преживјелог члана породице
1	2	3	4	5	6	7	8	
138	Миљуш (Стево) Мара	Колунић 1900	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Марић Борка, Колунић
139	Миљуш (Стево) Чедо	Колунић 1929	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Марић Борка, Колунић
140	Миљуш (Стево) Душан	Колунић 1931	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Марић Борка, Колунић
141	Миљуш (Стево) Боја	Колунић 1938	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Марић Борка, Колунић
142	Миљуш (Стево) Божо	Колунић 1939	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Марић Борка, Колунић
143	Миљуш (Стево) Боса	Колунић 1941	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Марић Борка, Колунић
144	Миљуш (В) Буја	1881	Са споменика	1943.				
145	Миљуш Јован	1872	Са споменика	1943.				
146	Миљуш (Душан) Драгиња	1920	1354003072	Зеленгора, 1943	У НОБу			
147	Миљуш (Јован) Боја	1935	1354003055	Дрвар, 1943	У њем. офанзиви		Њемци	
148	Миљуш (Јован) Боса	1941	7006с00784	Збјег Осјеченица, 1943			Муслим.	
149	Миљуш (Јован) Бошко	1940	7006с00783	Збјег Осјеченица, 1943			Муслим.	
150	Миљуш (Јован) Чедо	1929	1354003053	Дрвар, 1943			Њемци	
151	Миљуш (Миле) Душан	1901	1354003071	Бос. Петровац, 1943	У директном терору			
152	Миљуш (Владо) Драгиња	1918	1298062097	Оштрељ, 1944	У НОБу			
153	Морача (Д) Мара	1900	Са споменика	1943.				
154	Бурсаћ (Јован) Сока	Колунић 1890	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Бурсаћ Божо, Колунић
155	Бурсаћ (Вукосав) Јован	Колунић 1880	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Бурсаћ Божо, Колунић

КОЛУНИЋ

Редни број	Презиме (оцево име) Име	Мјесто и година рођена	Податке дао	Мјесто и датум смрти	На који начин је смрт наступила	Населење је смрт наступила	Непријатељ извршитељ	Адреса преживјелог члана породице
1		2	3	4	5	6	7	8
156	Бурсаћ (Вукосав) Симо	1885	1354003098	Колунић, 1943				
157	Бурсаћ (О) Јован	Колунић 1885	Са споменика	1943.				
158	Бурсаћ (С) Стака	1922	Са споменика	1943				
159	Бурсаћ (Јован) Мирко	1927	0060015016	Колунић, 1945		Код куће		
160	Бурсаћ (Л) Софија	1901	0060015015	Колунић, 1941		Код куће		
161	Бурсаћ (Јово) Љубо	Колунић 1923	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Бурсаћ Божо, Колунић
162	Шпегар (Стеван) Зорка	Колунић 1911	Шпегар Перо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Шпегар Перо, Колунић
163	Шпегар (Стојан) Мићо	Колунић 1934	Шпегар Перо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Шпегар Перо, Колунић
164	Шпегар (Стојан) Боја	Колунић 1937	Шпегар Перо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Шпегар Перо, Колунић
165	Шпегар (. Ј) Стана	Колунић 1890	Шпегар Перо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Талијани	Шпегар Перо, Колунић
166	Шпегар (Којо) Мара	Колунић 1892	Шпегар Перо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Шпегар Слободан, Колунић
167	Шпегар (Спасе) Божо	Колунић 1890	Шпегар Перо	Бос. Петровац, 1943.	стријелан	Бос. Петровац	Њемци	Шпегар Слободан, Колунић
168	Шпегар (С) Божо	Колунић 1895	Са споменика	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	
169	Шпегар (С) Стана	Колунић 1861	Са споменика	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	
170	Шпегар (Б) Мара	Колунић 1903	Са споменика	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	
171	Шпегар (Дмитар) Драган	1904	1354003045	Колунић, 1943	У директном терору			
172	Шпегар (Лазо) Јока	1878	1354003041	Колунић, 1943	У директном терору			
173	Шпегар (Саво) Радмила	1937	0207053070	Колунић, 1941	Убијена	Пред кућом	Усташе	
174	Шпегар (Спасе) Стојан	1912	1354003088	Бос. Петровац, 1941	У НОБу			
175	Шпегар (Василије) Милосава	1906	1354003546	Колунић, 1943	У директном терору			

Редни број	Презиме (оцево име) Име	Мјесто и година рођења	Податке дао	Мјесто и датум смрти	На који начин је смрт наступила	Наслеђе где је смрт наступила	Непријатељ извршитељ	Адреса преживјелог члана породице
	1	2	3	4	5	6	7	8
176	Војиновић (Божо) Боса	Колунић 1916	Шпегар Перо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Шпегар Слободан, Колунић
177	Војиновић (Бранко) Једа	Колунић 1938	Шпегар Перо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Шпегар Слободан, Колунић
178	Војиновић (Бранко) Љубинка	Колунић 1939	Шпегар Перо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Шпегар Слободан, Колунић
179	Прпа (Пилип) Илинка	Колунић 1906	Шпегар Перо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Прпа Љупко, Колунић
180	Прпа (Љупко) Драган	Колунић 1930	Шпегар Перо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Прпа Љупко, Колунић
181	Прпа (Љупко) Јово	Колунић 1935	Шпегар Перо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Прпа Љупко, Колунић
182	Прпа (Љупко) Илинка	1937	1354003104	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	
183	Прпа (Љупко) Мићо	1940	7006с00788	Басташки До, 1943	масовни покољ		Муслим.	
184	Прпа (Љупко) Рајко	1934	9999с99659	Басташки До, 1943	масовни покољ		Муслим.	
185	Прпа (Љупко) Вељко	1936	9999с99660	Басташки До, 1943	масовни покољ		Муслим.	
186	Прпа (Сава) Мира	1939	1354003101	Басташки До, 1943.	масовни покољ		Муслим.	
187	Прпа (Љупко) Мара	Колунић 1941	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Прпа Љупко, Колунић
188	Прпа (Сава) Јован	Колунић 1874	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Прпа Љупко, Колунић
189	Прпа (Јово) Сава	Колунић 1903	Марић Блаже	Бос. Петровац, 1943.	стијељан	Бос. Петровац	Њемци	Прпа Љупко, Колунић
190	Прпа (Митар) Дева	Колунић 1905	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Прпа Љупко, Колунић
191	Прпа (Саво) Рајко	Колунић 1931	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Прпа Љупко, Колунић
192	Прпа (Саво) Вељко	Колунић 1933	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Прпа Љупко, Колунић

КОЛУНИЋ

Редни број	Презиме (оцево име) Име	Мјесто и година рођења	Податке дао	Мјесто и датум смрти	На који начин је смрт наступила	Насеље гђе је смрт наступила	Непријатељ извршитељ	Адреса преживјелог члана породице
	1	2	3	4	5	6	7	8
193	Прпа (Сава) Сока	Колунић 1936	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Прпа Љупко, Колунић
194	Прпа (Сава) Мика	Колунић 1939	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Прпа Љупко, Колунић
195	Прпа (Јаков) Доја	Колунић 1890	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Прпа Љупко, Колунић
196	Прпа (Јефто) Мика	Колунић 1915	Шпегар Перо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Прпа Љупко, Колунић
197	Прпа (Сретко) Мићо	Колунић 1937	Шпегар Перо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Прпа Љупко, Колунић
198	Прпа (Сретко) Мира	Колунић 1939	Шпегар Перо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Прпа Љупко, Колунић
199	Прпа (С) Илишка	1928	Са споменика	1943				
200	Прпа (Љ) Драган	1928	Са споменика	1943				
201	Прпа (Љ) Јово	1930	Са споменика	1943				
202	Прпа (Љ) Илишка ???	1902	Са споменика	1943				
203	Прпа (Љ) Мика	1939	Са споменика	1943				
204	Прпа ???	1870	Са споменика	1943				
205	Прпа (Ј) Сава	1900	Са споменика	1943				
206	Прпа (М) Доја	1890	Са споменика	1943				
207	Прпа (Ј) Мика	1890	Са споменика	1943				
208	Прпа (Саво) Невенка	1939	999999658	Басташки До, 1943.	масовни покољ		Муслим.	
209	Ракић (О) Блаже	1873	Са споменика	1942				
210	Ракић (В) Видосав	1898	Са споменика	1943				
211	Ракић (П) Стојан	1865	Са споменика	1941				
212	Ракић (Д) Вицан	1895	Са споменика	1943				
213	Ракић (М) Ратко	1941	Са споменика	1941				
214	Ракић (М) Ратка	1941	Са споменика	1941				
215	Ракић (С) Сока	1902	Са споменика	1943				

Редни број	Презиме (оцево име) Име	Мјесто и година рођења	Податке дао	Мјесто и датум смрти	На који начин је смрт наступила	Насеље гдје је смрт наступила	Непријатељ извршитељ	Адреса преживјелог члана породице
1	2	3	4	5	6	7	8	
216	Ракић (Ахим) Милан	1906	1354003167	1944	У НОБу			
217	Ракић (Блажо) Миланко	1920	1354003177	Бугојно, 1943	У НОБу			
218	Ракић (Ђураћ) Драган	1920	1354003180	Бос. Петровац, 1945	У НОБу			
219	Ракић (Јово) Џвијета	1924	0801082033	Бања Лука, 1944	У НОБу			
220	Ракић (Никола) Буру	1920	1354003178	Бања Лука, 1942	У НОБу			
221	Ракић (Никола) Страило	1916	1354003174	Мањача, 1942	У НОБу			
222	Ракић Нн) Ратка	1941	7006с00790	Збјег-Осјеченица, 1941			Усташе	
223	Ракић (Вид) Лука	1920	1354003170	Бос. Петровац, 1944	У НОБу			
224	Вржина (Михајло) Деса	Колунић 1910	Шпегар Перо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Вржина Мићо, Колунић
225	Вржина (Мићо) Велка	Колунић 1930	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Вржина Мићо, Колунић
226	Вржина (Мићо) Зора	Колунић 1937	Марић Блаже	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Вржина Мићо, Колунић
227	Вржина (Мићо) Ковиљка	Колунић 1933	Вржина Мићо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Вржина Мићо, Колунић
228	Вржина (Мићо) Стеван	Колунић 1935	Вржина Мићо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Вржина Мићо, Колунић
229	Вржина (Мићо) Смиља	Колунић 1939	Вржина Мићо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Вржина Мићо, Колунић
230	Вржина (Сретко) Мика	Колунић 1937	Вржина Мићо	Басташки До, 1943.	масовни покољ	Басташки До	Њемци	Вржина Мићо, Колунић
231	Вржина (С) Боја	1936	Са споменика	1943			Њемци	
232	Вржина (М) Слободан	1938	Са споменика	1943			Њемци	
233	Вржина (Н) Сока	1895	Са споменика	1943			Њемци	

Редни број	Презиме (оцево име) Име	Мјесто и година рођења	Податке дао	Мјесто и датум смрти	На који начин је смрт наступила	Насеље гдје је смрт наступила	Непријатељ извршитељ	Адреса преживјелог члана породице
1	2	3	4	5	6	7	8	
234	Вржина (М) Јанко	1942	Са споменика	1943			Њемци	
235	Вржина (Т) Милица	1885	Са споменика	1943			Њемци	
236	Вржина (Мићо) Жарко	1941	1354003033	Колунић, 1943			Муслим.	
237	Вржина (Свето) Драго	1939	1354003037	Бос. Петровац, 1942			Усташе	
238	Вржина (танасије) Никола	1881	1354003039	Бос. Петровац, 1941	У директном терору			
239	Роквић (Лазо) Јека	Колунић 1914	Дошен Душан	Главица, 1944.	стријелана	Главица	четници	Роквић Бранко, Колунић
240	Роквић (Јово) Лазо	Колунић 1904	Дошен Душан	Шековац, 1942.	стријелан	Шековац	Њемци	Роквић Бранко, Колунић
241	Роквић (Јован) Јово	Колунић 1875	Дошен Душан	Оташевац, 1943.	стријелан	Оташевац	Њемци	Роквић Бранко, Колунић
242	Роквић (Душан) Смиља	Колунић 1904	Дошен Душан	Главица, 1944.	стријелана	Главица	четници	Роквић Душан, Колунић
243	Роквић (Стево) Пајо	Колунић 1900	Дошен Душан	Сисак, 1943.	стријелан	Сисак	Њемци	Роквић Душан, Колунић
244	Роквић (Пајо) Борка	Колунић 1904	Дошен Душан	Сисак, 1943.	стријелана	Сисак	Њемци	Роквић Душан, Колунић
245	Роквић (С) Смиља	1907	Са споменика	1944				
246	Роквић (Радан) Љубиша	1926	1354003002	Црна Гора, 1944	У НОБу			
247	Роквић (Нн) Борка	1927	1327016009	Збјег Осјеченица, 1943			Усташе	
248	Богдановић (Богдан) Милан	Колунић 1929	Дошен Душан	Шековац, 1941.	стријелан	Шековац	Њемци	Богдановић Богдан, Колунић
249	Богдановић (Богдан) Душан	Колунић 1931	Дошен Душан	Шековац, 1941.	стријелан	Шековац	Њемци	Богдановић Богдан, Колунић
250	Богдановић (Богдан) Драгица	Колунић 1933	Богдановић Јово	Шековац, 1941.	стријелана	Шековац	Њемци	Богдановић Богдан, Колунић
251	Богдановић (Д) Бураћ	1895	Са споменика	1941				

Редни број	Презиме (оцево име) Име	Мјесто и година рођења	Податке дао	Мјесто и датум смрти	На који начин је смрт наступила	Насеље гдје је смрт наступила	Непријатељ извршитељ	Адреса преживјелог члана породице
1	2	3	4	5	6	7	8	
252	Богдано-вић (И) Јово	1910	Са споменика	1943				
253	Богдано-вић (Ј) Станко	1932	1354003153	Дрвар, 1945	У борби			
254	Богдано-вић (Т) Јован	1910	1354003152	Њем. , 1943	Заробљеник	Њемачка, Сталаг		
255	Новаковић (Јован) Боја	Колунић 1892	Богдано-вић Јово	Бос. Петровац, 1941.	стријелана	Бос. Петровац	Усташе	Новаковић Миho, Колунић
256	Новаковић (Јован) Илија	Колунић 1890	Богдано-вић Јово	Црвљивица, 1941.	стријелан	Црвљивица	Њемци	Новаковић Рајко, Колунић
257	Новаковић (Јефто) Сава	Колунић 1891	Богдано-вић Јово	Бос. Петровац, 1941.	стријелан	Бос. Петровац	Усташе	Новаковић Рајко, Колунић
258	Новаковић (Тодор) Данило	Колунић 1891	Богдано-вић Јово	Бос. Петровац, 1941.	стријелан	Бос. Петровац	Усташе	Новаковић Мила, Колунић
259	Новаковић (Лука) Остоја	Колунић 1856	Богдано-вић Јово	Бос. Петровац, 1941.	стријелан	Бос. Петровац	Усташе	Пећанац Петар, Колунић
260	Новаковић (А) Данило	1888	Са споменика	1941				
261	Новаковић (Ј) Сретко	1920	Са споменика	1941				
262	Новаковић (Ј) Вајо	1887	Са споменика	1941				
263	Новаковић (В) Мирко	1912	Са споменика	1941				
264	Новаковић (Данило) Душан	1929	1354003020	Зеленгора, 1944	У НОБу			
265	Новаковић (Миле) Перо	1891	1354003022	Бос. Петровац, 1941	У директном терору			
266	Марчета (Душан) Миле	1936	1354003026	Дрвар, 1941	У директном терору		Усташе	
267	Марчета (Никола) Душан	1907	1354003025	Њемачки логор, 1941	Као заробљеник		Њемци	
268	Мркић (Милета) Рале	Колунић 1869	Богдано-вић Јово	Бос. Петровац, 1941.	стријелан	Бос. Петровац	Усташе	Мркић Ана, Колунић
269	Мркић (Лако) Славко	1924	1354003043	Зеленгора, 1943	У НОБу			

Редни број	Презиме (оцево име) Име	Мјесто и година рођења	Податке дао	Мјесто и датум смрти	На који начин је смрт наступила	Населе где је смрт наступила	Непријатељ извршитељ	Адреса преживјелог члана породице
1	2	3	4	5	6	7	8	
270	Мркић (Стево) Рале	1861	1354003024	Колунић, 1941	У директном терору			
271	Мркић (Стојан) Мика	1871		Бос. Петровац, 1941.	У директном терору			
272	Тубић (Јован) Рале	Колунић 1930	Богдановић Јово	Оштрељ, 1943.	стријељан	Оштрељ	Њемци	Тубић Јово, Београд
273	Тубић (Ј) Драго	Колунић 1936	Са споменика	1943				
274	Тубић (Перо) Илинка	Колунић 1903	Богдановић Јово	Басташки До, 1943.	стријељана	Басташки До	Њемци	Тубић Јово, Београд
275	Тубић (Чедо) Сока	Колунић 1913	Богдановић Јово	Басташки До, 1943.	стријељана	Басташки До	Њемци	Тубић Јово, Београд
276	Тубић (Чедо) Мара	Колунић 1936	Богдановић Јово	Басташки До, 1943.	стријељана	Басташки До	Њемци	Тубић Јово, Београд
277	Тубић (Чедо) Николка	Колунић 1937	Богдановић Јово	Басташки До, 1943.	стријељан	Басташки До	Њемци	Тубић Јово, Београд
278	Тубић (Чедо) Рале	Колунић 1942	Богдановић Јово	Басташки До, 1943.	стријељан	Басташки До	Њемци	Тубић Јово, Београд
279	Тубић (П) Боггица	Колунић 1927	Са споменика	1943				
280	Тубић (П) Миле	Колунић 1937	Са споменика	1943				
281	Тубић (Д) Миле	Колунић 1904	Са споменика	1943				
282	Тубић (Ј) Смилка	Колунић 1880	Са споменика	1941				
283	Тубић (Чедо) Милорад	1934	7006с00805	Басташки До, 1943.			Муслим.	
284	Тубић (Чедо) Ратко	1938	1354003014	Басташки До, 1943.			Муслим.	
285	Тубић (Петар) Чедо	1922	0801082001	Јасеновачки лог., 1943				
286	Тубић (Петар) Љубо	1925	0801082003	Рудо, 1944	у НОБу			
287	Тубић (Тривун) Бошко	1939	1354003007	Дрвар, 1941	У директном терору		Усташе	
288	Тубић (Тривун) Драгица	1923	1354003006	Црна гора, 1944	у НОБу			

Редни број	Презиме (оцево име) Име	Мјесто и година рођења	Податке дао	Мјесто и датум смрти	На који начин је смрт наступила	Насеље гдје је смрт наступила	Непријатељ извршитељ	Адреса преживје-лог члана поро-дице
	1	2	3	4	5	6	7	8
289	Роквић (Стево) Ни-кола	Колунић 1908	Дошен Душан	Колунић, 1943.	стријељан	Колунић	Њемци	Роквић Душан, Колунић
290	Вржина () Никола	Колунић 1900	Богдановић Јово	Бос. Пе-тровац, 1941.	стријељан	Бос. Пе-тровац	Њемци	Вржина Боре, Колунић
291	Грубор (Тоде) Дане	1899	1354003155	Бос. Пе-тровац, 1943	У директном терору			
292	Бањац (Д) Сока	1903	Са спомен-ника	1943				
293	Дукић (С) Дујо	1870	Са спомен-ника	1941				
294	Дукић (И) Обрад	1894	Са спомен-ника	1943				
295	Дукић (М) Мића	1912	Са спомен-ника	1943				
296	Дукић (М) Сена	1875	Са спомен-ника	1941				
297	Дукић (В) Рале	1880	Са спомен-ника	1943				
298	Дукић (Бу-рах) Јово	1922	1354003179	Мањача, 1942	у НОБУ			
299	Дукић (Јо-ван) Сте-ван	1912	0179029017	Зеленгора, 1943	у НОБУ			
300	Дукић (Нн) Симеуна	1880	0256094017	Колунић, 1941	У директном терору			
301	Дукић (Сава) Јо-ван	1878	0256094014	Колунић, 1941	У директном терору			
302	Кесић (Ј) Никола	1888	Са спомен-ника	1943				
303	Кесић (С) Стоја	1904	Са спомен-ника	1941				
304	Кесић (Јове) Мика	1925	1354003116	Зеленгора, 1943	у НОБу			
305	Кесић (Јове) Славко	1922	1354003115	Бос. Пе-тровац, 1941	у НОБу			
306	Кесић (Миле) Богдан	1920	1354003113	1943	у НОБу			
307	Кесић (Миле) Рајко	1923	1354003114	Јасеновац, 1943	у логору		Усташа	
308	Кесић (Ни-кола) Сава	1920	1356013028	Сутјеска, 1943	Погинуо у НОБу			

Историјски извор је спасао прота Здравко Богојевић, а аутору, у електронској форми, испоручио Аранђел Смиљанић.

У Колунићу, дана 14. 5. 1961. године

Латиновићи: жртве рата 1941 – 1945.

(објављено на порталу Макроекономија орг.
под уредништвом Мирослава Здравкивића)

1. Беочин Беочин: Латиновић (Тодор) Ђура, рођен 1906. Србин, убијен од Немаца 1944. у логору, Земун Сајмиште (0595042023)
2. Бихаћ Бихаћ: Латиновић (Нн) Сава, рођена 1899. Српкиња, погинула 1942. Приликом борби, Лика (0078014001)
3. Бихаћ Велика Гата: Латиновић (Перо) Никола, рођен 1939. Србин, убијен од усташа 1942. У директном терору, Врточе (1358026091)
4. Бихаћ Велика Гата: Латиновић (Стеван) Перо, рођен 1900. Србин, погинуо 1941. у НОБу, Врточе (1358026090)
5. Бихаћ Велика Гата: Латиновић (Триво) Јелисава, рођена 1939. Српкиња, убијена од усташа 1943. у збегу, Босански Петровац (1358026107)
6. Бихаћ Велика Гата: Латиновић (Триво) Миладин, рођен 1931. Србин, убијен од Муслима 1944. код куће, Врточе (1358026109)
7. Бихаћ Велика Гата: Латиновић (Триво) Симо, рођен 1843. Србин, убијен 1942. код куће, Врточе (1358026108)
8. Бјеловар Клокочевац: Латиновић (Ђуро) Милка, рођена 1898. Српкиња, убијена 1943. У директном терору, Клокачевац (2768080008)

9. Бјеловар Клокочевац: Латиновић (Нн) Јандро, рођен 1885. Србин, убијен 1941. у директном терору, Гудавац (2768080007)
10. Босанска Дубица Босанска Дубица: Латиновић (Ђураћ) Стеван, рођен 1913. Србин, погинуо 1944. Приликом борби или бомбардовања, Београд (0905005026)
11. Босанска Дубица Босанска Дубица: Латиновић (Јован) Ђорђе, рођен 1922. Србин, убијен од Немаца 1943. у логору, Земун Сајмиште (1176046013)
12. Босанска Дубица Клековци: Латиновић (Ђуро) Лепа, рођена 1939. Српкиња, убијена од усташа 1942. при депортацији, Дарувар (1169037086)
13. Босанска Дубица Клековци: Латиновић (Миле) Стево, рођен 1875. Србин, убијен 1942. у директном терору, Босанска дубица (1169037048)
14. Босанска Дубица Клековци: Латиновић (Миле) Стево, рођен 1901. Србин, убијен од Немаца 1941. у логору, Земун Сајмиште (2565027026)
15. Босанска Дубица Клековци: Латиновић (Стево) Ђуро, рођен 1914. Србин, убијен од усташа 1942. У директном терору, Босанска дубица (1169037050)
16. Босанска Дубица Клековци: Латиновић (Стево) Милан, рођен 1916. Србин, убијен од усташа 1942. У директном терору, Босанска дубица (1169037051)
17. Босанска Дубица Клековци: Латиновић (Стево) Радосава, рођена 1908. Српкиња, убијена од усташа 1942. у логору, Јасеновац (1169037049)
18. Босанска Дубица Клековци: Латиновић (Стево) Слободан, рођен 1929. Србин, умро 1942. У логору, Сисак (2565027027)
19. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Божо) Милорад, рођен 1930. Србин, убијен од усташа 1942. при депортацији, Бјеловар (1176046032)

20. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Ђуран) Никола, рођен 1870. Србин, убијен 1942. У директном терору, Мирковац (1176046030)
21. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Илија) Микајло, рођен 1917. Србин, убијен 1942. у НОБу, Козара (1176046017)
22. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Илија) Млађо, рођен 1922. Србин, убијен од Немаца 1942. У логору, Земун Сајмиште (1176046018)
23. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Јован) Боса, рођена 1939. Српкиња, умрла 1942. У логору, Сисак (1176046014)
24. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Јован) Драгица, рођена 1918. Српкиња, убијена од усташа 1942. у збегу, Козара (0929031082)
25. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Јово) Тривун, рођен 1899. Србин, убијен од Немаца 1942. у логору, Земун Сајмиште (5020с00415)
26. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Коста) Ђуја, рођена 1904. Српкиња, убијена 1943. У логору, Сисак (1176046012)
27. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Миле) Ђорђије, рођен 1907. Србин, убијен од Немаца 1942. у логору, Земун Сајмиште (1176046033)
28. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Милорад) Ратко, рођен 1941. Србин, умро 1942. у логору Сисак (1176046064)
29. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Никола) Драгоје, рођен 1914. Србин, убијен од Немаца 1942. у логору, Земун Сајмиште (1176046097)
30. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Никола) Милка, рођена 1914. Српкиња, убијена 1942. При депортацији, Нова градишка (1176046098)

31. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Никола) Раде, рођен 1919. Србин, убијен од Немаца 1942. у логору, Земун Сајмиште (1176046031)
32. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Нн) Мићо, рођен 1927. Србин, убијен од усташа 1942. непознато, Босанска дубица (7003с00899)
33. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Нн) Здравко, рођен 1940. Србин, убијен од усташа 1942. У логору, Јасеновац (7003с00900)
34. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Перо) Илија, рођен 1900. Србин, убијен 1942. при депортацији, Земун Сајмиште (1176046016)
35. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Перо) Јован, рођен 1902. Србин, убијен од Немаца 1942. у логору, Земун Сајмиште (1176046011)
36. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Перо) Вељко, рођен 1910. Србин, погинуо 1942. у НОБу, Непознато (0881074027)
37. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Раде) Здравка, рођена 1940. Српкиња, убијена од усташа 1942. у логору, Јасеновац (1176046020)
38. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Симо) Коста, рођен 1904. Србин, убијен 1942. у НОБу, Босанска дубица (1602025026)
39. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Т.) Јован, рођен 1900. Србин, убијен 1942. непознато, Козара (5002с00215)
40. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Таде) Владо, рођен 1900. Србин, погинуо 1942. у НОБу, Козарачки одред (1293042006)
41. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Тодор) Јован, рођен 1905. Србин, погинуо 1942. у НОБу, Козара (0929031083)

42. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Тривун) Раде, рођен 1923. Србин, убијен од Немаца 1942. у логору, Земун Сајмиште (5020с00414)
43. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Васиљ) Марија, рођена 1882. Српкиња, убијена 1942. У директном терору, Новска (0889123027)
44. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Васо) Љубан, рођен 1925. Србин, убијен од усташа 1942. у логору, Јасеновац (1176046034)
45. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Васо) Симо, рођен 1929. Србин, убијен од усташа 1942. при депортацији, Бјеловар (1176046035)
46. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Вељко) Мирко, рођен 1929. Србин, убијен од усташа 1942. при депортацији, Бјеловар (0881074028)
47. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Веселко) Драган, рођен 1919. Србин, убијен од Немаца 1942. у логору, Земун Сајмиште (1176046065)
48. Босанска Дубица Међувође: Латиновић (Вид) Анка, рођена 1908. Српкиња, умрла 1943. При депортацији, Грубишно Поље (1176046020)
49. Босанска Дубица Мљечаница: Латиновић (М.) Владе, рођен 1905. Србин, убијен 1942. непознато, Козара (5002с00255)
50. Босанска Градишка Кочићево: Латиновић (С) Стево, рођен 1907. Србин, убијен од усташа 1943. Код куће, Кочићево (5103с00574)
51. Босанска Крупа Баштра: Латиновић (Павле) Душан, рођен 1910. Србин, убијен 1941. У директном терору, Бос крупа (0387012012)
52. Босанска Крупа Добро Село: Латиновић (Миле) Станко, рођен 1898. Србин, убијен 1941. код куће, Добро село (1340007125)

53. Босанска Крупа Добро Село: Латиновић (Станко) Алекса, рођен 1925. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Црна гора (1340007126)
54. Босанска Крупа Доњи Петровићи: Латиновић (Миле) Божо, рођен 1918. Србин, погинуо 1944. у НОБу, Приједор (1343022021)
55. Босанска Крупа Доњи Петровићи: Латиновић (Перо) Трива, рођен 1917. Србин, погинуо 1944. у НОБу, Источна босна (1343022020)
56. Босанска Крупа Доњи Петровићи: Латиновић (Триво) Бранко, рођен 1920. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Грмеч (1343022017)
57. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Божо) Петар, рођен 1883. Србин, убијен 1941. код куће, Дренова главица (1342018012)
58. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Душан) Бориславка, рођена 1932. Српкиња, убијена од усташа 1941. у масовном покољу, Дренова главица (1342018020)
59. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Душан) Мара, рођена 1918. Српкиња, убијена 1941. Код куће, Дренова главица (1342018018)
60. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Душан) Милован, рођен 1937. Србин, убијен од усташа 1941. у масовном покољу, Дренова главица (1342018022)
61. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Душан) Младен, рођен 1930. Србин, убијен од усташа 1941. у масовном покољу, Дренова главица (1342018019)
62. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Душан) Ненад, рођен 1936. Србин, убијен од усташа 1941. у масовном покољу, Дренова главица (1572001008)
63. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Душан) Петар, рођен 1934. Србин, убијен од усташа 1941. у масовном покољу, Дренова главица (1342018021)

64. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Ђуро) Душан, рођен 1912. Србин, убијен 1942. У директном терору, Бос. крупа (1572001004)
65. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Ђуро) Душан-жути, рођен 1914. Србин, убијен 1941. У директном терору, Босанска крупа (1342018017)
66. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Ђуро) Љубан, рођен 1934. Србин, убијен од усташа 1941. у масовном покољу, Дренова главица (1342018015)
67. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Ђуро) Милева, рођена 1910. Српкиња, убијена 1941. Код куће, Дренова главица (1342018014)
68. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Ђуро) Славко, рођен 1936. Србин, убијен од усташа 1941. у масовном покољу, Дренова главица (1342018016)
69. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Илија) Бранко, рођен 1913. Србин, убијен 1941. код куће, Дренова главица (1342018010)
70. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Илија) Ђуро, рођен 1885. Србин, убијен 1941. у директном терору, Босанска крупа (1342018009)
71. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Илија) Милан, рођен 1896. Србин, убијен 1941. у директном терору, Босанска крупа (1342018011)
72. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Јово) Љубан, рођен 1869. Србин, убијен 1942. У директном терору, Дрен. главица (1572001002)
73. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Јово) Никола, рођен 1890. Србин, убијен 1941. у директном терору, Босанска крупа (1342018008)
74. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиновић (Лончина) Мара, рођена 1911. Српкиња, убијена 1942. удиректном терору, Бос. крупа (1572001005)

75. Босанска Крупа Дренова Главица: Латиниовић (Симо) Ђуро, рођен 1896. Србин, убијен 1941. у директном терору, Босанска крупа (1342018013)
76. Босанска Крупа Горњи Петровићи: Латиниовић (Лазо) Ђуро, рођен 1911. Србин, убијен 1941. у директном терору, Непознато (0387017033)
77. Босанска Крупа Горњи Петровићи: Латиниовић (Лука) Симо, рођен 1901. Србин, убијен од усташа 1943. у директном терору, Црно језеро (1344025010)
78. Босанска Крупа Јасеница :Латиниовић (Дмитар) Перо, рођен 1898. Србин, погинуо 1941. у НОБу, Бос. крупа (0376049078)
79. Босанска Крупа Јасеница: Латиниовић (Миле) Чедо, рођен 1926. Србин, погинуо 1941. у директном терору, Грмеч (0387021039)
80. Босанска Крупа Јасеница: Латиниовић (Миле) Мирко, рођен 1932. Србин, убијен од усташа 1941. непознато, Јасеница (0387021040)
81. Босанска Крупа Јасеница: Латиниовић (Тодо) Миле, рођен 1890. Србин, убијен 1942. у директном терору, Јасеница (0387021038)
82. Босанска Крупа Мали Дубовик: Латиниовић (Никола) Милан, рођен 1923. Србин, погинуо 1942. у НОБу Сански мост (1344028005)
83. Босанска Крупа Пишталине: Латиниовић (Миле) Стоја, рођена 1913. Српкиња, спаљена од усташа 1944. код куће, Градина код јасеновца (2420041050)
84. Босанска Крупа Средњи Дубовик: Латиниовић (Пајо) Цука, рођена 1942. Српкиња, убијена од Муслима 1943. у директном терору, Средњи дубовик (9999с99438)
85. Босанска Крупа Средњи Дубовик: Латиниовић (Спасо) Ђорђо, рођен 1939. Србин, убијен од Муслима 1943. у директном терору, Средњи дубовик (1344027099)

86. Босанска Крупа Велика Јасеница: Латиновић (Ђуро) Душан, рођен 1922. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Приједор (0376048029)
87. Босанска Крупа Велика Јасеница: Латиновић (Лука) Ђуро, рођен 1873. Србин, убијен 1941. у директном терору, Крушница (0376048028)
88. Босанска Крупа Велика Јасеница: Латиновић (Тодор) Илија, рођен 1904. Србин, погинуо 1941. у НОБу, Бос. крупа (0376050080)
89. Босанска Крупа Војевац: Латиновић (Ђурађ) Којо, рођен 1904. Србин, убијен 1943. у директном терору, Грмеч (1348037112)
90. Босанска Крупа Војевац: Латиновић (Јово) Милан, рођен 1922. Србин, убијен од усташа 1941. У директном терору, Бос. крупа (1348037056)
91. Босанска Крупа Војевац: Латиновић (Пане) Јово, рођен 1894. Србин, убијен 1943. у директном терору, Грмеч (1348037055)
92. Босански Петровац Бара: Латиновић (Којо) Милош, рођен 1923. Србин, погинуо 1941. у НОБу, Петровац (1354001055)
93. Босански Петровац Бара: Латиновић (Обрад) Којо, рођен 1897. Србин, убијен 1944. у затвору, Бос. Петровац (1354001054)
94. Босански Петровац Бара: Латиновић (Урош) Владо, рођен 1921. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Озрен (1354001056)
95. Босански Петровац Босански Петровац: Латиновић (Лазо) Момчило, рођен 1909. Србин, погинуо 1942. У НОБу, Непознато (2423069004)
96. Босански Петровац Босански Петровац: Латиновић (Никола) Дане, рођен 1913. Србин, убијен 1941. У директном терору, Кључ (1356012012)

97. Босански Петровац Босански Петровац: Латиновић (Никола) Ђуро, рођен 1888. Србин, погинуо 1941. у НОБу, Бос. петровац (1160026003)
98. Босански Петровац Бравски Ваганац: Латиновић (Давид) Микаило, рођен 1898. Србин, погинуо 1943. У НОБу, Зеленгора (0666002047)
99. Босански Петровац Бравски Ваганац: Латиновић (Илија) Остоја, рођен 1900. Србин, убијен 1941. код куће, Бравско (0867096014)
100. Босански Петровац Бравски Ваганац: Латиновић (Јошо) Стојан, рођен 1909. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Срнетица (0039002002)
101. Босански Петровац Бравски Ваганац: Латиновић (Јова) Триво, рођен 1914. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Кључ (0822011033)
102. Босански Петровац Бравски Ваганац: Латиновић (Којо) Илија, рођен 1909. Србин, погинуо 1944. у НОБу, Товарник (0210083012)
103. Босански Петровац Бравски Ваганац: Латиновић (Микаило) Перо, рођен 1921. Србин, погинуо 1941. у НОБу, Бравски в. (0666002048)
104. Босански Петровац Бравски Ваганац: Латиновић (Сима) Давид, рођен 1901. Србин, убијен 1941. у директном терору, Бравски (0822011074)
105. Босански Петровац Бунара: Латиновић (Марко) Обрад, рођен 1912. Србин, убијен 1941. непознато, Београд (1359036010)
106. Босански Петровац Добро Село: Латиновић (Коста) Деса, рођена 1921. Српкиња, погинула 1944. У НОБу, Дрвар (1355010063)
107. Босански Петровац Добро Село: Латиновић (Коста) Душан, рођен 1919. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Горажде (1355010062)

108. Босански Петровац Добро Село: Латиновић (Лазо) Бранко, рођен 1904. Србин, погинуо 1941. У директном терору, Кључ (1356013018)
109. Босански Петровац Добро Село: Латиновић (Милан) Коста, рођен 1875. Србин, убијен 1941. код куће, Босански Петров (1355010061)
110. Босански Петровац Добро Село: Латиновић (Никола) Душан, рођен 1929. Србин, убијен од Муслима 1943. у директном терору, Дринић (1355010060)
111. Босански Петровац Добро Село: Латиновић (Петар) Урош, рођен 1896. Србин, убијен 1941. код куће, Добро село (1355010058)
112. Босански Петровац Добро Село: Латиновић (Саво) Тоде, рођен 9999. Србин, убијен 1941. код куће, Босански Петров (1355010059)
113. Босански Петровац Јањила: Латиновић (Илија) Јока, рођена 1904. Српкиња, убијена 1944. У директном терору, Јањиле (0801083030)
114. Босански Петровац Јањила: Латиновић (Јован) Никола, рођен 1911. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Дринић (1359035024)
115. Босански Петровац Јањила: Латиновић (Јован) Петар, рођен 1906. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Земун Сајмиште (1359035023)
116. Босански Петровац Јањила: Латиновић (Лука) Ђураћ, рођен 1916. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Бос. нови (1359035022)
117. Босански Петровац Јањила: Латиновић (Мићо) Стево, рођен 1923. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Бусовача зеница (1359035028)
118. Босански Петровац Јањила: Латиновић (Мићо) Вајка, рођена 1928. Српкиња, убијена од Немаца 1944. код куће, Јањила (7006с00716)

119. Босански Петровац Јањила: Латиновић (Миле) Илија, рођен 1898. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Бугојно (0210082031)
120. Босански Петровац Јањила: Латиновић (Миле) Марко, рођен 1915. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Сутјеска (0206052002)
121. Босански Петровац Јањила: Латиновић (Петар) Милан, рођен 1925. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Приједор (1359035021)
122. Босански Петровац Јањила: Латиновић (Тодор) Бранко, рођен 1932. Србин, убијен од усташа 1944. у директном терору, Јањила (0801083031)
123. Босански Петровац Јасеновац: Латиновић (Ђуђо) Мићо, рођен 1910. Србин, убијен 1943. у директном терору, У бос. петровцу (1360039124)
124. Босански Петровац Јасеновац: Латиновић (Јоко) Душан, рођен 1918. Србин, погинуо 1942. у НОБу, Сан. мост (1360039120)
125. Босански Петровац Јасеновац: Латиновић (Јоко) Којо, рођен 1925. Србин, погинуо од Немаца 1945. у НОБу, Товарник сјем (1360039121)
126. Босански Петровац Јасеновац: Латиновић (Никола) Јела, рођена 1940. Српкиња, убијена од Италијана 1942. код куће, Јасеновац, Петровац (7006с00725)
127. Босански Петровац Јасеновац: Латиновић (Петар) Никола, рођен 1925. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Лопец-цвјетнић (1360039122)
128. Босански Петровац Јасеновац: Латиновић (Стеван) Ђуђо, рођен 1875. Србин, убијен од усташа 1941. код куће, Јасеновац (1360039123)
129. Босански Петровац Капљух: Латиновић (Цвијо) Саво, рођен 1917. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Сутјеска (1359033014)

130. Босански Петровац Капљух: Латиновић (Ђукан) Богдан, рођен 1927. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Травник (0507050012)
131. Босански Петровац Капљух: Латиновић (Ђукан) Бошко, рођен 1921. Србин, погинуо 1945. у НОБу, Св. клара-загреб (1359033001)
132. Босански Петровац Капљух: Латиновић (Ђура) Бошко, рођен 1920. Србин, погинуо 1945. у НОБу, Загреб (0801083022)
133. Босански Петровац Капљух: Латиновић (Гавро) Тома, рођен 1906. Србин, погинуо 1942. у НОБу, Грмеч (0666004002)
134. Босански Петровац Капљух: Латиновић (Илија) Аница, рођена 1900. Српкиња, убијена 1943. у збегу, Клековача (1359033020)
135. Босански Петровац Капљух: Латиновић (Илија) Илија, рођен 1897. Србин, убијен 1941. код куће, Капљух (1359033018)
136. Босански Петровац Капљух: Латиновић (Илија) Никола, рођен 1923. Србин, погинуо 1944. у НОБу, Гламоч (1359033019)
137. Босански Петровац Капљух: Латиновић (Лука) Ђуро, рођен 1907. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Хан Пијесак (1359033011)
138. Босански Петровац Капљух: Латиновић (Миле) Божо, рођен 1925. Србин, погинуо 1945. у НОБу, Красуљакључ (0048049007)
139. Босански Петровац Капљух: Латиновић (Никола) Обрад, рођен 1918. Србин, погинуо 1942. у НОБу, Капљух (2388016007)
140. Босански Петровац Капљух: Латиновић (Пане) Миле, рођен 1855. Србин, убијен 1943. код куће, Капљух (1359033026)

141. Босански Петровац Капљух: Латиниовић (Раде) Никола, рођен 1888. Србин, погинуо 1942. у НОБу, Капљух (2388016006)
142. Босански Петровац Капљух: Латиниовић (Симо) Ђуро, рођен 1913. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Командир чете (1359033017)
143. Босански Петровац Капљух: Латиниовић (Симо) Миле, рођен 1924. Србин, погинуо 1944. у НОБу, Влашић-травник (1359033016)
144. Босански Петровац Кленовац: Латиниовић (Божо) Вида, рођена 1926. Српкиња, убијена 1941. У директном терору, Кленовац (1360037054)
145. Босански Петровац Кленовац: Латиниовић (Ђурађ) Илија, рођен 1931. Србин, убијен од Немаца 1943. У немачкој офанзиви, Кленовац (7006с00751)
146. Босански Петровац Кленовац: Латиниовић (Илија) Јевтан, рођен 1909. Србин, убијен 1941. у директном терору, Кленовац (1360037046)
147. Босански Петровац Кленовац: Латиниовић (Илија) Сава, рођена 1891. Српкиња, убијена 1941. У директном терору, Кленовац (1360037047)
148. Босански Петровац Кленовац: Латиниовић (Јоша) Миле, рођен 1900. Србин, убијен 1941. у директном терору, Кленовац (1360037048)
149. Босански Петровац Кленовац: Латиниовић (Јоша) Перо, рођен 1902. Србин, убијен 1941. у директном терору, Кленовац (1360037049)
150. Босански Петровац Кленовац: Латиниовић (Мићо) Боро, рођен 1939. Србин, убијен од Италијана 1942. код куће, Кленовац (7006с00749)
151. Босански Петровац Кленовац: Латиниовић (Мићо) Миле, рођен 1940. Србин, убијен од Италијана 1942. код куће, Кленовац (7006с00750)

152. Босански Петровац Кленовац: Латиновић (Миле) Душан, рођен 1921. Србин, погинуо 1944. у НОБу, Млиниште (1360037050)
153. Босански Петровац Кленовац: Латиновић (Миле) Госпава, рођена 1923. Српкиња, умрла 1943. У збегу, Кленовац (1360037051)
154. Босански Петровац Кленовац: Латиновић (Миле) Мара, рођена 1925. Српкиња, умрла 1943. у збегу, Кленовац (1360037052)
155. Босански Петровац Кленовац: Латиновић (Мирко) Анка, рођена 1938. Српкиња, спаљена од усташа 1941. у масовном покољу, Кленовац (7006с00747)
156. Босански Петровац Кленовац: Латиновић (Мирко) Мирјана, рођена 1940. Српкиња, спаљена од усташа 1941. у масовном покољу, Кленовац (7006с00748)
157. Босански Петровац Кленовац: Латиновић (Раде) Божо, рођен 1888. Србин, умро 1942. у збегу, Кленовац (1360037053)
158. Босански Петровац Колунић: Латиновић (Давид) Јово, рођен 1921. Србин, погинуо 1944. у НОБу, Сремски фронт (1354003157)
159. Босански Петровац Колунић: Латиновић (Илија) Момчило, рођен 1899. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Гламоч (0210082077)
160. Босански Петровац Колунић: Латиновић (Јован) Драгољуб, рођен 1919. Србин, погинуо 1944. У НОБу, Бања лука (1354003168)
161. Босански Петровац Колунић :Латиновић (Милан) Никола, рођен 1863. Србин, умро 1943. у НОБу, Дрвар (1354003156)
162. Босански Петровац Колунић :Латиновић (Миле) Илија, рођен 1924. Србин, умро 1943. у НОБу, Колунић (1354003165)

163. Босански Петровац Колунић: Латиновић (Миле) Раде, рођен 1921. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Стрмица (1354003164)
164. Босански Петровац Колунић: Латиновић (Никола) Милица, рођена 1900. Српкиња, умрла 1943. У директном терору, Колунић (1354003151)
165. Босански Петровац Колунић :Латиновић (Нн) Драгица, рођена 1938. Српкиња, убијена од Муслима 1943. у збегу, Осјеченица (7006с00775)
166. Босански Петровац Колунић: Латиновић (Нн) Кова, рођена 1940. Српкиња, убијена од Муслима 1943. у збегу, Осјеченица (7006с00776)
167. Босански Петровац Колунић: Латиновић (Нн) Стево, рођен 1940. Србин, убијен од Муслима 1943. У збегу, Осјеченица (7006с00777)
168. Босански Петровац Колунић: Латиновић (Петар) Драган, рођен 1921. Србин, убијен 1943. У директном терору, Бос. петровац (1354003162)
169. Босански Петровац Колунић: Латиновић (Тривун) Тоде, рођен 1903. Србин, убијен 1941. У директном терору, Бос. петровац (1354003163)
170. Босански Петровац Медено Поље: Латиновић (Јово) Анђа, рођена 1873. Српкиња, умрла 1943. У директном терору, Медено Поље (1354006043)
171. Босански Петровац Медено Поље: Латиновић (Раде) Лазо, рођен 1924. Србин, убијен 1943. код куће, Бања лука (1354006030)
172. Босански Петровац Подсрнетица: Латиновић (Јово) Триво, рођен 1914. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Кључ (1360038009)
173. Босански Петровац Подсрнетица: Латиновић (Миха) Владо, рођен 1923. Србин, погинуо 1942. у НОБу, У савици (1360038011)

174. Босански Петровац Подсрнетица: Латиновић (Симо) Лазо, рођен 1919. Србин, погинуо 1944. у НОБу, Сремски фронт (1360038007)
175. Босански Петровац Рашиновац :Латиновић (Миле) Дане, рођен 1926. Србин, погинуо 1944. у НОБу, Плевље санџак (1355009035)
176. Босански Петровац Рашиновац: Латиновић (Миле) Ђурађ, рођен 1920. Србин, погинуо 1944. у НОБу, Младеновац (1355009036)
177. Босански Петровац Рашиновац: Латиновић (Пера) Небојша, рођен 1929. Србин, погинуо 1944. Приликом борби или бомбардовања, Оштрељ (0801082057)
178. Босански Петровац Рашиновац: Латиновић (Саво) Раде, рођен 1926. Србин, погинуо 1944. у НОБу, Смедерево (1355009037)
179. Босански Петровац Смољана: Латиновић (Џвијо) Анђа, рођена 1904. Српкиња, умрла 1941. у НОБу, Грмеч (0666004003)
180. Босански Петровац Смољана: Латиновић (Ђуро) Славко, рођен 1926. Србин, погинуо 1944. у НОБу, Срем (1356015035)
181. Босански Петровац Смољана: Латиновић (Илија) Давид, рођен 1922. Србин, погинуо 1944. у НОБу, Сутјеска (0209081048)
182. Босански Петровац Смољана: Латиновић (Илија) Којо, рођен 1926. Србин, умро 1945. у НОБу, Петровац (0209081049)
183. Босански Петровац Смољана: Латиновић (Митар) Милева, рођена 1925. Српкиња, погинула 1943 . у НОБу, Тјентиште (0673001011)
184. Босански Петровац Смољана: Латиновић (Никола) Богдан, рођен 1926. Србин, убијен 1943. Код куће, Козила (1356015033)

185. Босански Петровац Смољана: Латиновић (Никола) Бошко, рођен 1938. Србин, убијен од Муслима 1943. у немачкој офанзиви, Смољана (7006с00917)
186. Босански Петровац Смољана: Латиновић (Никола) Ђуро, рођен 1940. Србин, убијен од Муслима 1943. у немачкој офанзиви, Смољана (7006с00918)
187. Босански Петровац Смољана: Латиновић (Никола) Илинка, рођена 1924. Српкиња, погинула 1943. У НОБу, Ливно (1356015034)
188. Босански Петровац Смољана: Латиновић (Никола) Јаков, рођен 1921. Србин, погинуо 1943. у НОБу Мањача (1356015032)
189. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Ђуро) Анђа, рођена 1867. Српкиња, убијена 1941. У директном терору, Врточе-бос. петр (0048049012)
190. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Илија) Ђуро, рођен 1916. Србин, нестао 1941. непознато, Непознато (0048047009)
191. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Илија) Мара, рођена 1895. Српкиња, убијена 1943. У директном терору, Врточе-бос. петр (0048049010)
192. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Илија) Симо, рођен 1920. Србин, убијен 1942. у директном терору, Крњеуша (0048047010)
193. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Илије) Ика, рођена 1856. Српкиња, убијена 1943. У директном терору, Мартин брод (1358026046)
194. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Марко) Драго, рођен 1940. Србин, стрељан од Муслима 1943. у директном терору, Врточе (7006с01044)
195. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Марко) Ратко, рођен 1942. Србин, стрељан од Муслима 1943. у директном терору, Врточе (7006с01045)

196. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Миладин) Чедо, рођен 1941. Србин, стрељан од Муслима 1943. у директном терору, Врточе (7006с01043)
197. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Миладин) Драго, рођен 1940. Србин, убијен од Муслима 1943. у директном терору, Врточе (7006с01039)
198. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Милан) Петра, рођена 1938. Српкиња, убијена од Муслима 1943. у збегу, Осјеченица (1358026145)
199. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Милкан) Миланко, рођен 1940. Србин, стрељан од Муслима 1943. у директном терору, Врточе (7006с01041)
200. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Милош) Сава, рођена 1928. Српкиња, убијена 1943. У директном терору, Непознато (0047042011)
201. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Милош) Саво, рођен 1936. Србин, убијен од Муслима 1943. у директном терору, Врточе (7006с01037)
202. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Никола) Неђо, рођен 1941. Србин, убијен од Муслима 1943. у директном терору, Врточе (7006с01038)
203. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Петар) Милка, рођена 1936. Српкиња, убијена од усташа 1942. у директном терору, Врточе (0048049014)
204. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Петар) Раде, рођен 1926. Србин, погинуо 1942. у НОБу, Кобиља глава (0048049013)
205. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Петар) Владо, рођен 1941. Србин, стрељан од Муслима 1943. у директном терору, Врточе (7006с01046)
206. Босански Петровац Врточе: Латиновић (Сава) Душан, рођен 1924. Србин, погинуо 1944. у НОБу, Санџак-бјело II (0780014005)

207. Босански Петровац Врточе: Латиниовић (Симе) Стера, рођен 1899. Србин, погинуо 1941. у НОБу, Бос. петровац (1358026037)
208. Босански Петровац Врточе: Латиниовић (Симо) Душан, рођен 1903. Србин, убијен 1941. у затвору, Притока-бихаћ (0048049011)
209. Босански Петровац Врточе: Латиниовић (Симо) Петар, рођен 1895. Србин, убијен 1943. у директном терору, Врточе-бос. петр (0048049009)
210. Босански Петровац Врточе: Латиниовић (Триво) Перо, рођен 1940. Србин, убијен од усташа 1943. У збегу, Босански Петровац (1358026128)
211. Босанско Грахово Велико Тичево: Латиниовић (Илија) Душан, рођен 1922. Србин, погинуо 1943. у НОБу, На шатору (0045018022)
212. Босанско Грахово Велико Тичево: Латиниовић (Зарија) Јевто, рођен 1924. Србин, погинуо 1944. у НОБу, Винковци (0045018021)
213. Бугојно Церибашићи: Латиниовић (Глишо) Лазо, рођен 1900. Србин, убијен од усташа 1943. У директном терору, Босанска крупа (1344025042)
214. Цазин Цазин: Латиниовић (Пане) Милка, рођена 1910. Српкиња, убијена од усташа 1941. у директном терору, Местра (0430019010)
215. Цазин Градина: Латиниовић (Богдан) Мара, рођена 1891. Српкиња, убијена од усташа 1942. код куће, Градина код јасеновца (0275036002)
216. Цазин Градина: Латиниовић (Ђуро) Јово, рођен 1888. Србин, умро 1944. непознато, Петрова гора (1364051077)
217. Цазин Градина: Латиниовић (Ђуро) Милан, рођен 1900. Србин, убијен од усташа 1941. У директном терору, Цазин (1364051078)

218. Цазин Градина: Латиновић (Ђуро) Стоја, рођена 1895. Српкиња, убијена од усташа 1944. у директном терору, Градина код Јасеновца (1364051032)
219. Цазин Градина: Латиновић (Гавран) Јово, рођен 1880. Србин, убијен од усташа 1941. у директном терору, Цазин (1364051034)
220. Цазин Градина Латиновић (Гавран) Петар, рођен 1890. Србин, убијен 1943. Приликом борби или бомбардовања, Дрвар (1364051040)
221. Цазин Градина: Латиновић (Гавран) Раде, рођен 1895. Србин, убијен од усташа 1941. у затвору, Гаравице-бихаћ (1364051039)
222. Цазин Градина: Латиновић (Гавран) Спасе, рођен 1890. Србин, убијен од усташа 1941. у затвору, Гаравице (1364051037)
223. Цазин Градина: Латиновић (Гавро) Јово, рођен 1892. Србин, убијен од усташа 1941. код куће, Градина код Јасеновца (0275034022)
224. Цазин Градина: Латиновић (Гавро) Раде, рођен 1896. Србин, убијен од усташа 1941. у директном терору, Градина код Јасеновца (0275034015)
225. Цазин Градина: Латиновић (Илија) Драгутин, рођен 1941. Србин, убијен од усташа 1944. у логору, Јасеновац (1364051023)
226. Цазин Градина: Латиновић (Илија) Милан, рођен 1939. Србин, убијен од усташа 1944. У логору, Јасеновац (1364051021)
227. Цазин Градина: Латиновић (Илија) Милка, рођена 1940. Српкиња, убијена од усташа 1944. у логору, Јасеновац (1364051022)
228. Цазин Градина: Латиновић (Илија) Зорка, рођена 1915. Српкиња, убијена од усташа 1944. у директном терору, Градина код Јасеновца (1364051020)

229. Цазин Градина: Латиновић (Јово) Милош, рођен 1915. Србин, убијен од усташа 1941. У затвору, Гаравице (1364051036)
230. Цазин Градина: Латиновић (Јово) Перо, рођен 1882. Србин, убијен 1941. у директном терору, Бихаћ (2420041017)
231. Цазин Градина: Латиновић (Јазо) Син, рођен 1941. Србин, нестао 1943. у збегу, Дрвар (7035с00078)
232. Цазин Градина: Латиновић (Марко) Илија, рођен 1914. Србин, убијен од усташа 1944. У директном терору, Градина код јасеновца (1364051024)
233. Цазин Градина: Латиновић (Миладин) Душан, рођен 1911. Србин, погинуо 1943. У НОБу, Бос. петровац (1364051071)
234. Цазин Градина: Латиновић (Милан) Мара, рођена 1940. Српкиња, убијена од усташа 1944. у логору, Јасеновац (1364051033)
235. Цазин Градина: Латиновић (Миле) Перо, рођен 1870. Србин, убијен од усташа 1941. У затвору, Гаравице (1364051044)
236. Цазин Градина: Латиновић (Миле) Стоја, рођена 1880. Српкиња, убијена од усташа 1944. у директном терору, Градина код јасеновца (1364051035)
237. Цазин Градина: Латиновић (Миле) Стоја, рођена 1892. Српкиња, убијена од усташа 1944. код куће, Градина код јасеновца (0275034023)
238. Цазин Градина: Латиновић (Никадин) Ђуја, рођена 1882. Српкиња, убијена од усташа 1943. код куће, Градина код јасеновца (2420041016)
239. Цазин Градина: Латиновић (Нинко) Ђуро, рођен 1936. Србин, убијен од усташа 1944. У логору, Јасеновац (1364051050)

- 240. Цазин Градина: Латиновић (Нинко) Ружа, рођена 1938. Српкиња, убијена од усташа 1944. у логору, Јасеновац (1364051051)
- 241. Цазин Градина: Латиновић (Нинко) Смиља, рођена 1913. Српкиња, убијена од усташа 1944. у директном терору, Градина код јасеновца (1364051049)
- 242. Цазин Градина: Латиновић (Нинко) Станка, рођена 1940. Српкиња, убијена од усташа 1944. у логору, Јасеновац (1364051052)
- 243. Цазин Градина: Латиновић (Нн) Мара, рођена 1895. Српкиња, убијена од усташа 1944. у директном терору, Градина код јасеновца (1364051018)
- 244. Цазин Градина: Латиновић (Перо) Ђуја, рођена 1871. Српкиња, убијена од усташа 1943. у директном терору, Градина код јасеновца (1364051045)
- 245. Цазин Градина: Латиновић (Перо) Милан, рођен 1895. Србин, убијен од усташа 1941. У директном терору, Цазин (1364051031)
- 246. Цазин Градина: Латиновић (Перо) Милан, рођен 1911. Србин, стрељан од усташа 1941. У логору, Јадовно (2420041049)
- 247. Цазин Градина: Латиновић (Перо) Миле, рођен 1902. Србин, убијен 1941. у директном терору, Цазин (1364051046)
- 248. Цазин Градина: Латиновић (Перо) Нинко, рођен 1909. Србин, убијен од Немаца 1944. у логору, Немачки логор (2420041015)
- 249. Цазин Градина: Латиновић (Перо) Угљеша, рођен 1942. Србин, убијен од усташа 1942. непознато, Блатна (1364051053)
- 250. Цазин Градина: Латиновић (Петар) Миле, рођен 1916. Србин, убијен од усташа 1941. У директном терору, Цазин (1364051083)

251. Цазин Градина: Латиниовић (Петар) Мирко, рођен 1919. Србин, убијен од усташа 1941. У затвору, Гаравице (1364051041)
252. Цазин Градина: Латиниовић (Спасо) Лазо, рођен 1920. Србин, убијен од усташа 1941. У затвору, Гаравице (1364051038)
253. Цазин Градина: Латиниовић (Станко) Невенка, рођена 1922. Српкиња, убијена од усташа 1944. у директном терору, Градина код јасеновца-1364051019
254. Цазин Градина: Латиниовић (Стеван) Стана, рођена 1890. Српкиња, убијена 1943. У директном терору, Липар-б. петрова (0275030027)
255. Цазин Градина: Латиниовић (Стево) Душан, рођен 1941. Србин, убијен од усташа 1943. у логору, Јасеновац (1364051025)
256. Цазин Градина: Латиниовић (Триво) Гавро, рођен 1893. Србин, убијен од усташа 1941. У затвору, Бихаћ-гаравице (1364051017)
257. Цазин Градина: Латиниовић (Угљеша) Борка, рођена 1942. Српкиња, убијена од Немаца 1943. у немачкој офанзиви, Босански Петровац-1364051054
258. Цазин Градина: Латиниовић (Хмалет) Невенка, рођена 1903. Српкиња, убијена од усташа 1944. у директном терору, Градина код јасеновца-1364051047
259. Цазин Врело: Латиниовић (Душан) Јово, рођен 1938. Србин, умро од тифуса 1943. У збегу, Непознато (7035с00194)
260. Цазин Врело: Латиниовић (Лазо) Спасо, рођен 1920. Србин, убијен 1941. у затвору, Гаравица-бихаћ (1366058029)
261. Цазин Врело: Латиниовић (Лазо) Владо, рођен 1923. Србин, убијен од Немаца 1943. као заробљеник прип. НОВ и ПОЈ, Немачки логор (1366058030)

- 262. Цазин Врело: Латиновић (Миле) Перса, рођена 1910. Српкиња, погинула 1943. приликом борби или бомбардовања, Грекај-дрвар (1366058093)
- 263. Цазин Врело: Латиновић (Миле) Перса, рођена 1913. Српкиња, погинула 1943. у НОБу, Дрвар (0045018020)
- 264. Цазин Врело: Латиновић (Милош) Стеван, рођен 1882. Србин, убијен 1941. у директном терору,
- 265. Цазин. мацини д. (0205045019)
- 266. Цазин Врело: Латиновић (Милош) Стево, рођен 1884. Србин, убијен 1941. у директном терору, Мацина-цазин (1366058019)
- 267. Цазин Врело: Латиновић (Петар) Лазо, рођен 1884. Србин, убијен 1941. у затвору, Гаравица-бихаћ (1366058028)
- 268. Цазин Врело: Латиновић (Петар) Никола, рођен 1891. Србин, погинуо од Бугара 1941. у НОБу, Врело (1366058090)
- 269. Цазин Врело: Латиновић (Раде) Вучен, рођен 1926. Србин, погинуо од Бугара 1943. у НОБу, Сански мост (1366058094)
- 270. Цазин Врело: Латиновић (Ристо) Јован, рођен 1903. Србин, убијен од усташа 1941. У логору, Јадовно (1366058092)
- 271. Цазин Врело: Латиновић (Ристо) Милош, рођен 1895. Србин, убијен 1941. у директном терору, Врста (1366058091)
- 272. Цазин Врело: Латиновић (Ристо) Раде, рођен 1880. Србин, убијен од усташа 1941. У директном терору, Мацини долови (1366058089)
- 273. Цазин Врело: Латиновић (Вид) Саво, рођен 1878. Србин, убијен од усташа 1941. У директном терору, Мацини долови (1366058088)

274. Дарувар Доња Вријеска: Латиновић (Илија) Ђорђе, рођен 1926. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Гарешница (0931045033)
275. Дарувар Доња Вријеска: Латиновић (Миле) Илија, рођен 1900. Србин, убијен од Немаца 1944. као заробљеник прип. НОВ и ПОЈ, Немачки логор (0931045032)
276. Дарувар Доња Вријеска: Латиновић (Миле) Сава, рођена 1903. Српкиња, погинула 1943. приликом борби, Г. вријеска (0931045034)
277. Дарувар Горња Вријеска: Латиновић (Илија) Ђуро, рођен 1924. Србин, погинуо 1942. у НОБу, Гарешница (2114027006)
278. Дарувар Горња Вријеска: Латиновић (Теодор) Илија, рођен 1886. Србин, убијен од Немаца 1942. у логору, Аусцхвитз (2114027007)
279. Дарувар Катинац: Латиновић (Нн) Лазо, рођен 1909. Србин, убијен од усташа 1942. У логору, Јасеновац (2115037068)
280. Дарувар Шибовац: Латиновић (Алекса) Стево, рођен 1924. Србин, погинуо 1944. У НОБу, Бодљевина (2118066005)
281. Дарувар Шибовац: Латиновић (Марко) Коста, рођен 1923. Србин, убијен од усташа 1943. у НОБу, Дарувар (2118066006)
282. Дарувар Шибовац: Латиновић (Петар) Јово, рођен 1902. Србин, убијен 1941. у затвору, Славонска Пожег (2118066012)
283. Доњи Лапац Доња Суваја: Латиновић (Милан) Љубица, рођена 1914. Српкиња, убијена 1941. У директном терору, Непознато (0909026003)
284. Кључ Хумићи_ Латиновић (Јово) Милутин, рођен 1909. Србин, убијен 1941. у директном терору, Кључ (1265031011)

- 285. Кључ Хумићи: Латиновић (Милутин) Анка, рођена 1942. Српкиња, убијена од усташа 1942. у директном терору, Љубине (1265031014)
- 286. Кључ Хумићи: Латиновић (Милутин) Драгица, рођена 1936. Српкиња, умрла од тифуса 1943. у збегу, Шатор (1265031013)
- 287. Кључ Хумићи: Латиновић (Вид) Боја, рођена 1909. Српкиња, погинула 1943. у НОБу Кључ (1265031012)
- 288. Кључ Корјеново: Латиновић (Милан) Миле, рођен 1889. Србин, убијен 1941. у директном терору, Сански мост (1309034055)
- 289. Кључ Корјеново: Латиновић (Милан) Никола, рођен 1939. Србин, убијен од усташа 1941. у масовном покољу, Врхпоље (1309034056)
- 290. Кључ Пећи: Латиновић (Божо) Јован, рођен 1895. Србин, стрељан 1941. У директном терору, Сански мост (1266045056)
- 291. Кључ Пећи: Латиновић (Божо) Лазар, рођен 1910. Србин, стрељан 1941. У директном терору, Сански мост (1266045057)
- 292. Кључ Пећи: Латиновић (Дамјан) Никола, рођен 1864. Србин, убијен 1942. У директном терору, Пећи (0666004039)
- 293. Кључ Пећи: Латиновић (Давид) Милан, рођен 1925. Србин, убијен 1941. у директном терору, Врпоље (0666004040)
- 294. Кључ Пећи: Латиновић (Ђурађ) Лазар, рођен 1915. Србин, погинуо 1944. у НОБу, Купрес-звирцале (0666004028)
- 295. Кључ Пећи: Латиновић (Лазар) Милка, рођена 1940. Српкиња, убијена од усташа 1941. у масовном покољу, Соколово (1266045058)

296. Кључ Пећи: Латиновић (Миле) Душан, рођен 1927. Србин, стрељан од усташа 1941. у масовном покољу, Врхпоље (1266045063)
297. Кључ Пећи: Латиновић (Нн) Вида, рођена 1902. Српкиња, убијена 1943. У директном терору, Соколово (0666004029)
298. Кључ Пећи: Латиновић (Перо) Милена, рођена 1940. Српкиња, убијена од усташа 1941. у масовном покољу, Пећи (1266045064)
299. Кључ Саница Горња: Латиновић (Никола) Милан, рођен 1918. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Купрес (0612099016)
300. Костајница Мракодол: Латиновић (Јован) Лаза, рођен 1887. Србин, убијен 1941. бачен у јаму, Хрватска костајница (1244060077)
301. Костајница Мракодол: Латиновић (Лаза) Радомир, рођен 1923. Србин, погинуо 1941. У НОБу, Босанска костајница (1244060078)
302. Костајница Мракодол: Латиновић (Лазо) Перо, рођен 1921. Србин, убијен 1941. непознато, Костајница (8006с00985)
303. Лакташи Петошевци: Латиновић (Глиго) Љуба, рођена 1887. Српкиња, убијена 1944. Код куће, Петошевци (1275028064)
304. Нашице Ордања: Латиновић (Симо) Обрад, рођен 1892. Србин, убијен 1944. У директном терору, Грдање (2313036008)
305. Нови Град Ћеле: Латиновић (Лазо) Ђуро, рођен 1911. Србин, убијен од усташа 1941. У директном терору, Црно језеро (1344025034)
306. Нови Град Добрљин: Латиновић (Павле) Никола, рођен 1920. Србин, убијен од усташа 1941 у директном терору, Добрљин (1234017227)

307. Нови Град Добрљин: Латиновић (Петар) Павле, рођен 1895. Србин, убијен од усташа 1941. код куће, Добрљин (1234017226)
308. Нови Град Доњи Ракани: Латиновић (Давид) Јован, рођен 1884. Србин, убијен 1941. код куће, Доњи ракани (1240049044)
309. Нови Град Мала Жуљевица: Латиновић (Ђурђе) Сава, рођен 1921. Србин, убијен 1941. непознато, Добрљин (8006с00391)
310. Нови Град Мала Жуљевица: Латиновић (Лука) Ђуран, рођен 1918. Србин, погинуо 1942. у НОБу, Босански нови (1232012020)
311. Нови Град Мала Жуљевица: Латиновић (Миле) Лазо, рођен 1894. Србин, убијен од усташа 1942. У логору, Јасеновац (1232012023)
312. Нови Град Мала Жуљевица: Латиновић (Миле) Никола, рођен 1922. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Дервента (1232012021)
313. Нови Град Мала Жуљевица: Латиновић (Петар) Симо, рођен 1904. Србин, умро 1942. у НОБу, Козара (1232012007)
314. Пакрац Дереза Латиновић: (Нн) Милица, рођена 1912. Српкиња, убијена 1942. У директном терору, Дереза (2151007102)
315. Пакрац Доњи Чаглић: Латиновић (Ђуро) Петар, рођен 1941. Србин, умро 1942. у логору, Сисак (2159045045)
316. Пакрац Кукуњевац: Латиновић (Душан) Мира, рођена 1941. Српкиња, умрла 1942. У логору, Сисак (2155022054)
317. Приједор Горња Јутрогоста: Латиновић (Лука) Којо, рођен 1924. Србин, убијен од Немаца 1942. У логору, Земун Сајмиште (1289021081)

318. Приједор Горња Јутрогошта: Латиновић (Лука) Мирко, рођен 1912. Србин, убијен од Немаца 1942. у логору, Земун Сајмиште (1289021080)
319. Приједор Мало Паланчиште: Латиновић (Нн) Јово, рођен 1874. Србин, убијен 1942. у директном терору, Мало Паланчиште (1293043102)
320. Приједор Приједор: Латиновић (Остоја) Миленко, рођен 1924. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Борба (0867096015)
321. Сански Мост Хрустово: Латиновић (Душан) Владе, рођен 1920. Србин, убијен 1941. у директном терору, Сански мост (1314062045)
322. Сански Мост Хрустово: Латиновић (Гавре) Томо, рођен 1920. Србин, убијен 1941. у директном терору, Сански мост (1314062047)
323. Сански Мост Хрустово: Латиновић (Јован) Душан, рођен 1888. Србин, убијен 1941. у директном терору, Сански мост (1314062044)
324. Сански Мост Хрустово: Латиновић (Јован) Гавре, рођен 1897. Србин, убијен 1941. у директном терору, Сански мост (1314062046)
325. Сански Мост Хрустово: Латиновић (Јован) Милан, рођен 1900. Србин, убијен 1941. у директном терору, Сански мост (1314062048)
326. Сански Мост Лушци Паланка: Латиновић (Јандро) Јандрија, рођен 1915. Србин, убијен 1941. у директном терору, Бања лука (1263003005)
327. Сански Мост Отиш: Латиновић (Петар) Лазо, рођен 1913. Србин, погинуо 1942. у НОБу, Алишићи (1306008033)
328. Србац Разбој Љевчански: Латиновић (Јово) Вељко, рођен 1912. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Дервента (1325031014)

329. Сремска Митровица Лежимир: Латиновић (Тоша) Павле, рођен 1913. Србин, погинуо 1943. у НОБу, Зворник (0599057065)
330. Велика Кладуша Градина: Латиновић (Јово) Милош, рођен 1912. Србин, стрељан 1941. у директном терору, Гаравице-бихаћ (0205047063)
331. Вуковар Негославци: Латиновић (Никола) Ђуро, рођен 1935. Србин, убијен од усташа 1942. У логору, Јасеновац (7040с00726)

Из претходног пописа може се приказати црна статистика:

• Укупно страдалих Латиновића	331
• Од тога женског пола	70 (21,0%)
• Дјеце до 10 година	55 (15,0%)
• Укупно дјеце до 15 година	80 (24,2%)
• Укупно жена и дјеце до 15 година	139 (42,0%)
• Особа преко 60 година старости	39 (12,0%)
• Жена, дјеце до 15г и стараца	169 (51,0%)

Латиновићи су страдали у многим мјестима широм Југославије. Овдје ће бити поменута мјеста са масовнијим страдањем:

• Босански Петровац	118 (35,6%)
• Цазин	59 (17,8%)
• Босанска Крупа	40 (12,0%)
• Босанска Дубица	39 (11,8%)
• Кључ	15 (4,5%)
• Дарувар	8 (2,5%)
• Нови Град	8 (2,5%)
• Сански Мост	7 (1,8%)

Вјерујем да већина људи из Колунића није знала да је повелик број Латиновића живио у цазинској општини, већином у селима Врело и Градина.

Жртве рата из Колунића 1992–1995.

Посљедњи рат није мимоишао Колунић. Једанаест имена уклесано је као вјечни помен и незаборав на немила дешавања која су обиљежила прву половину посљедње деценије 20. вијека.

1. Богдановић (Марко) Александар 1968 – 1994
2. Вржина (Богдан) Миле 1961 – 1994
3. Вржина (Душан) Обрад 1942 – 1994
4. Вржина (Душан) Ненад 1946 – 1993
5. Вукић (Милан) Зоран 1966 – 1995
6. Латиновић (Милован) Озрен 1964 – 1995
7. Мркић (Никола) Саво 1952 – 1995
8. Прпа (Свето) Никица 1967 – 1995
9. Ракић (Вајо) Бошко 1968 – 1995
10. Ракић (Раде) Здравко 1951 – 1992
11. Шикман (Коста) Здравко 1951 - 1992

УМЈЕСТО ЕПИЛОГА

Устао сам рано и скувао кафу да, уз прве гутљаје, на мојој тераси у родном селу започнем писати један од наслова за ову књигу.

Тече јуни и врелина, како сви кажу, никад није била жешћа, као да је јули наступио одмах иза маја и свјетлину јутра почеше гушити зраке сунца које, негдје од Грмеча преко звоника цркве допријеше и до мене. Погледах на сат и примјетих да су се казаљке готово поклопиле. Било је пола шест, како би се то у нашем селу изговарало.

Јутро је тихо. Нема некадашње сеоске динамике, брујање трактора и дозивање људи. Некад би и дјеца рано почела грају, али тога јутрос нема. А како и неби било тако кад је народа све мање а блага (стока) још мање, због чега је и била општа љетна трка за послом – косидба, углавном.

Сам сам на тераси а поглед ми лети према гробљу. Тамо је дио мене, дио моје душе. Груди се надимају и оте се уздах, а ријечи за текст никако да потеку. Мој вјерни пас Пупи као да ме разумије јер му видим тужан поглед. Ветеринар сам али нисам знао да пси могу имати тако тужан поглед. Он је стално ту кад ја дођем у родни Колунић. Свугдје ме прати, па и на гробље. Легао би у хлад пред црквена врата као да их чува. Да ли

он зна шта чува и да ли жели рећи „чувајте и ви ово мјесто јер ћете сви овдје за други дио живота“, оног вјечног како би рекли црквени оци.

Враћам се у моје мисли и жељу да наставим писати, тражећи инспирацију. Кроз главу ми лете разне слике, текстови, поезија. И Јесењин је ту:

Посетих крај завичаја мога,
ону селендру
где живех од малена,
и где ко кула пожарна, дрвена,
диже се звонара без крста свога.

Колико промена овде, Бог ће знати!
у животу ружном, отужном, сељака. . .
Безброј открића, промна свака,
сваки мој корак у стопу прати.

И кућу дедова
не могох познати:
под окном клен штрчрћ – не маше граном косом
и на прагу не седи више мати,
нит храни живину белим просом.

Стар, мора да је . . .
Да, остарила је.
С тугом посматрам околину:
чак не познајем крај, даљину!
Само, ко некад, бели се брег,
и крај брега
високи сиви камен.

(Из пјесме „ПОВРАТАК У ЗАВИЧАЈ“
Сергеја Јесењина)

Сјетих се мог првог доласка у завичај, у опустошено село. Кад је бесомучни и бесмислени рат завршен наступиле су хорде зла и опустошиле и оголиле празне куће. Затебли смо огољеле зидове.

Остатак куће Милана (Миланце) Новаковића

Гледали смо са невјерицом и питали се -да ли је то могуће? Што нису учиниле гранате људска рука је довршила. Неколико Колунићана се вратило и обнављају развалине. Међу првима су били Раде Грубор, Марко Граховац и још неки. Било је вријеме ручка и сјели смо на опустошени праг да поједемо што смо понијели. Залогај је тешко ишао кроз грло.

„Горки су овдје залагаји хљеба“

И опет, мисли и мисли. Од свега бих волио знати како је живио Остоја чије име стоји на стећку поред зидине Панађура? И док ја, тако размишљам на једној страни дуга се надвила над Колунићем и створила прелијепу природну слику.

*Дуга над Колунићем: Петровдан 2022. год.
(Аутор фотографије: Милица Латиновић-Брчин)*

Рецензија рукописа Рајка Латиновића, Колунић село глагољице

Рукопис Рајка Латиновића под насловом *Колунић село глагољице* је веома занимљив, на моменте очаравајући. У појединим дијеловима текста рукопис је толико емотиван да сам био на ивици суза. Какве предвине ријечи и размишљања. Права храна за душу. Колико је само љубави Рајко уложио у овај рукопис, а када се било шта ради из љубави онда је унапријед осуђено на успјех. Нема дилеме да је текст који се налази пред нама квалитетна допуна наше монографије о Колунићу коју смо објавили прије шест година. Чини ми се да је све оно што смо том приликом пропустили, сада на прави начин и са правом мјером надокнађено. На тај начин Рајко је наставио оно што смо најавили када смо промовисали поменуто монографију – да то дјело није крај изучавања прошлости наших села, већ наставак или почетак у зависности како се гледа.

Са становишта историографије, издвајају се неки дијелови текста који су вриједнији од других. У питању су подаци које до сада нико није забиљежио, или ако јесте онда их није објавио. Треба истаћи податке

о домаћинствима и њиховим предводницима који се односе на 1980. и 1994. годину, као и актуелно стање. До ових података Рајко је дошао „теренским“ радом, односно обиласком гробља и читањем надгробних натписа, али и свих кућа у Колунићу. Усмена свједочанства које је том приликом добио, као и она до којих је долазио телефонским путем или преко интернета аутор је на прегледан начин приказао у виду табела. У том послу су му помогли многи, а неке од њих аутор је поменуо на почетку књиге. Други дио који треба издвојити односи се на табеларни приказ жртава Другог свјетског рата. Овај данас необјављени историјски извор настао је радом СУБНОР-а Босанског Петровца почетком 60-их година прошлог вијека. Рајко је досљедно држећи се теме приказао само жртве из Колунића које овај драгоцјени извор доноси. На тај начин допринио је развоју културе сјећања, која је више деценија била непотребно запостављена, а којој се у посљедње вријеме враћамо. Тек сада, у овом „лудим“ и нестабилним временима, почињемо да схватамо њен значај. Нема дилеме да ако будемо на прави начин чували и развијали културу сјећања, неће нам се поновити трагична прошлост. Ако је будемо занемарили, могуће је да ће нам се десити сличне ако не и горе ствари у односу на оне у прошлости. У томе је и практична вриједност рукописа Рајка Латиниовића.

На крају, ако бих нешто волио, када је ријеч о овом Рајковом рукопису, онда је то да исти потакне и друге да наставе исти путем, јер само на тај начин можемо остварити напредак. Наравно да напредак није само у писању, већ је неопходно и читање, а ја се искрено

надам да ће ова књига, као и претходна, па и оне које евентуално буду долазиле бити читане, препричаване и коментарисане. Због тога са задовољством препоручујем да се рукопис Рајка Латиновића под насловом *Колунић село ђаљовице* што прије публикује како би постао доступан не само Колунићанима који ће га вјероватно читати више од осталих, већ и нашим комшијама из сусједних села, као и свима онима који уживају у квалитетним књигама.

Бања Лука, 24. јул 2022.

Проф. др Аранђел Смиљанић
Универзитет у Бањој Луци
Филозофски факултет
Студијски програм историје

Ријеч или двије о књизи „Колунић село глагољице“ аутора Рајка Латиновића

У свијету у којем живимо постоје видљиви и невидљиви трагови – трагови прошлости. И једни и други су битни јер показују много о онима који су их остављали и о онима који их проналазе. Посебно важни постају након протока одређеног времена јер почињу да говоре без ријечи – тишином, коју треба разумјети. Сваки траг прошлости урезан је у садашњост показујући своју трајност и несаломљиву везу прошлости и будућности преко садашњости. Посебност чине они трагови прошлости који: „живе живот лептира“, краткотрајни и упечатљиви.

Рајко Латиновић је од раније показао своју посвећеност проучавању прошлости свог завичаја, свог родног Колунића. У том свом проучавању, показивао је дивљење, понос и одушевљење, прије свега, борбом за опстанак народа на том простору, простору Босанског Петровца и Колунића, слободарским духом предака, без обзира на снагу и окрутност оних који су их прогонили. Ништа мање одушевљења и дивљења није показивао ни приликом спознаје и сагледавања за-

вичајних природних љепота, сазнања о раду храбрих, племенитих, вриједних и марљивих људи, који су потекли са тих простора у свaim временским периодима, дајући значајан допринос у различитим областима људског рада и ставралаштва.

Постоји једна необорива чињеница, а она гласи, да је у завичају почетак и крај свијета, кључ и нада за сваког човјека. Сваки човјек, без обзира гдје био, у срцу носи завичај, који се не заборавља, а Рајко Латиновић је то показао кроз редове ове књиге.

Нема боље реченице са којом би се могло закључити ово кратко, али позитивно мишљење о редовима ове књиге, од питања које је сам аутор поставио на крају, а које показује колико човјек тежи сазнању прошлости о своме крају: „Од свега бих волио знати како је живио Остоја чије име стоји на стећку поред зидине Панађура?“, јер без трагања нема истине, а без истине нема будућности.

Будућност увијек стиже траговима прошлости!

Бања Лука, 27. јул 2022. године

проф. др Бошко М. Бранковић

О аутору

Др Рајко Латиновић рођен је 1948. године у селу Колунић код Босанског Петровца, гдје је завршио основну школу и гимназију. Студије ветеринарске медицине завршио је у Сарајеву 1973. године. На истом факултету докторирао је 1987. године. Своје биомедицинско знање најприје је примијењивао и усавршавао у фирми „Агрокомерц“ Цазин. Засигурно је један од најзаслужнијих што је та фирма била највећа у области перадарске производње у тадашњој Југославији. Своја сазнања из области перадарства усавршавао је у перадарским погонима широм Европе и САД-а. Богато искуство стечено у престижним институцијама први је у БиХ примијенио у производњи витаминско-минералних додатака сточној храни. Организовао је низ савремених курсева и семинара, био је предсједник Издавачког савјета часописа „Перадарство“. Добитник је посебног признања – дипломе за заслуге у развоју перадарства од стране перадара Југославије. Аутор је и коаутор већег броја научних и стручних радова. Године 1988. прелази у Бањалуку у АИПК институт и ради на технологијама сточарске производње. Бирао је у звање доцента Технолошког факултета у Бањалуци на предмету „Анималне намирнице“. Почетком 1990. године

оснива властиту фирму за производњу витаминско-минералних додатака храни за животиње која и данас успјешно ради.

Латиновић је осјећао потребу да своје богато професионално искуство угради у стратегију развоја Републике Српске. Почетком 2001. године изабран је за министра пољопривреде у Влади Републике Српске. Схвативши да политички критеријуми често нису усклађени са професионалним, закључио је да политика није за њега и повукао се са позиције министра.

Подстакнут унутрашњим нагоном да свој завичај и његове људе отргне од заборава, у фокусу Латиновићевих даљих истраживања нашли су се Колунић и људска исхрана. По ономе што је остварио на тим пољима, аутор ће вјероватно покољењима остати препознатљивији од импозантних резултата које је остварио на пољу ветерине. Своје биомедицинско знање на тему нутриционизма проширио је и на исхрану људи, истичући предности природне, интегралне и традиционалне исхране у односу на комерцијалну и технолошку. Тако су настале његове књиге: „Живот и храна мојих предака“, „Петровачка баса и сирац“ и „Млијеко-истине и лажи“. Осим тога што нам је открио вриједности традиционалне исхране Колунића и Босанског Петровца, отргао је од заборава културу живота на селу кроз приче о животу својих родитеља и њихових предака, истичући да су једноставне животне навике и потребе, као и традиционални начин исхране, кључни разлози здравог и дуговјечног живота његових предака. Свој

локалпатриотизам и дуг према родном крају Латиновић је, са још два коаутора, најбоље исказао у трајно вриједној монографији „Колунић-село, школа, људи“. Монографија представља историјско-географско-документарно-мемоарско дјело уз мали биографски лексикон људи који су обиљежили историју села. Осим тога, монографија представља и својеврстан спомених српским селима у Федерацији БиХ гдје је Срба све мање или их више ни нема. Монографија обилује старим и новим записима о животу и смрти, љубави и мржњи, вјери и нади, правди и неправди, слободи и ропству, радовању и страдању, стрепњи и нади, испречаним, између осталог, кроз стихове, народне пословице и загонетке. Посебно вриједна је и ова друга по реду Латиновићева монографија „Колунић- село глаголице“ у којој нам аутор између осталог открива неке до сада незабијежене историографске податке.

Латиновић се исказао у још једном литерарном жанру. Романсирана прича „Игра анђела и ђавола“ прво је његово дјело ове врсте. Оно што је аутора нагнало да се исказе и у овој форми био је злочин према младом, образованом и поштенем дјечаку Давиду, умјетнику и пјеснику. Злочин, и све што се дешавало у Бањалуци након тога, навели су аутора да предочи читаоцу свој однос према биполарностима својственим овом свијету, као што су добро и зло, истина и лаж, љубав и мржња, правда и неправда, искреност и дволичност. Латиновић је читав живот провео трагајући за истином, правдом, за оним што је добро, испуњено љубављу и искреношћу. „Зло не смије побиједити, правда мора стићи“, порука је ове књиге. Имајући

у виду све оно што нам аутор поручује, закључујемо да је Рајко Латиновић човјек љубави, „добре воље међу људима“, истине, правде, једнакости, искрености и напретка.

Рајка Латиновића је почетком 2022. године заувјек напустила његова животна сапутница Рада. Ако је тачно да се „лијепа жена свиђа очима, а добра срцу“, онда је Рајко волио Раду и очима и срцем. Она га чека у Колунићу, како Рајко написа у посвети. Надахнут ријечима великог Петра Петровића Његоша: „Ђе је зрно клицу заметнуло нека онде и плодом почине“ Латиновић је одлучио да и на овај начин искаже своју љубав према вољеној жени и завичају.

Professor emeritus Бранко Докић

Садржај

НАСЛОВНА СТРАНА.....	5
ПОСВЕТА	7
ЗАХВАЛНОСТ.....	9
ПРЕДГОВОР	11
ШТА ЈЕ ПИСАО ПЕТАР МИРКОВИЋ	15
Наше село Колунић у котару Петровачком	17
Српски сватови у Крајини	
– На селу –	37
Дјетињство	48
ОПИС СЕЛА И СТАНОВНИКА	
(од Петра Рађеновића).....	59
БРОЈ СТАНОВНИКА НЕКАД И САД	69
МАЛО СТАТИСТИКЕ О СТАНОВНИШТВУ	95
НЕКОЛИКО РИЈЕЧИ О ПЕТРУ РАЂЕНОВИЋУ	
(Крњеуша, 1885. – Шабац, 1942.):.....	99
ШТА СУ ДРУГИ РЕКЛИ О НАМА	105
ШТА МИ КАЖЕМО.....	109
О МОЈИМ ЛАТИНОВИЋИМА	113
МАЛО О МИРКОВИЋИМА.....	127
МАЛО ИСТОРИЈЕ	133
Српски добровољци.....	142

СРПСКА СУДБИНА	151
ОСАМДЕСЕТИХ ГОДИНА ПРОШЛОГ ВИЈЕКА	169
ЗАВИРИМО МАЛО У СТАРЕ АЛБУМЕ	173
ПРИЛОЗИ	193
Попис бивших ратних заробљеника (Други свјетски рат)	195
Попис цивилних жртава Село: Колунић	198
Латиновићи: жртве рата 1941 – 1945	215
Жртве рата из Колунића 1992 – 1995	247
 УМЈЕСТО ЕПИЛОГА	 249
Рецензија рукописа Рајка Латиновића, Колунић село глагољице	255
Ријеч или двије о књизи „Колунић село глагољице“ аутора Рајка Латиновића	259
 О аутору	 261

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

908(497.6 Колунић)
94(497.6 Колунић)

ЛАТИНОВИЋ, Рајко, 1948-
Колунић : село глагољице / Рајко Латиновић.
- Бања Лука : Графид, 2022 (Бања Лука : Графид). -
266 стр. : илустр. ; 21 cm

Тираж 500. - О аутору: стр. 261-264.

ISBN 978-99976-59-29-3

ISBN 978-99976-59-29-3

9 789997 659293